GONZALO TORRENTE BALLESTER

Cronica regelui aiurit

Traducere din spaniolă de ILEANA SCIPIONE

Colegului meu Jesús Ferrero, frăţeşte
G.T.B.

Capitolul 1

1

Dimineaţa acelei duminici de octombrie a fost doar un şir de miracole, minunăţii şi surprize, chiar dacă martorii şi mărturiile n-au căzut de acord asupra lor, cum se şi întâmplă îndeobşte. Ca să fiu precis, firește că toţi au vorbit despre ele, cu toate că nimeni nu le văzuse; dar, cum precizia nu e cu putinţă, cuvine-se să lăsăm totul cum se povesteşte şi s-a povestit: n-a fost, cu siguranţă, din pricină că surpătura de pe Uliţa Peştelui a stat sub ochii tuturor întreaga zi, iar oamenii s-au dus s-o vadă şi s-o miroasă ca pe rinoceri. Umblă vorba că beleaua a fost, bunăoară, cam aşa: când s-a crăpat de ziuă, o babă a văzut o viperă ieşind de sub o piatră: vipera a luat-o la sănătoasa drept în jos, deşi ar fi putut-o lua la fel de bine şi în sus; dar curelarul de pe Uliţa Sfântului Roque, n-a mai văzut o viperă, ci un şarpe ca toţi şerpii, care a luat-o şi el la sănătoasa, în sus ori în jos, nu se ştie exact. Femeia evlavioasă care a ieşit din biserica San Ginés după liturghia din zorii zilei a văzut ditamai şarpele care, asta-i drept, se ducea, mai mult sau mai puţin, spre palatul de-i zice *alcázar*, şi, în sfârşit, închipuiţi-vă că un soldat din Garda Valonă, care se ducea ori venea de la post (nu se specifică limpede), s-a holbat cu gura căscată la un boa enorm, răsucit în jurul palatului, chiar acolo unde acesta se sprijină pe pământ ori se confundă, cu gândul, se pare, de a-l nărui ori stoarce, fapt ce pare mai verosimil, cel puţin în plan semantic. Guardul valon s-a pus pe urlat în limba lui, dar,

cum nimeni nu pricepea, i-a lăsat şarpelui uriaş vreme să se răzgândească, cel puţin în aparenţă, şi să lunece ameţitor de dulce spre Câmpul Maurului, unde cete de oameni pricepuţi l-au căutat în zadar toată dimineaţa, în schimburi de câte un ceas. Au spus că întâmplarea cu tezaurul de monede vechi s-a datorat unui băietan norocos, dar despre locul găselniţei au brodit mai multe variante: după unii, dincolo de pârleazul de pe Uliţa Solilor, cum ieşi, la dreapta; după alţii, cum ieşi din Puerta de Toledo, adică piaţa care poartă numele vechii capitale, chiar la stânga. Dar nici comoara, nici băietanul n-au fost aflaţi.

Clopotele care au bătut după cum le-a tăiat capul la biserica Santa Águeda le-a auzit toată lumea; dar cine-i toată lumea? Istoria vocilor care se auzeau dintr-o casă dărăpănată, băgându-i pe toţi în sperieţi, s-a născut în mahalaua Las Vistillas, cea de pe dâmb: erau glasuri teribile şi îndurerate, ca ale osândiţilor la focul Gheenei ori cam aşa ceva, dar şi ca ale celor ce-şi ispăşeau păcatele în Purgatoriu: şi, ia te uită ce chestie, vocile duhneau. Cine-a vrut a putut constata faptele din Uliţa Peştelui: într-adevăr, o surpătură traversa uliţa în linie frântă, de la sud la nord; după cât se pare, din fisură (genune, după primii martori, necunoscuţi) ieşea la început fum de pucioasă, aşa că toţi s-au gândit, şi pe bună dreptate, că în fundul hăului începea infernul, mai ales dacă se ţine seama că, odată cu fumul, ieşeau şi gemete de durere şi sudălmi înfricoşate; dar, când oamenii au dat să se strângă şi să intre în vorbă, genunea se făcuse nevăzută şi nici nu duhnea mai rău ca uliţa. Se ştie că fumul se sfârşise.

2

Parohul bisericii San Martín, cel cu pelerină, don Secundino Mirambel Pacheco, călătorise în tinereţe hăt până în Indii, iar din voiajul pe mare îşi adusese luneta cu care îl cadorisise un pilot genovez cu care legase prietenie în timpul croazierei. Noapte de noapte, don Secundino scruta cerul cu luneta, dacă bolta era îndeajuns de senină ori licărul stelelor destul de vădit. Multă vreme, nu se crezuse că don Secundino se pricepea la stele, despre care sporovăia cu prietenii şi familia după-amiezile, când îşi bea ciocolata; dar treburile bolţii cereşti nu păreau să-i intereseze pe aceştia mai mult decât o cereau predicatorii, care obişnuiau s-o dea drept pildă a bunăvoinţei pe care Divinitatea o arăta frumuseţii şi supunerii, căci ele se mişcau cum se mişcau după poruncile primite cu veacuri mai înainte, nu se ştia câte şi nici nu se cuvenea a se cerceta. Totuşi, într-o noapte de sâmbătă, a descoperit, pe lângă stele, şi vrăjitoare, drept care a socotit nimerit să dea seamă Sfântului Oficiu despre cele văzute. După o întrevedere de taină, chiar Marele Inchizitor i-a cerut lui don Secundino să-l informeze săptămână de săptămână despre soiul şi numărul vrăjitoarelor care soseau la sabat şi, dacă era cu putinţă, şi despre vrăjitorii care populau văzduhul oraşului în noaptea de sâmbătă, chiar dacă numai pentru temeiuri statistice. În dimineaţa acelei duminici de octombrie călduţe şi însorite, don Secundino Mirambel şi-a conceput raportul săptămânal cu scrupulele obişnuite şi proza elegantă a unei persoane care se hrănise cu cei mai buni clasici latini şi învăţase spaniola în împrejurimile Écijăi[1]: deoarece, chiar dacă sâsâia uşor,

[1] Oraş din provincia spaniolă Sevilla, unde în vorbirea populară sunetele s, c urmate de e, i şi z urmat de a, o, u se pronunţă ca un s interdental. Fenomenul e numit de

sâsâiala n-ajungea pe hârtie. A ieşit din casă pe răcoare, a înmânat raportul unui slujitor al Sfintei Inchiziţii, s-a întors acasă după ce a oficiat liturghia, apoi a băut o ciocolată şi un pahar cu apă de la gheaţă, cum îi cerea trupul; s-a culcat pe nedezbrăcate, căci duminicile obişnuia, pentru orice eventualitate, să tragă doar un pui de somn. Slujitorul Sfintei Inchiziţii i-a dat scriptura Excelenţei Sale, care era în picioare încă de la crăpatul zorilor, cu liturghia de-acum oficiată şi cu grave probleme în inimă şi minte. Stătea în camera de lucru, de lângă marea sală de consiliu. A despăturit foile scrise de don Secundino, a aruncat o privire peste ele, dar ceva i-a atras, probabil pe neaşteptate, luarea-aminte, că a început să citească mai cu băgare de seamă, cu fruntea încruntată şi intercalând exclamaţii, ca bunăoară:

— Doamne apără şi păzeşte! Unde-am putut ajunge! Aghiuţă umblă haihui printre noi!

A terminat de citit, a împăturit foile şi a trimis neîntârziat pe cineva la mănăstirea San Francisco, să-i ducă părintelui Eugenio de Rivadesella porunca de a i se înfăţişa pe loc.

3

Contele de la Peña Andrada îşi desăvârşea coafura în oglinjoara adusă de Lucrecia. Iar ea îi privea din spate pe el şi imaginea lui din oglindă. Când contele a pus pieptenele

---

două cuvinte onomatopeice, verbul *cecear* şi substantivul *ceceo,* pentru a căror traducere am apelat la verbul *a sâsâi* şi substantivul *sâsâiala,* care le sugerează parţial. (N. tr.)

jos, ea l-a sărutat pe păr şi i-a zis: „Tare mai eşti frumos”. Şi i-a adus pieptarul azuriu ca cerul, cu care şi-a desăvârşit ţinuta.

— Stăpâna ta s-o fi trezit oare?

— E leneşă de obicei, iar duminicile şi mai abitir.

— Dar Regele va trebui să fie trezit. Se apropie ceasul.

— Eu nu îndrăznesc, stăpâne. Fă-o Domnia Ta.

S-a apropiat de uşa de la odaia Marfisei, iar Lucrecia a deschis-o, cu băgare de seamă, fără niciun zgomot. Raza de soare care săgeta încăperea lumina dalele mari, albe şi roşii ale duşumelei şi ajungea chiar şi pe marginea patului. Sub umbra baldachinului, dormeau două trupuri: Regele, la margine, Marfisa, la perete. Contele s-a apropiat în vârful picioarelor şi a atins umărul gol al monarhului.

— Sire, de-acum e ceasul.

Maiestatea Sa a deschis leneş ochii.

— Ce-i?

— Trebuie să vă treziţi. E târziu.

În turn a început să bată de opt: dangătele clopotului au vibrat în aerul fierbinte, s-au răspândit şi s-au contopit, ajungând chiar să pară unul singur.

— Nu-i foarte devreme, conte?

— Trebuie să străbatem oraşul.

— Pe jos?

— Sper că ne aşteaptă caleaşca mea.

Regele s-a ridicat în capul oaselor: gol puşcă, îşi vădea slăbiciunea care îi trăda oasele delicate. A dat deoparte cuvertura şi a rămas în pielea goală.

— Adu-mi hainele.

Contele i le-a adus, tăcut. Regele a început să se îmbrace.

— Mi-ar plăcea să mă răcoresc niţel.

— Nu-i cu neputinţă, stăpâne.

Trupul Marfisei era pe jumătate dezvelit: i se zăreau pletele, spatele, talia trasă ca prin inel, rădăcina feselor. Regele a privit-o aiurit şi uluit.

— Ai văzut, oare, ceva mai frumos?

— Sunt multe frumuseţi pe lume.

— Mai ceva decât trupul unei femei?

— Dacă-i vorba despre al Marfisei, cu greu.

— Până azi-noapte nu văzusem nicicând un nud de femeie.

— Şi ce dacă?

— Paradisul trebuie să fie aşijderea.

Contele a strâmbat din bot.

— Nu cred că domnii inchizitori ar încuviinţa atare idee.

— Ce ştiu domnii inchizitori despre nudurile de femeie?

— După ei, totul.

Regele era de-acum aproape îmbrăcat. Contele i-a cerut Lucreciei un ibric cu apă rece. Regele a dat să cotrobăie în *escarcela*, armura de pe coapse.

— Ce căutaţi, Maiestate?

— O jumătate de ducat pentru Marfisa.

— Doar o jumătate de ducat?

— Aşa cere protocolul, după câte ştiu.

Contele a zâmbit.

— Sire, protocolul e depăşit, iar Marfisa e ştoarfa cea mai scumpă din oraş. Cel puţin zece ducaţi.

Regele l-a privit uluit.

— N-am. N-am avut nicicând zece ducaţi. Şi băncuţa pe care o caut a trebuit să i-o cer feciorului. Mai târziu o să povestesc despre aşa ceva în memoriile pe care le scriu.

Contele şi-a băgat mâna în *escarcela* şi a scos o pungă din catifea.

— Am aici zece ducaţi. Îi ţineam pentru Lucrecia.

Intrând cu ibricul, Lucrecia l-a auzit.

— Domnia Voastră nu trebuie să-mi daţi nimic. Mă consider plătită.

Regele l-a privit pe conte, iar contele a zâmbit din nou.

— Mie, a zis regele, Marfisa nu mi-a spus aşa ceva.

— Păi, asta-i meseria stăpânei mele, Sire, dar eu o fac de plăcere, iar domnul conte m-a mulţumit din plin.

— O poţi săruta de faţă cu mine, conte.

Regele şi-a dat cu puţină apă pe faţă, apoi s-a şters cu ştergarul din mâna Lucreciei. Şi-a pus pălăria, dar contele a rămas cu capul descoperit.

— Pune-ţi pălăria, conte, a zis regele.

Iar contele s-a supus.

— Vă mulţumesc, Sire.

— O să facem aşijderea şi la palat, în faţa Favoritului, ca să-l scoatem din sărite. Dar acum, hai să mergem.

Lucrecia i-a petrecut până la uşă. L-a sărutat pe conte, şoptindu-i „frumosule”. Caleaşca îi aştepta: simplă, dar solidă şi elegantă. Fata le-a făcut cu mâna. Caleaşca a pornit pe uliţa plină de hârtoape ca pe suprafaţa unei oglinzi.

Regele privea drept înainte, parcă învăluit în veşnicie. Părea cam aiurit.

— Ce priviţi atât de atent, Sire?

— Trupul Marfisei. Nici nu pot vedea altceva.

4

Feciorul care îi împrumutase Regelui jumătatea de ducat a intrat în odaia de lucru pe uşa confidenţilor, aşteptând tăcut şi umil, dar privind cu coada ochiului la Favorit.

— Ce-i, Cosme?

— I-am dat de capăt, Excelenţă. Maiestatea Sa n-a dormit în palat: patul nu-i desfăcut, iar el nu-i nicăieri. Ieri, când să plec, mi-a cerut o jumătate de ducat.

— Şi ce deduci, Cosme?

— Că Regele s-a dus la femei, Excelenţă; o jumătate de ducat e preţul pe care regii îl plătesc farfuzelor, după cum am auzit mereu.

— Sunt lucruri, Cosme, care nu trebuie auzite nicicând.

— Vă cer iertare, Excelenţă, dar, tocmai fiindcă nu-s surd mă primiţi în taină.

— Ai întru totul dreptate, Cosme. Şi Regele a ieşit de unul singur?

— Chiar precis nu ştiu. Dar, când plecam, îl însoţea contele de la Peña Andrada.

Favoritul a tăcut, privind bucata de perete din faţa lui, de lângă tavanul casetat. O ciurdă de sfincşi şi balauri cu multe capete, minunat alcătuiţi.

— Contele de la Peña Andrada. Dar ăsta cine mai e?

— Nu v-aş putea spune, stăpâne, dar e un cavaler tânăr, foarte chipeş, căruia Regele îi arată încredere.

— Te poţi retrage, Cosme. Mulţumesc.

Cosme a făcut o plecăciune şi a ieşit tot pe uşa pe care intrase. Favoritul a sunat din clopoţelul cu clinchet fin, dar pătrunzător. A intrat un uşier care s-a oprit, mut, lângă perete. Favoritul a scris câteva litere pe o foaie.

— Dă-i-o arhivarului-şef, şi să-mi aducă pe loc cele ce-i cer.

Uşierul a ieşit, iar Favoritul a murmurat:

— Vasăzică la ştoarfe şi fără ştirea mea?

Nu părea prea încântat şi nici nu privea prea liniştit. Arhivarul-şef a sosit aproape imediat.

— Excelenţă, iată ce mi-aţi cerut.

— A fost greu să le găseşti?

— Deloc, Excelenţă. Erau chiar pe masa mea.

— Şi de ce erau acolo? Făcuse acest conte vreo cerere de curând?

— După câte îmi aduc aminte, nu, Excelenţă. Şi n-am auzit nicicând acest nume. Contele de la Peña Andrada. Totul e foarte ciudat. Cu toate acestea…

— Cu toate acestea, ce?

— Astea-i sunt actele. Toate în regulă: rangul de conte i l-a oferit cu titlu personal împăratul, dar ereditar şi în Castilia i l-a acordat Maiestatea Sa Filip al II-lea, care le-a dat acestor titulari şi titlul de corsari care luptă împotriva englezilor şi olandezilor, cu condiţia să întreţină o escadrilă de şase corăbii şi să cedeze Coroanei a cincea parte din pradă. Îşi ţine registrele în bună regulă, stăpâne, şi le-a dat

regilor Spaniei o mulţime de galbeni şi bunuri. Mai are şi… Arhivarul-şef a făcut o pauză şi s-a uitat la Favorit: …şi un proces cu casa de Andrada, din pricina haturilor domeniului. Îşi dispută cu ea valea Valdoviño. Iar cauza se judecă la Cancelaria Regală din Valladolid.

— Şi acest Valdoviño pe unde s-a nimerit să fie?

— Trebuie să fie prin Galicia, stăpâne. Meleag de vrăjitoare, unde nimic nu-i limpede. Lumea bună de-acolo ori vine la Madrid, ca alde Lemos, ori rămâne la Salamanca, ca alde Monterrey. Acolo-s sate şi oraşe de care n-are nimeni habar: Cedeira, Santa Marta de Ortigueira … Un soi de Caraño ori Cariño, nu-i prea limpede. Sunt porturile autorizate pentru acea escadră.

Favoritul a privit la dosarul gros şi l-a cântărit.

— Terfeloage peste terfeloage. Păstrează-le Domnia Ta, dar nu le pierde din ochi. S-ar putea să am nevoie de ele.

Arhivarul-şef a luat vraful de foi, s-a înclinat, a mai făcut o reverenţă în uşă şi dus a fost: plecarea i-a coincis cu sosirea capucinului padre German de Villaescusa: intrase pe uşa confidenţilor. S-a înclinat până la pământ. Favoritul s-a ridicat şi i-a sărutat mâna.

— Aţi aflat, padre?

— Tot palatul ştie. Iar Regele abia s-a întors. N-a zis o vorbă, a intrat în apartamentele lui, s-a aşezat la o fereastră, şi pare să contemple cerul.

— Semnele căinţei?

— Ce se poate crede când un bărbat priveşte în zare?

— Mii de lucruri, şi bune, şi rele.

— Dar acest bărbat e Regele.

— Care tocmai şi-a petrecut noaptea în păcat.

— Aşa se pare, padre, şi asta-i rău.

— Excelenţa Voastră mai aveţi şi altă veste?

— Că l-a codoşit un anume conte de la Peña Andrada, care nici nu ştiu cine-i.

— Eu, în schimb, i-am auzit numele. Da, staţi să mă gândesc. E din Galicia, nu-i aşa?

— Aşa se pare.

— Prezenţa Apostolului Santiago pe acele meleaguri nu pare să fie de ajutor cauzei Domnului. Ştiu din sursă sigură că peste nouăzeci la sută din galicieni, inclusiv clericii, îşi fac reproşuri.

— Nu-s prea mulţi, padre?

— Poate fi o marjă de eroare, dar mică. Să zicem optzeci şi nouă…

— Chiar şi aşa…

— Femeile, dacă nu-s vrăjitoare, sunt ştoarfe. Rapoartele Sfântului Oficiu dau faptul drept sigur.

— Ar trebui să existe o cale pentru ca Regele, fără s-o rupă cu acest meleag, să nu mai aibă de-a face cu asemenea oameni.

— Păi, nu-mi pare greu…

Favoritul şi-a închipuit îndepărtatul regat al Galiciei arzând din toate părţile: un uriaş autodafe. Padre Villaescusa oferea mereu aceeaşi alegere. S-au privit o clipă în tăcere.

— Partea cea mai rea, padre, e că se anunţă sosirea unei flote din Indii şi, pe de altă parte, în Ţările de Jos pare iminent un mare război.

Monahul şi-a făcut cruce.

— Dacă englezii ne fură aurul şi olandezii victoria, va trebui să ne supunem voinţei Domnului.

— Firește, padre. Dar voința Domnului nu-i de neînduplecat.

Monahul s-a ridicat în picioare.

— Am să mă rog, poate că Atotputernicul îmi inspiră vreo cale. E foarte devreme. Până la liturghia solemnă mai sunt vreo două ceasuri. Și câte nu putem obține de la Domnul între timp!

— Atunci, amintește-ți și de mine, padre; răsalaltăieri, soaței mele i-a venit periodul…

— E o grea robie a femeilor, din care le decurge starea de inferioritate față de bărbați.

Favoritul s-a sculat, s-a apropiat de monah și i-a pus mâinile pe umeri.

— Dar am nevoie de un moștenitor, padre, am nevoie de el mai mult chiar decât de propria-mi viață, care nu se poate sfârși odată cu mine. Și Sfinția Voastră îmi știe rugile și jertfele. Dumnezeu nu pare să ne dea ascultare, nici soaței mele, nici mie.

— Poate că rugile Domniilor Voastre n-ajung la cer.

— Dar ce, trebuie să țipăm, padre? Să țipăm în gura mare, să purtăm haine de pocăință, să ne lăsăm de mâncat și băut?

— Nu vă pot spune. Dar am să mă rog. Un gând tot îmi va trimite Domnul.

A făcut încă o reverență, ceva mai scurtă, și a ieșit pe ușa confidenților.

5

Lucrecia a sosit la al treilea țipăt la Marfisei. Adevărul e

că nu chirăise la fel ca în alte dimineţi, când o auzea toată mahalaua.

— Lucrecia, Lucrecia mama dracilor, unde te-ai băgat?

Lucrecia a intrat, spăsită.

— Pregăteam baia coniţei.

— A, mi se pare foarte bine. Trupul meu are, cu adevărat, poftă de o baie, dar nu foarte fierbinte. Cum e vremea?

— Caldă, coniţă, se poate sta în grădină doar la umbra viţei-de-vie. Pare că vara se lungeşte.

Marfisa era goală puşcă şi răscrăcărată pe pat, cu hainele la picioare, boţite, de parcă le-ar fi călcat în picioare.

— Şi cei doi?

— Au plecat în zori, coniţă.

— Erau mulţumiţi? Şi, înainte ca Lucrecia să-i răspundă, a adăugat: Ţi-au plătit?

— Pe masă e o pungă cu zece ducaţi de aur, iar mie Regele mi-a dat o jumătate de ducat. Cred că n-avea mai mult.

I-a dat banii Marfisei, iar ea a sunat din gologani.

— Cel puţin sunt de aur. Zici că zece ducaţi? Ies doi şi jumătate de fiece ofensă adusă Domnului, iar punga pentru feşteleală. E din velur de cel bun.

— Coniţa a zis feşteleală?

— Da, fato, că a cincea oară a feştelit-o. S-a îndărătnicit să mă privească şi răsprivească, iar când a obosit a zis că-i e somn şi m-a lăsat baltă. Tocmai când începea să-mi placă. Dar tu?

— Eu, coniţă, mi-am petrecut noaptea doar în plăceri, cu contele deasupra, că nici nu s-a mai sculat de pe mine, şi

ochii lui de motan mă priveau necontenit. Ce motan, tigru! Aşa trebuie să fie ochii tigrilor. Că luminau toată odaia.

— Te-ntreci cu gluma.

— Vă jur pe amintirea mamei, care şi ea a fost femeie uşoară, dar s-a căit la vreme. Şi ce înmormântare a mai avut, mulţumită Domnului şi sufletelor de creştini!

— Lasă în voia ei amintirea mă-tii şi dă-mi un ştergar să mă acopăr. Cât fac baie, pregăteşte-mi prânzul. Sunt lihnită.

A sărit din pat şi s-a învelit în prosopul uriaş scos de Lucrecia dintr-un cufăr. Nu i se mai zăreau decât gleznele brune, bronzate, şi picioarele lungi. Lucrecia o privea.

— De-aia-s lucrurile cum sunt şi nu cum tre' să fie. Trupul ăsta merita altă soartă.

— Vrei să zici un soţ?

— Ferească Sfântul! Vreau să zic ibovnici mai buni.

— Dar ce, Regele-i de ici, de colo, fie chiar şi pentru o singură noapte?

— Regele nu te-a mulţumit, după cum aud. În schimb, eu…

Când ieşea din odaie, Marfisa i-a răspuns:

— Regele-i ageamiu. Tămâie, n-are habar de nimic şi n-a văzut în viaţa lui o femeie goală. Mamă, ce-ar mai învăţa în patul meu doar în şapte nopţi!

— Atunci, la ce-i Rege?

6

Regele n-a mai privit în zare, unde se topise ultima

femeie goală, şi a stat câteva clipe cu capul în jos, deşi aiurit. Apoi s-a ridicat şi i-a spus lui Cosme, care adăsta în uşă:

— Adu-mi cheile de la odaia interzisă.

Cosme s-a înviorat vădit.

— N-ai auzit?

— Şi, dacă nu vor să mi le dea, ce fac?

— Spui că a poruncit Regele.

Feciorul s-a prosternat până la pământ şi a ieşit. Regele a şovăit o vreme. S-a apropiat de geamul deschis care dădea spre fortificaţii. Departe, un pluton de soldaţi făcea instrucţie. Ceva mai aproape, câţiva cavaleri sporovăiau, iar un călăreţ plin de pene îşi rotea calul în faţa unei cete uimite: totul sub soarele care începea să-i perpelească. Cineva l-a zărit pe Rege şi l-a salutat, scoţându-şi pălăria. Ceilalţi au salutat şi ei, iar soldaţii din pluton au prezentat armele pentru onor, dar Regele nu i-a zărit: nu vedea decât un hău uriaş cu forme şterse, alcătuit parcă din nori. Dar cerul era senin. Regele a închis ochii, a continuat să-l vadă şi abia atunci şi-a dat seama că norul era înlăuntrul lui şi nu putea distinge şi altceva. L-a pironit cu privirile, cu chipul neclintit, până când uşierul a revenit, sunând din chei. Regele s-a întors şi a întins mâna; în genunchi, uşierul i le-a dat, înştiinţându-l:

— A trebuit să le fur, stăpâne.

— Bine ai făcut.

Regele a ieşit cu cheile în mână, iar clinchetul lor a umplut penumbra. A trecut prin saloane şi coridoare, a descuiat cu cheia cea mai mare uşă şi a încuiat-o pe partea cealaltă, a intrat în labirintul coridoarelor în zigzag, întrerupt doar de treptele care ba urcau, ba coborau. A

trebuit să deschidă alte două uşi, apoi le-a închis şi pe ele. Odaia interzisă era în turnul de nord-est. Înăuntru era beznă. Pe pipăite, a dat de o fereastră şi a deschis-o. Încăperea n-avea mobilă, dar pe pereţi atârnau tablouri. Când ochii i s-au obişnuit cu lumina calică, a văzut că în toate apăreau femei goale, singure sau întovărăşite. Privea mitologiile adunate de bunicul său, care nu puteau fi privite decât cu permisul special al Curiei din Toledo, semnat olograf de către primar: era privilegiul acestuia, pe care Marele Inchizitor i-l reclama şi care, ca toate conflictele ce nu se rezolvă nicicând, se judeca la Roma de nu se mai ştia câţi luştri. Din fericire, celălalt rege, tatăl lui, nu intrase nicicând acolo, căci, de-ar fi făcut-o, focul ar fi tranşat conflictul.

— Şi cei mai subtili teologi, Maiestate, se îndoiesc că bunicul vostru, Regele cel Mare, s-a salvat, doar fiindcă a irosit banii norodului pe atare porcării.

Porcăriile le semnau, printre alţii, Tizian şi un olandez ciudat, numit *El Bosco*, „Hierombosc", după scrisorile trimise de bunicul celor mai iubite fiice ale lui. Regele a cutreierat cu privirea grămada de trupuri aşezate la întâmplare şi s-a oprit în faţa unui tablou unde o codoaşă bătrână aduna în poalele fustei aurul pe care Zeus îl arunca între picioarele Danaei, care trebuie că primise, totuşi, ceva aur chiar în acel loc, dacă te luai după chipul ei. Danae avea gleznele lungi şi trupul auriu, aidoma Marfisei. Uluit, Regele a rămas în faţa lui o grămadă de vreme.

7

Fray Eugenio de Rivadesella a sosit scuipându-şi

bojocii, ori cel puţin aşa a zis, căci sfântului care patrona ordinul din care făcea el parte nu-i dăduse prin minte să conceapă o rasă monahală mai uşoară pentru zilele de arşiţă, aşa că Marele Inchizitor a trebuit să-i sară în ajutor şi, ca să nu se sufoce, a poruncit să i se aducă cât ai clipi o răcoritoare din cele bune, păstrate pentru asemenea cazuri pe fundul puţului. După ce a băut-o, urmată de un pahar cu rachiu, padre Rivadesella şi-a revenit, deşi a continuat să duhnească a sudoare, spre dezgustul prelatului. Dar a îndurat totul, ca pe un sacrificiu în vederea iertării propriilor păcate, şi i-a înmânat monahului foile raportului pe care îl adusese chiar în acea dimineaţă parohul de la biserica San Pedro.

— Ce părere ai despre aceste veşti, părinte?

Înaltele sfere ale Curiei şi Sfintei Inchiziţii ştiau că padre Rivadesella îl primea zilnic în amurg pe Necuratul şi avea cu el lungi conciliabule de care profita mai apoi întru mare gloria Domnului şi a regatului. După ce şi-a pus ochelarii (care, aduşi de cineva din Olanda şi întocmiţi fără tăgadă de eretici, îi îmbunătăţeau serios vederea), Padre Rivadesella s-a adâncit în lectură şi n-a mai ridicat ochii de pe foi până n-a ajuns la ultimul rând: mare noroc că literele mărunte ale parohului erau limpezi şi uşor de citit.

— Sfinţia Ta, te-am chemat cu noaptea în cap ca să-ţi ascult părerea despre ce scrie în aceste foi. Eşti singurul curtean în a cărui judecată mă pot încrede, dat fiind că eşti amic cu Vrăjmaşul oamenilor şi al Domnului Isus.

— Eu n-aş zice prietenie, Excelenţă, ci doar o simplă amiciţie. Jucându-se cu ochelarii, padre Rivadesella a adăugat: Excelenţă, pentru moment aceasta e prima veste care îmi parvine despre întâmplare. Pe de altă parte, trebuie să spun că, ieri în amurg, Satana n-a venit la întâlnire. Îl

aştept îndeobşte sub stejarul din patio, a cărui coroană e atât de întinsă, că ascunde şi acoperă totul, şi, stând la adăpostul ei, nu distingi nici cruci, nici umbre. Satana se simte nelalocul lui şi cu unele, şi cu altele, aşa că o fac dinadins. Dar ieri nu s-a arătat, deşi l-am aşteptat până noaptea, fumând iarba adusă din Indii, căreia i se zice tutun. V-o recomand la necaz. Câteva minute în şir, a tot adus laude darurilor şi foloaselor tutunului. Apoi a continuat: E, totuşi, curios, Excelenţă, şi demn de luat în seamă, că azi-dimineaţă, la primele raze ale aurorei, un balaur nemaivăzut, cu pe puţin şapte capete, dar poate chiar cu mai multe, a îmbrăţişat temelia palatului, cu gând s-o zdrobească, după cum mărturisesc cei care l-au văzut şi ştiu de-acum cu toţii în oraş. Se mai vorbeşte şi de alte minuni, chiar dacă nu tot atât de mari. Când doreşte să sară în ochi, confidentul meu, Satana, care îmi spune vrute şi nevrute, dar nu chiar tot ce unelteşte, apare îndeobşte în chip de balaur cu multe capete, fiindcă, e lucru ştiut, o asemenea jivină n-a făcut-o Domnul.

— Pe mine mă interesează, padre Rivadesella, cealaltă apariţie, pe care o cred mai puţin îndrituită ori, cel puţin, fără legătură cu istoria noastră. Raportul pe care tocmai l-ai citit, zice că, dintre toţi vrăjitorii şi vrăjitoarele care năpădiseră astă-noapte cerul oraşului, unul, mai chipeş decât ceilalţi, era de parte bărbătească şi, forfotind prin văzduh, a lăsat o urmă de argint. După cât mă duce capul, pare mai degrabă un înger, şi nu din ierarhiile inferioare.

— Să nu uităm că cel mai mare dintre ei e Lucifer, printre ale cărui haruri e şi frumuseţea.

— Aşa ţi se arată Domniei Tale, ca un fecior chipeş?

— La întâlnirile cu umila slugă a Domnului, el ia îndeobşte înfăţişări mai umile. Cea mai nobilă dintre toate e

a unui hidalg în etate, cu mustaţa în furculiţă; la celălalt capăt al ierarhiei sunt păsăruica ori câinele care mi se pun în poală şi se înţeleg cu mine prin semne. Iar, între cavaler şi păsăruică, e tot ce catadicsiţi, Excelenţă, să vă închipuiţi.

— Şi cum ştii Domnia Ta, părinte, că-i Diavolul?

— Avem parolele noastre, şi m-a lămurit că ia felurite înfăţişări din prudenţă şi ca să nu mă compromită. Nu uitaţi, Excelenţă, că monahii din mănăstire nu-mi ştiu amiciţia cu Necuratul, chiar dacă superiorii ierarhici şi autorităţile competente mi-o cunosc până hăt, la Roma, dar unul, poate mai ager, o bănuieşte. Tot aşa, şi Satana le ascunde emulilor lui amiciţia cu mine. Cine ştie de ce, ieri, nu numai că n-a venit, dar mi-a ascuns şi intenţia de a întruni, pe cerul oraşului, adunătura de derbedei aflaţi în slujba lui.

— Oameni nespus de chipeşi, totuşi, după cum reliefează raportul, aplecaţi spre felurite preacurvii.

— Dar ce altceva aşteptaţi Excelenţa Voastră de la asemenea scursură?

— Aşteptam s-o facă cel puţin culcaţi. Dar, cum ai citit, părinte, au făcut-o chiar în văzduh, fără să-şi piardă cumpătul şi parcă dându-se în bărci. Padre Rivadesella, Diavolul se poartă frumos cu prietenii, pe care nu mă mir că-i are. Domniei Tale îţi face vreun favor?

Padre Rivadesella a stat o clipă pe gânduri.

— Da, Excelenţă, dar *gratis et amore*, ori cel puţin aşa pare. Eu cred că are nevoie să spună cuiva ce are pe suflet şi că m-a ales pe mine.

— Poate fiindcă eşti discret?

— Poate şi de asta…

A intrat un slujitor, s-a apropiat tăcut de Marele

Inchizitor şi i-a şoptit ceva la ureche. Excelenţa Sa i-a răspuns:

— Bine, să intre. Apoi i-a zis franciscanului: Părinte, sper că nu vă e cu bănat să staţi, fie chiar şi câteva minute, în preajma unui monah capucin.

— În faţa unui ierarh atât de înalt, rivalităţile se amână.

— E padre Villaescusa.

— A, capelanul principal de la palat! Ce personaj mărunt!

— Cum mărunt, padre Rivadesella, că e mai degrabă o huidumă! În schimb, sunt de acord că-i un adevărat personaj.

Feciorul ţinea deschisă uşa mare cu întăriturі din bronz şi podoabe păgâne, deşi caste. Padre Villaescusa a intrat, făcând reverenţe ca la Curte.

— Domnul fie cu Excelenţa Voastră şi să vă dea mulţi ani de viaţă! Şi-a dus mâna la nări. Duhoarea infernului a ajuns chiar şi aici? Vreau să spun, firește, duhoarea de pucioasă care a intrat în oraş şi ne îngrijorează pe toţi?

— Păi, nasul meu n-a simţit până acum aceste pestilenţe.

— Faptul lămureşte doar obişnuinţa, Sfinţia Ta, frate întru Sfântul Francisc de Assisi. Dar toţi ştiu că azi-dimineaţă s-a surpat pavajul în Uliţa Peştelui şi că prin surpătură ieşeau duhorile infernului.

— Şi care-s, Sfinţia Ta, acele duhori?

— Dacă ne luăm după tradiţie, chiar duhoarea de pucioasă.

— Se zice că-i sănătoasă şi ştiu multe locuri unde

alungă duhurile rele din văzduh. Diavolii nu-i fac faţă şi gonesc din infern de câte ori au prilejul. Întâmplarea de pe Uliţa Peştelui trebuie să fi fost rodul unei atare aerisiri.

— Spune-mi, padre Villaescusa, ai venit să mă vizitezi ca huhurezii doar ca să-mi vorbeşti de pucioasă?

— N-aş îndrăzni, Excelenţă, să vă supăr cu ceva atât de neînsemnat, căci pricinile sunt cu precădere publice. Dar ceva de astă-noapte îmi justifică sculatul cu noaptea în cap şi impertinenţa de a vă aduce lucruri grave la cunoştinţă duminica. Vă pot vorbi fără rezerve?

— Cele zise aici, tot ce se aude în acest salon, sunt taine de spovadă.

— Asta mă linişteşte. Căci vi le pot spune în doar câteva vorbe: astă-noapte, Maiestatea Sa s-a dus la curve.

Marele Inchizitor s-a speriat, dar padre Rivadesella doar a surâs.

— Ce spui Domnia Ta?

— Ce ştiu toţi deja în *alcázar*, Excelenţă, şi se răspândeşte în tot oraşul.

Marele Inchizitor a clătinat din cap cu gravitatea unui diacon.

— Ar trebui să urmărim cu cine umblă acest băiat.

— Cum, Excelenţă, dacă palatul are ieşiri tainice şi slugi depravate? Iar Regele are, şi acesta-i cel mai important rezon, un duhovnic octogenar şi cu inima largă, care iartă totul în schimbul celor mai uşoare ispăşiri, căci, precum ştiu toţi, e îngăduitor cu păcatele cărnii, poate fiindcă, Dumnezeu să mă ierte dacă greşesc, le are şi el.

— El, adică, Regele, aşa-i, padre Villaescusa?

Stânjenit de privirea Marelui Inchizitor, capucinul a

pus capul în pământ.

— Firește, Excelență. De Rege și vorbesc. Dar n-am să-mi uit vorba despre duhovnic. Amintiți-vă că acesta-i padre Pérez de Valdivielso, un evreu convertit, fără putință de tăgadă.

Marele Inchizitor a rămas o clipă pe gânduri.

— Evreii nu-s toleranți. Amintește-ți de Torquemada, antecesorul meu.

— Evreii, Excelență, vor să distrugă regatele Spaniei, și nimic nu-i mai bun decât s-o înceapă de la cap.

— De la capul evreilor, padre Villaescusa? Nu știu care-i acela. A tăcut, apoi i-a privit pe monahi. Am auzit cândva vorbindu-se de marele Sinedriu, dar cred că astea-s legende.

— Dar Sultanul, și el este?

Marele Inchizitor începuse să se joace cu pana de fazan pregătită pentru scriptoriul din argint lucrat în relief, fără doar și poate opera unui maur convertit.

— Nu, fără nicio îndoială; dar primejdia nu ne paște dintr-acolo.

— Într-adevăr, Excelență: primejdia vine din Anglia, Franța, Țările de Jos, Germania și, în plus, Turcia. Dar cine, dacă nu evreii, îi împinge pe toți împotriva noastră?

Padre Rivadesella, care tăcea de ceva vreme, a scos și el o vorbă:

— Împotriva Domniei Tale și a mea, padre Villaescusa? Căci presupun că îl vei lăsa pe Excelența Sa, Marele Inchizitor, în afara acestui complot.

— Când am spus ne paște m-am gândit la Spanii, a răspuns emfatic capucinul, iar ceilalți doi au exclamat la

unison: „A!”

Dimineaţa se înfierbântase şi vipia pusese stăpânire pe salonul apărat de ziduri groase. Picăturile de sudoare lunecau şi continuau să tremure pe barba părintelui Villaescusa. Fiindcă se bărbierise, părintelui Rivadesella nu i se prelingeau pe obraji: se adunau acolo şi-şi răspândeau duhoarea. În schimb, Marele Inchizitor nu transpira vădit, aşa că stătea respectabil de liniştit; poate şi cu sângele cumpănit de rece. Oricum, padre Villaescusa îndrăznise să-şi scoată batistuţa verzuie, şi să-şi şteargă fruntea.

— Ce mai, Sfinţiile Voastre: pe de o parte, oraşul pute a pucioasă, ceea ce duce cu gândul la prezenţa Diavolului, ce mi-a fost denunţată de un spion priceput în care mă încred. Pe de alta, tânărul Rege, care abia a împlinit douăzeci de ani, s-a dus la curve…

— Redus la aceşti termeni, Excelenţă, totul e doar o simplă anecdotă. Dar însemnătatea lui? Putem uita, cumva, că Armada, flota din Indii, e gata să sosească şi că în Flandra se pregăteşte o mare bătălie? Văzute astfel, lucrurile sunt diferite …

Destul de îmbufnat, Marele Inchizitor a meditat.

— Chiar diferite. Şi ce propui, părinte, ca să tăiem răul de la rădăcină?

Padre Villaescusa a priceput limpede, pentru prima oară, ceea ce sufletul lui simţea nelămurit: viitorul lumii îi stătea în mâini. Nu s-a repezit să răspundă şi n-a făcut-o zorit, ci molcom.

— Întâi, Excelenţă, propun ca azi după-amiază să întrunim în Suprema, Consiliul Suprem al Inchiziţiei, pe cei mai de încredere teologi din oraş. Apoi, ca măsură de

prevedere, să fie scos din *alcázar* duhovnicul Regelui, evreu cunoscut, iar acea Marfisa să fie dusă în temniţele Sfântului Tribunal.

— Dar nu-i evreică, ci creştină din moşi strămoşi, şi se supune negreşit tuturor poruncilor Bisericii. Sunt sigur că, la aceste ceasuri, împlinind porunca de a asculta liturghia de duminică, e în biserica parohiei.

— Propun s-o întemniţăm ca posedată de Diavol. De când a sosit la palat, azi în zori, Regele se poartă foarte ciudat: e îngândurat şi pare aiurit. Cine-i de vină, dacă nu ea? S-o băgăm la pârnaie, doar cu pâine şi apă, îmi pare o prevedere înţeleaptă. Cât despre duhovnicul Regelui…

— …pe care Domnia Ta îl onorezi cu afecţiune, a intervenit padre Rivadesella.

— …nu-l iubesc mai mult decât poate fi iubit un seamăn primejdios, Sfinţia Voastră.

— Se vede, ce mai: dar nu pot uita că padre Valdivielso e franciscan.

— Nu haina îl face pe monah.

— În acest caz, cine ştie?

Cei doi monahi reluau conflictul vechi şi deja faimos dintre feluritele ramuri duşmane ale Ordinului Sfântului Francisc. Dar Marele Inchizitor l-a tăiat hotărât din rădăcini.

— Se va face tot ce ceri, padre Villaescusa, şi cât mai iute cu putinţă. Pentru moment, vă chem pe amândoi la Suprema, chiar azi după-amiază, dar nu prea devreme, din pricina vipiei. Să zicem pe la cinci.

Padre Villaescusa a plecat capul.

— Ceasul mi se pare neobişnuit, dar accept.

— Atunci, vă puteţi retrage.

După ce a presupus că monahii, care îşi luaseră rămas-bun, ieşiseră din Sfântul Tribunal, Marele Inchizitor a clătinat uşurel clopoţelul. A intrat un fecior.

— Spune-i valetului meu, Diego, să vină.

Diego avea peste cincizeci de ani şi, sub aerul cucernic, zâmbea cinic.

— Ştii unde stă Marfisa. Du-te şi zi-i o singură vorbă: „Ascunde-te". Dar s-o faci în doi timpi şi trei mişcări.

— Da, Excelenţă.

Diego a ieşit, tot cu zâmbetul pe buze, iar Marele Inchizitor, toropit de arşiţă şi de frumoasele amintiri din cei douăzeci de ani petrecuţi la Roma, când era tânăr şi stăpânit de pasiunea teologiei, s-a lăsat în voia unui dulce pui de somn.

8

S-au dus după Rege la uşa tainiţelor, pe care mulţi le numeau şi odăile interzise. Cheia mare, din fier, era tot în broască, iar Regele, sprijinit de tocul uşii, părea în extaz, adică avea o faţă de prostănac. N-a răspuns primelor vorbe ale valetului său şi, doar când l-au scuturat mai zdravăn, pe chip i s-a arătat ceva ca trezirea din vis. Ceasornicul palatului a bătut orele unsprezece, iar feciorul i-a şoptit întâi şi i-a urlat apoi:

— Maiestate, e ceasul liturghiei, toată Curtea aşteaptă. Maiestate, trebuie să vă primeniţi.

Cu ochii încă împăienjeniţi, Regele s-a lăsat condus.

— Da, trebuie să mă schimb. Da, să merg la liturghie cu toată Curtea. O să vină şi Regina?

Feciorul l-a dus în apartamentele regale, pe coridoare abia folosite la acel ceas al zilei, poate pentru că erau atât de străbătute noaptea: de acolo plecau trecerile secrete, hăţişurile prin care luneca păcatul de noapte. Curând, Regele a ajuns în faţa oglinzii celei mari, unde adăsta valetul cu două costume în mâini.

— Negru sau azuriu, Maiestate?

Aproape fără să se gândească, Regele i-a zis că negru şi, când a fost îmbrăcat, a cerut colierul de aur, pentru a sparge niţel întunecata monotonie. Băteau de-acum la uşă, întrebând dacă Regele e gata.

— Vine într-o clipită! a răspuns feciorul şi s-a zorit să deschidă.

După un salonaş, urma salonul unde aşteptau curtenii: cel mai mult ieşea în evidenţă Favoritul, dar nu era de lepădat nici Regina, frumoasă şi pişicheră, dar şi uşor batjocoritoare, cu chipul în contrast cu lumea din jur. Regele s-a îndreptat spre ea, a salutat-o şi i-a oferit braţul; dar continua să aibă o faţă de prost, iar lumea a început să şuşotească. Înainte de a intra în capelă, s-au auzit sunetele orgii şi vocile la unison ale corului, în faţa cortegiului, patru ministranţi cu straie alb cu roşu făceau mişcări nebuneşti cu cădelniţele, iar fumul oriental inconsistent le trezea curtenilor o tainică senzualitate. Capela, ridicată de bunicul Regelui, era simplă şi impunătoare. Curtenii abia încăpeau înăuntru. Conţii şi viconţii stăteau în picioare; printre ei era şi contele de la Peña Andrada, foarte împopoţonat, după moda englezească, şi sclipitor. Toţi păreau să-l cunoască şi îl salutau surâzând. Cineva i-a şoptit vecinului:

— Se zice că el l-a însoţit astă noapte pe Rege la curve.

— Păi, are să i-o plătească Atotputernicul în Ceruri.

Liturghia o oficia padre Villaescusa, iar Nunţiul de la Roma stătea în prezbiteriu. Poate că tocmai el a fost cel mai surprins de harul criptic şi, într-un anume sens, tenebros al predicii ţinute de capucin, pe care n-a înţeles-o nimeni şi, cu atât mai puţin, Regele, tot cu privirea pierdută în cine ştie ce neguri, cu aerul prostesc ce nu-l părăsise. Singura noutate era că, din vreme în vreme, Regele îi arunca Reginei câte o privire, chiar dacă nu chiar ei înseşi, ci locului unde trebuia să-i stea decolteul, grijuliu acoperit în stil spaniol cu catifele alese şi bijuterii discrete. Prima doamnă de onoare îi dădea din când în când un cot: „Maiestate, Regele vă priveşte", dar, când Regina întorcea capul, privirea lui o luase razna spre contururile din amintire.

— Vrea să ştie dacă Regina are ţâţe! a exclamat un bufon răutăcios, şi drept pedeapsă a fost ciupit zdravăn de buci.

— Cine îndrăzneşte să scruteze tainele voinţei divine? a tunat padre Villaescusa. Pe cine a încercat, Domnul Dumnezeu l-a pedepsit ori cu nebunia ori cu moartea. El a zis: „Eu sunt cel ce sunt" şi, ca să nu-i murdărim curăţenia conştiinţei, ne-a lăsat un decalog: „…să nu ucizi, să nu preacurveşti, să nu râvneşti la femeia altuia…" A vorbit, aparent, cu fiecare dintre noi, dar în fiecare dintre noi trăieşte toată omenirea. Şi ne-a dat, spre uimirea tuturor şi întru practicarea umilinţei, taina iertării păcatelor. Vorbeşte fiecăruia, dar păcatul îl ispăşim toţi. Dacă păcătuieşte tatăl, plăteşte familia; dacă păcătuieşte Regele, poporul lui; dacă păcătuieşte Papa, întreaga creştinătate…

Când le-a vorbit de preacurvie, nimeni n-a crezut că se referea la ei; când a pomenit de adulter, multe doamne s-au

simţit chiar mai nepătate decât păreau, dar când i-a încredinţat că familia ispăşea păcatele tatălui, Favoritul s-a gândit la soaţa lui care surâdea fericită lângă el, cu ochii pe jumătate mijiţi. Se gândea, oare, ca mai mereu, la plăcerile patului? Favoritul se convinsese de multă vreme, pe propriile-i căi intelectuale, împletite oarecum cu teamă, e adevărat, că nerodnicia căsniciei lui decurgea din slăbiciunea soaţei lui pentru jocurile conjugale; din felul cum se lipea de el în pat şi îl aţâţa; din felul în care, noaptea, îşi sufleca mai sus decât era nevoie cămaşa de noapte. Pe de altă parte însă, duhovnicul îl încredinţase că nimic din toate nu era păcat. A, şi ce mai liturghie! Nunţiul îl privea pe predicator şi spunea ca să se audă: „Dar ce zice acest energumen?" Cei de faţă găseau în spusele părintelui Villaescusa rezoanele pentru a-şi declina orice mustrare de conştiinţă. Iar contele de la Peña Andrada o ştersese din capelă înainte de ridicarea ostiei şi a pocalului, după consacrare, chiar dacă fără zgomot: lunecase ca un ţipar şi îşi reluase apoi locul, la sfârşitul împărtăşaniei, de parcă nici usturoi nu mâncase, nici gura nu-i puţea. În salon, după liturghie, când i-a făcut o reverenţă, Regele i-a poruncit să-şi pună la loc pălăria, spre marea stupoare a întregii Curţi şi, cu precădere, a Favoritului. Dar nu această mare stupoare au comentat-o bisericuţele din atriul bisericii San Felipe, ci faptul că Maiestatea Sa i-ar fi şoptit oarecum pe ascuns primei cameriste a Reginei, persoana cea mai apropiată de ea, conform protocolului:

— Spune-i Maiestăţii Sale că vreau s-o văd dezbrăcată.

— Maiestate, v-aţi pierdut minţile.

Pe chipul doamnei s-a ivit ceva mai presus de stupoare, dar i-au mai rămas, totuşi, puteri ca să-şi verse năduful în

faţa prietenei sale celei mai apropiate, şi astfel vestea a dat imediat înconjur salonului, ajungând la padre Villaescusa, pe care l-a umplut de spaimă şi clarviziune; monahul a înţeles că, din atâta lume, doar lui i se împărţeau temeiurile Domnului între inimă şi minte, doar el ştia cum trebuia să lucreze. Capucinul nu s-a dezbrăcat: a rămas în altar, cu odăjdiile şi casula şi, când a coborât de acolo, a rămas în urma crucii şi lumânărilor; aşa a străbătut coridoare şi galerii, astfel încât, atunci când Regele s-a apropiat de apartamentele Reginei, dornic să intre, era în faţa lui. Când Regele a întins mâna spre clanţă, crucea i-a luat-o înainte în faţa uşii, în unghi înclinat faţă de axul vertical, iar Regele a citit în ochii înfierbântaţi ai părintelui Villaescusa un veto de netăgăduit. Mâna a dat drumul clanţei, iar el s-a închinat şi a făcut stânga-mprejur. Favoritul era acolo, iar Regele i-a mărturisit:

— Vreau s-o văd pe Regină dezbrăcată.

Şi a plecat cu acelaşi chip aiurit, deşi în pupile îi licărea de-acum nădejdea.

9

Lucrecia s-a dus la uşă, speriată de forţa cu care era tras clopoţelul; dar, văzându-l pe feciorul Diego, a izbucnit în râs.

— Tu eşti, obrăznicătură?

— O caut pe stăpâna ta în taină şi mare zor.

Marfisa era în baie şi aproape aţipise sub mângâierea apei călâi. Venirea Lucreciei a trezit-o, iar mesajul vizitei

zorite a lui Diego a scos-o pe loc din minţi, fiindcă Marele Inchizitor nu trimitea îndeobşte mesaje cu noaptea în cap.

— Or fi de vină arşiţa şi faptul că azi e duminică. Acoperă vana cu un ştergar, şi să intre.

Când a zărit-o, slugii Marelui Inchizitor i-a părut rău că, lucru de neînţeles, până şi ştoarfele aveau ruşine.

— Ce te-aduce? l-a întrebat Marfisa.

Iar el a răspuns:

— O singură vorbă: „Ascunde-te”.

S-au uitat unul la celălalt. S-au înţeles. Marfisa abia de-a şoptit:

— Bine. Du-te.

Zis şi făcut, iar Diego nici n-a mai încercat să dibuie ce era în vana de sub ştergar, din care, înspăimântată de-acum, Marfisa dădea să iasă. Apoi, Marfisa a chemat-o pe Lucrecia.

— Iute şi degrabă. Ajută-mă să mă îmbrac. Haine de bărbat. Şi fă o boccea uşurică doar cu cele de trebuinţă.

Înainte ca Lucrecia să se întoarcă cu lenjeria, Marfisa, de-acum în pielea goală, dar zvântată, deschidea rând pe rând dulapurile din dormitor.

— Asta nu, că-i prea ţipător. Asta, de culoarea castanei, e mai discret. De lenjerie nu-ţi face griji: cea mai proastă, cea mai puţin elegantă.

S-a îmbrăcat singură, devenind un băietan cu plete bălaie şi un smoc care-i ascundea şi înnora privirea.

— Plec. Tu încuie casa şi du-te spre locul de taclale, bine ascunsă sub văluri, nu cumva să fii recunoscută, ca să auzi ce vorbe umblă, şi povesteşte în gura mare ce s-a petrecut azi-noapte aici în casă. Nu ce-ai făcut cu contele, că asta nu priveşte pe nimeni; dormi în noaptea asta la vreo

prietenă, ori unde vrei, dar să nu te prindă Sfântul Oficiu, că, dacă nu dau de mine, se pot mulţumi cu tine şi te pot tortura ca să le spui unde m-am ascuns. Dar cum să le spui, dacă nu ştii? De aceea, întrucât n-ai să poţi mărturisi, chiar dacă te-ar tortura, ar fi mai bine să nu te prindă. Du-te apoi la liturghia de la mănăstirea San Plácido, că fac eu cumva să-ţi dau de ştire. Cea de la nouă ceasuri, da? Să nu ţi se năzară prin minte să zăboveşti în pat cu vreun mândruţ care-ţi place, ori vreun îmbogăţit de prin Indii care te plăteşte. Eu plec acum. Pleacă şi tu cât poţi de iute. Adio.

Marfisa a luat bocceaua şi şi-a tras pălăria pe sprâncene până şi-a acoperit faţa cu borul şi dusă a fost. A făcut un ocol, chiar dacă nu prea mare, şi s-a îndreptat spre mănăstirea San Plácido. A întâlnit oameni îmbrăcaţi de duminică, şi toţi vorbeau despre miracolele zilei, aşa că a aflat de la cineva care se mira în gura mare că Maiestatea Sa, Regele, îşi dăduse pe faţă dorinţa de a o vedea pe Regină despuiată.

— Unde-o s-ajungem? Dacă Regele nu-i o pildă, cine poate fi?

Ajunsă la porţile mănăstirii, a cerut s-o vadă pe maica stareţă, care în viaţa lumească fusese domnişoara de la Cerda.

— Cine să-i spun că vrea s-o vadă? a întrebat portăreasa mănăstirii.

— Spuneţi-i că Marfisa. Şi primiţi aşa, în treacăt, şi gologanii ăştia de pomană, să-i puneţi în cutia milelor pentru cei lipsiţi de ocrotire.

Aurul a clinchetit. Lacomă, portăreasa a întins mâna. Paşii i-au răsunat pe dalele de la intrare şi s-au pierdut apoi

prin claustruri şi coridoare. Marfisa s-a pus jos, să aştepte. Era cald, şi şi-a scos pălăria ca să-şi facă vânt. Avea plete frumoase Marfisa şi, văzând-o deghizată în băietan, mulţi dintre cei care îşi înfrânau dorinţe nemărturisite ar fi păcătuit. S-au repetat paşii, de astă dată dubli şi în sens contrar: dintre ei, unii sunau autoritar, alţii sfios. Portăreasa a deschis o portiţă şi a invitat-o să intre. Apoi a încuiat poarta în urma ei, răsucind de două ori cheia în broască. Maica stareţă o aştepta surâzătoare.

— Dar ştiu că te-ai anunţat cu o pomană splendidă.

— Câştigul dintr-o singură noapte, pe care îl ofer Sfintei Fecioare a celor Lipsiţi de Ocrotire.

— Ce te aduce la noi?

— Încerc să mă ascund de alguazilii Sfintei.

— S-au luat de tine?

— Au să se ia.

— Îi pot trimite vărului meu, Marele Inchizitor, un răvaş, ca să fii lăsată în pace.

— Prin graţia lui am fost înştiinţată.

— Atunci?

— O măicuţă în plus, aici în mănăstire, n-o să atragă luarea-aminte.

Maica stareţă a prins-o de mână.

— Vino cu mine. Mare păcat că trebuie să îmbraci rasa de schivnică, că tare mai eşti frumoasă. Dar te pot încredinţa că n-am să-ţi cer să-ţi tai părul, deşi ai grijă să nu te vadă capelanul, care-i o pasăre ciudată.

Fără să-i dea drumul la mână, a intrat împreună cu ea pe o uşă cu tăblii şi a purtat-o prin răcoroasele hăţişuri ale schitului. Prin câte o fereastră se zăreau plantele verzi din

grădină şi se auzeau trilurile păsărelelor, strânse – ori adăpostite – la loc răcoros. Maica portăreasă a rămas la intrare, întrebându-se pe ce temei dădea stareţa adăpost în mănăstire unui flăcău atât de chipeş, dar, ca pe atâtea alte lucruri pe care nu le pricepea, a alungat şi această întrebare din minte. Şi ei îi era cald, iar acolo, în singurătate, îi era îngăduit să-şi suflece rasa şi să se răcorească oleacă între picioare cu aerul care intra printr-o găurică.

10

Din pricina arşiţei, oamenii îşi lăsaseră pelerinele acasă. Îşi făceau vânt cu ce le cădea în mână, iar mulţi îşi dezveleau uşor pieptul, sânii păroşi ai unor bărbaţi mătăhăloşi, care în negru, care în cenuşiu. Se adunaseră în cete, ici şi colo, pe gradene, în mijlocul pridvorului ori pe la colţuri, chiar până pe pietrele pragului sfânt. Clerici cu tichii ascuţite mergeau de colo până colo. Iar soarele ardea din răsputeri. Ceata cea mai mare se adunase în jurul Lucreciei care, deşi bine ascunsă, îşi ridica uneori un colţ al vălului şi îl ruga pe cel mai apropiat de ea să-i sufle peste gâtul asudat. Spusese de-acum istoria stăpână-sii cu Regele şi începea s-o spună cu lux de amănunte pe a ei cu contele, dar aceasta nu-i prea interesa pe cei din jur.

— Aşadar, patru păcate de moarte?

— Şi-o feşteleală.

— Păi, patru pe noapte e plafonul stabilit de teologi pentru păcatele cărnii.

— N-ai de unde şti c-au fost patru! Că doar nu le ţineai lumânarea.

— Dar știu sigur.

— Iar noi știm că Marfisa e devotată monarhiei. Cum să-l lase de izbelişte pe monarh? *Quator eadem nocte* e o cifră care face faimos pe oricine.

— Pentru mine nu-i demnă de crezare decât feşteleala, a zis un popă năsos şi în etate. Restul sunt închipuiri de-ale Marfisei, dovezi, mai mult decât încrederea în instituţii, de orgoliu profesional. Ce-ar mai fi cu putinţă, pentru una ca ea, decât patru păcate capitale? Mi s-au năzărit nişte stihuri…

— Hai, zi-le odată, don Luis, dacă le ţii minte!

— Numai patru, pentru moment, care pot fi primele dintr-o *décima*, firește, de zece versuri:

Cu Marfisa în ograda erai atât de dezarmat, că scutu-i, deşi crăpat, nu ţi s-a înfipt în spadă.

— Foarte bune, don Luis! Promit o *décima* nemuritoare!

— Popa spune ticăloşii. Regele a păcătuit de patru ori şi, a cincea, a adormit. Bietul de el! Oricum ai lua-o, e abia un băietan.

— Şi tu, tacă-ţi gura, codoaşo! De ce să-ţi dăm crezare ţie, şi nu lui don Luis? El e bărbat încercat.

— Mi-ar plăcea să știu ce-ar face în pat cu Marfisa.

Numitul don Luis a înălţat din sprâncene şi a zâmbit trist.

— Fata are dreptate. Ce să fac în pat cu Marfisa decât s-o admir şi să caut niscaiva metafore? Şi un sonet, poate; dar să vedem ce fercheş îndrăzneşte să ticluiască, fie chiar şi în stihuri, portretul unei femei goale.

Şi a făcut un gest, ca o aluzie la Sfânta Inchiziţie.

Tocmai atunci, poate, ori poate ceva mai târziu, un nou-sosit a făcut zarvă în altă bisericuţă, ceva grozav, de-a lăsat-o pe Lucrecia fără clienţi, iar *décima* lui don Luis fără continuare pe moment. Nou-sositul se jura pe morţii lui că nu era niciun ceas de când, la ieşirea de la liturghie, Regele spusese în gura mare şi fără fereală că dorea s-o vadă pe Regină despuiată. „«Doresc», a zis, ori «vreau»? Fiindcă nu-i totuna".

A urmat un hohot mare cât ei, desfrânat şi zgomotos, rodul chipului în care fieştecare şi l-a închipuit, probabil, pe Rege privind-o pe Regină goală-goluţă: ziua ori noaptea, la lumina soarelui ori a sfeşnicelor. Pe sub mustăţi în furculiţă, buze groase au făcut alte aluzii la cele patru păcate ale Regelui cu Marfisa şi la mult bârfita feşteleală, glume deocheate pe socoteala unor bănuieli neobrăzate, până când un cavaler lung şi slab, cu chip ascetic şi privire dogmatică, le-a tăiat pofta de râs cu un imperios „Cavaleri, ţineţi-vă firea", pronunţat atât de dramatic, că, brusc, soarele a părut să se stingă. Ceata a tăcut mâlc şi toţi l-au privit pe bărbatul sever şi îndoliat, în a cărui mână, întinsă spre centrul zarvei, părea să stea onoarea Reginei. Dar nu de ea s-a vorbit când tăcerea a lăsat loc vorbelor lui, iar el a zis:

— Ce soi de nesăbuiţi sunteţi Domniile Voastre de vă bucură un fapt care ne poate aduce năpaste cu duiumul, şi fireşte că le va aduce, de nu-i venim de hac? N-a primit drept răspuns decât priviri uimite, aşa că i-a dat înainte: Protocolul Curţii nu încuviinţează atare gogomănie fără noimă, iar legile Domnului şi ale Bisericii o interzic. Bărbatul îşi poate cerceta femeia pentru a zămisli şi, dacă i-o cer propriile umori, pentru a şi le ogoi, dar nicicând cu gânduri

desfrânate, ca bunăoară cel de a-ţi privi propria soaţă dezbrăcată.

Rămasă singură, Lucrecia se alăturase aceluiaşi grup.

— Şi cum se mai holba Regele la Marfisa care era goală puşcă, azi-dimineaţă, când el s-a deşteptat, iar ea încă mai dormea!

Cavalerul cu mâna pe piept s-a întors spre ea.

— Nu-i tot aia, fată neştiutoare, să te uiţi la o farfuză care doar la asta-i bună şi la muierea primită de soaţă prin sfânta taină a căsătoriei, oricât de franţuză ar fi ea, fiindcă, deşi stricate de la natură, de cum trec Pirineii, franţuzele se molipsesc de virtuţile noastre şi ne acceptă deprinderile şi protocoalele. Trupul soaţei cu cununie e sfânt; poate fi atins, dar nu şi cu privirea.

— Păi unele degete au ochi! a răspuns cu neruşinare Lucrecia; iar cavalerul cu mâna la piept a privit-o cu un dispreţ atât de arzător, că fata, strângându-şi vălul, a luat-o nevoie mare la goană din grup şi din piaţă şi s-a pierdut pe Uliţa Mare şi s-a tot dus spre inima Madridului, în piaţa cunoscută drept Puerta del Sol.

— O fi vreo ştoarfă, o stricată, a zis cineva.

Iar un necunoscut, deşi chipeş, a nuanţat:

— O ştoarfă a cărei voce nu mi-e necunoscută! Aş jura că e slujnica Marfisei.

Toţi s-au întors spre el, chiar şi cavalerul cu mâna la piept, şi tuturor li s-a năzărit că cine-o ştia atât de bine pe slujnică trebuia s-o ştie şi pe stăpână-sa. Şi l-au invidiat. Cavalerul cel chipeş a salutat şi s-a dus. Ceata a început să se destrame, fiecare ducându-se într-ale lui. Preotul numit don Luis a plecat împreună cu doi admiratori fără rezerve.

— Şi *décima* aia, don Luis, e terminată?

— Mi-a gonit inspiraţia imbecilul ăla cu mâna la piept, dar vă promit că n-au să mă prindă zorii cu ea neîncheiată. Asta ar mai lipsi!

Capitolul 2

1

Chilia Marelui Inchizitor din casa Sfântului Oficiu nu se potrivea, prin dimensiuni, cu puterea chiriaşului, deşi cu persoana lui, da: era mare, bine gândită, cu pereţi văruiţi şi bârne închise la culoare, mobile înnegrite de vreme şi un mic alcov, unde Marele Inchizitor îşi ascundea culcuşul şi care, chiar de purta acest nume, nu era neapărat incomod. În spatele mesei mari, acoperite cu catifea, atârna un tablou: imaginea unei peşteri, unde stătea Maria Magdalena, pocăită; printre pletele peste poate de lungi, se întrezăreau formele unui trup auriu; pe ceilalţi pereţi, dispuse după principiul celei mai rigide simetrii, două serii de tablouaşe consacrate vieţii şi ispitelor Sfântului Anton echilibrau ansamblul: în prima, la dreapta, de şcoală flamandă, femeile nude erau urâte, în a doua, la stânga, de şcoală italiană, femeile nude erau frumoase. Călimara, cu douăsprezece pene, ocupa un colţ al mesei, iar vasul din bronz cu piele, plin cu jăratec, care ţinea de cald, pe numele lui *brasero*, fusese cizelat de meşteri cordovani, probabil mauri botezaţi,

dar originile-i nesigure nu-i tulburau conştiinţa Marelui Inchizitor, modelată în toleranţa curţii de la Roma. În colţul din fund, cu lumina şi fereastra pe stânga, era măsuţa-suport pentru *brasero* pe care o folosea pentru mâncat şi încălzitul picioarelor la vreme de iarnă, căci îl dezamăgise rostul, pur şi simplu decorativ şi cam impunător, al marelui *brasero,* care licărea în mijlocul odăii, cu o măreţie ce speria orice musafir. Feţele de masă erau simple, dar demne; vesela din argint bun, de pe vremuri; bucatele, după cum se vedea, multe şi simple, dar Marele Inchizitor se servea cu măsură, iar ceea ce nu hăpăia feciorul Diego, cu dinţi mai buni şi o lăcomie mai fățișă, pleca înapoi, la cuhnie, spre bucuria cerşetorilor şi a slugilor. Azi serviseră doar supă şi păstrăvi gătiţi ca în Navarra, iar, la desert, o prăjitură din foi de plăcintă şi ouă, pe care o pregăteau, pentru el şi pentru alte persoane sus-puse, măicuţele de la Sfânta Clara Veche (fiindcă celelalte, de la Sfânta Clara Nouă, erau meştere în marinate, pe care nu le dăruiau, ci le vindeau, căci, fiind mai noi, erau şi mai sărace. Oricum, Marele Inchizitor nu ignora savorile peştelui lor sărat, un adevărat regal culinar, atribuit intervenţiei directe a îngerilor, chiar dacă nu de dragul Marelui Inchizitor, care ştia la ce se putea aştepta în acest domeniu).

În chilie mai era şi o pasăre, o migratoare fie rătăcită, fie înşelată de aerul cald. A dat câteva ocoluri, s-a poticnit ici şi colo şi a zburat în grădină chiar pe fereastra pe care intrase. Marele Inchizitor n-ar fi putut lămuri din ce pricini îi urmărise zborul cu invidie.

Aşezat pe un scăunaş, Diego lăsase deoparte blidul de supă, gol de-acum, şi curăţa de solzi păstrăvul, cu un cuţit care avea prăsele din corn. Lângă el, pe duşumea, mai era şi

o cană mare, dintr-un amestec de zinc, plumb şi cositor, plină ochi cu vin din cel negru. După ce pasărea îşi luase zborul, Marele Inchizitor se juca pierdut cu crucea de pe piept, aşa că Diego mesteca zgomotos, fără teamă că va fi luat la refec. Dar prelatul şi-a revenit şi l-a pus la respect.

— Diego, mi-ai întrerupt posibila siestă tot plescăind şi mestecând cu atâta zgomot. Ţi-aş fi recunoscător dacă ai mânca mai cu măsură.

— Dar ce importanţă mai are, Excelenţă, acum, că tot v-am trezit? Oricâtă grijă ai, stăpâne, la mâncat zgomotele gurii sunt nelipsite.

Pasărea a atins în zbor geamul ferestrei, cu un zgomot rapid şi scurt.

— Cât despre zvonuri, Diego, ce se mai spune azi pe la Curte?

Sluga a a terminat de clefăit bucata de păstrăv pe care o dusese la gură cu degetele pline de grăsime. Avea mâinile atât de mari, că, atunci când scurma prin blid, îl acopereau.

— Un monah capucin, din cei de la Medinaceli, a dat alarma, ca pentru foc, şi le-a ţinut celor care s-au strâns o predică incendiară contra chipului în care păcătuiesc cei puternici, pentru care norodul trebuie să ispăşească ori, cel puţin, să dreagă, căindu-se în gura mare, răul pe care l-au făcut. Asta are într-un fel de-a face cu un şarpe boa şi un diavol nespus de frumos. Vă încredinţez, Excelenţă, că gloata ar fi pus foc palatului dacă monahul ar fi stârnit-o, dar, când ţi-era lumea mai dragă, el s-a mărginit să trimită două procesiuni în tot atâtea mahalale, târând chiar el o cruce, în fruntea uneia din ele, şi intonând împreună cu ei cântece de căinţă. Oamenii ard de nerăbdare şi, unii mai mult, alţii mai

puţin, aşteaptă să-şi scoată lanţurile în uliţă. Asta le aţâţa peste poate pe muieri şi, când se întorc acasă, frânţi de oboseală, bărbaţii le găsesc în călduri şi trebuie să facă faţă celei de-a doua căinţe.

— Şi la locul de taclale?

— Acolo, Excelenţă, s-a sporovăit despre trei lucruri, să zicem că în această ordine: la început, toţi au vorbit despre Marfisa, ştie Excelenţa Voastră cine-i: ba că-i aşa, ba că-i altfel, ba că are ţâţele ţepene, ba că-i stau să cadă.

Pasărea care zburătăcea prin grădină şi scotea uneori câte un ţipăt, nu putea aminti de ţâţe, fie căzute, fie ţepene: iar Excelenţa Sa a deplâns faptul.

— Apoi, ba că Regele şi-a petrecut noaptea cu ea, drept care Maiestatea Sa a urcat trei puncte în stima celor strânşi acolo, deşi n-au lipsit cârtitorii care au zis că fudulia regală e un zero la stânga; în cele din urmă, stăpâne, au continuat să vorbească despre Rege, dar de astă-dată fiindcă s-a zis că ceruse în gura mare s-o vadă pe Regină despuiată. Aici, stăpâne, părerile s-au împărţit, fiindcă unii, puţini ce-i drept, îl credeau o pildă rea, iar alţii, mulţi ce-i drept, drept una demnă de urmat, şi să ne mai lăsăm de vorbe şi de dat cu presupusul. Ca, bunăoară, un cavaler de bine, cu toate că părea mai degrabă îmbogăţit prin Indii decât hidalg, a proferat vorbe cam aşa: „Dacă Regele izbuteşte s-o vadă pe Regină despuiată, ne va da tuturora temeiul de a ne dezbrăca femeile, fie soaţe legitime, fie ibovnice, toate muierile din regat şi din Indii se vor despuia, iar muierile din toată lumea se vor dezgoli, până la urmă, dacă despuiatul ajunge la modă, ceea ce chiar trebuie să se întâmple, fiindcă de cămeşoaie lungi şi de certuri pentru a le ridica niţel mai sus suntem la fel de obosiţi şi noi, şi ele. Singura primejdie, şi ea numai

închipuită, e ca nu cumva să li se năzară să iasă goale puşcă pe uliţe ori în haine transparente prin care să li se vadă totul, că doar ştim cât de dornice sunt muierile să-şi dea pe faţă tainele". Excelenţă, vă pot spune că în ceata unde se povesteau toate astea nu erau popi, iar, de cumva era vreunul, nu purta haine până-n călcâie şi nu gândea altfel decât îmbogăţitul din Indii.

— Vechile convingeri, Diego, sunt tot mai depăşite, vremurile se schimbă, iar oamenii gândesc diferit. N-am nimic împotriva dezbrăcatului, dar între patru ochi şi cu precădere în beznă, căci să-l scoţi în uliţă e ca şi cum n-ai mai pune sare în bucate. Nu ştiu ce-o să se aleagă de noi.

— Cum zicem de-o bună bucată de vreme, aici e plin de încornoraţi de bunăvoie, ce-o să se întâmple, oare, dacă se duce vestea?

— Asta-ţi zic şi eu, Diego. Ce-o să fie de noi? De tine şi de mine, bunăoară.

— Eu, Excelenţă, nu mai am mult de trăit şi, dacă mai e vin…

A dovedit stacana. Marele Inchizitor a închis ochii, amintindu-şi de vremurile petrecute la Roma. Pasărea a zburat, atingând iar geamurile, şi s-a ascuns în chiparosul care se înălţa drept într-un patio pătrat.

2

Mai întâi a fost un *Te Deum*, pe patru voci mixte, cu intrări repetate ale orgii, care uneori rămâneau pe dedesubt, servind parcă de sprijin piruetelor melodiei, iar alteori le urmau într-un urcuş complicat: *laudamus, laudamus,*

laudamus, până se loveau, reflectându-se, de bolţile înalte; în sfârşit, cu alte prilejuri, orga le gonea din torentul sonor, urcând singură şi copleşind văzduhul cu gâfâitul tuburilor ei fără număr; o muzică de nespusă valoare, adusă de la Roma, scrisă pentru imensitatea Vaticanului, cam mare pentru capela de dimensiuni mijlocii: de aceea, uneori, zidurile vibrau şi coloanele tremurau. Tămâia şi căldura erau înăbuşitoare şi, când cineva şi-a pierdut cumpătul, a trebuit să fie scos afară şi să i se dea rachiu de leac, în aer liber: era un monah din Ordinul Merced, sobru, specializat în *De auxiliis*, care n-avea nici în clin, nici în mânecă cu ordinea zilei, dar care nu putea fi uitat la atare consultare generală. Când acel *Te Deum* s-a sfârşit, în claustru s-a alcătuit procesiunea; două rânduri de rase felurite, în frunte cu Marele Inchizitor: foarte ţeapăn, deşi cam neatent şi nepăsător la pajii ce-i duceau trena. Cântau *Veni Creator*, la unison, chiar dacă cu glasuri plictisite şi destul de aspre, căci li se părea mai uşor decât polifoniile romane. Nu le ieşea prea bine, dar ce conta. N-a intrat toată procesiunea, doar cei cu locuri rezervate în Suprema fie ca membri titulari, fie ca teologi invitaţi; cum s-ar zice, consilieri, printre care şi un iezuit portughez, padre Almeida, destul de tânăr încă, dar cu chipul bronzat de soarele brazilian. Padre Almeida era în trecere prin Madrid: fusese numit capelan de taină al unor englezi, fiindcă înaintaşul lui fusese osândit la moarte, ceea ce era ca şi cum ai fi acceptat că părintelui Almeida nu-i mai rămânea mult de trăit; dar nu părea nici mâhnit, nici amărât, nici entuziasmat de viitorul lui martiriu: se purta firesc, mult mai firesc decât soţii lui, în ciuda faimei de teolog înţelept pe care rectorul său i-o acredita în răvaşul adresat Marelui Inchizitor, pentru a-i justifica prezenţa. Padre Almeida nu se

prea potrivea cu ceilalţi preoţi, fiindcă purta un guler după moda franceză peste sutana de sub care, când şi-o descopciase din pricina căldurii, i se zăriseră ciorapii negri şi izmenele. Dar, cum era străin, nu i-o luau în nume de rău.

După ce luaseră loc în sala de întruniri, urmând criteriul piramidal al ierarhiilor, tot s-au mai spus rugăciuni latineşti, dar fără muzică, ca pe scena unui teatru: Marele Inchizitor sus de tot, deşi trena sutanei îi ajungea până la rangurile de jos şi acoperea dalele cu triunghiul triplu în care se sfârşea; urmau apoi judecătorii titulari, padre Pérez, padre Gómez, padre Fernández y Enríquez de Hinestrosa, şi tot aşa până la şase, cu rase albe, negre ori combinate; graşi, slabi, rotofei ori traşi la faţă, rezervaţi ori expresivi: tot ce se ştia pe lume despre Dumnezeu şi tot ceea ce îl privea începăpea în glagoria celor şase care votau hotărârile, căci, în caz de balotaj, intervenea Marele Inchizitor; acesta avea şi drept de veto în cazul hotărârilor luate în comun, pe care le putea înlocui cu propria-i opinie, caz foarte rar, mai ales ca să nu intre în gura lumii. Mai jos stăteau feluriţi specialişti: de astă-dată, unul de fiece ordin, inclusiv mostratenii, premostratenii şi unele ordine noi, ca bunăoară Societate Iesu, din care făcea parte padre Almeida. Intrau şi ieşeau în tăcere turnători, zbiri şi alte scursori, cărora nu li s-a mai îngăduit prezenţa cu puţin înaintea jurământului, începând de atunci, marea sală a consiliului a rămas închisă pentru cei de afară: spaţioasă şi întunecoasă, luminată de sfeşnice, era dominată de un Christ între două lumini: prea puţin Christos şi prea multe lumânări pentru un salon atât de mare, unde cel mai mult strălucea prezidentul. Atât de rafinat şi sastisit, acolo sus, la locul lui, aproape aureolat şi divin sub pălăria cu patru coarne ascuţite! Obişnuia să tragă un pui de somn

după ce primea jurământul celor de faţă şi făcea rezumatul temelor ori faptelor de dezbătut; de astă-dată a adăugat vestea că suspecta Marfisa, pe care Sfântul Tribunal o convocase şi pusese să fie arestată, nu fusese de găsit. „Fără greş, cineva a prevenit-o, iar ea a fugit". Multora le-a părut rău, mai cu seamă părintelui Villaescusa, capelan la palat, care asuda printre specialiştii consultanţi. Dar în acea seară prezidentul n-a putut moţăi, fiindcă monahii de jos zbierau, poate fiindcă tonul ridicat făcea ideile mai raţionale. Pentru moment, padre Villaescusa a veştejit expunerea faptelor, redactată astfel încât dădea impresia că se întruniseră din pricina unor mărunte păcate ale monarhului. Nu că minţea – el nu zicea aşa ceva! –, dar le pomenise fără să le înfiereze, repudieze ori critice. „Nici vorbă de mici păcate! Un cogeamitea adulter şi o profanare de netăgăduit a sfintei taine a căsătoriei!" Pe loc, padre Almeida, iezuitul călător, destinat martiriului, s-a ridicat şi a cerut cuvântul.

— Vreau să-mi arăt îndoiala cu privire la comiterea unui adulter.

— Părinte, Domnia Ta negi că Regele şi-a petrecut ultima noapte în braţele unei ştoarfe? l-a întrebat padre Villaescusa, uluit şi scos din sărite totodată, pe acelaşi ton cu care i-ar fi vorbit dacă padre Almeida ar fi venit de pe altă planetă şi s-ar fi exprimat într-o limbă neştiută. Ori Domnia Ta negi adevărul celor ce tocmai ni s-au citit? Se spune limpede ca lumina zilei că Regele şi-a petrecut noaptea în braţele acelei Marfisa.

— Ferească-mă Dumnezeu de asemenea nemăsurată îndrăzneală!

— Atunci? Care îţi e părerea, padre Almeida?

— Pur şi simplu, mă îndoiesc că Maiestatea Sa Regele şi Maiestatea Sa Regina sunt căsătoriţi, cel puţin în faţa lui Dumnezeu.

Toţi s-au întors spre iezuitul portughez, şi ceva ca o rafală de neînţelegere generală le-a cutremurat minţile luminate. Chiar şi Marele Inchizitor a catadicsit, din înălţimea-i nepăsătoare, să se uite la el curios şi l-a întrebat.

— Ce tot spui, padre Almeida?

Iezuitul era tot în picioare, nestingherit, după cât părea, de privirile reprobatoare întoarse spre el. Întrebarea Marelui Inchizitor a fost urmată de felurite voci.

— Lămureşte-ne, lămureşte-ne.

Iar padre Villaescusa a adăugat:

— Spusele Domniei Tale sancţionează şi Biserica, şi statul, fiindcă spui despre Maiestăţile Lor că trăiesc nici mai mult, nici mai puţin decât în păcat.

— Da, chiar de n-o ştiu; dar Biserica nu le poate trece faptul cu vederea.

— Insist, padre Almeida, să vorbeşti mai lămurit, l-a rugat împăciuitor cel din scaunul cel mai de sus.

Când padre Almeida a cerut îngăduinţa de a-şi scoate sutana, căci era nespus de cald, majoritatea membrilor Supremei îl priveau mai degrabă atent decât duşmănos, căci nu erau furioşi, ci uluiţi şi, cu toate că aproape toţi credeau că trebuiau să cerceteze atent ortodoxia străinului, cei mai mulţi ar fi acceptat, fără prea mari strădanii ale minţii, că nu trebuia supus la chinuri, căci ajungea doar un interogatoriu iscusit. Iar multora li se dusese buhul că posedau atare iscusinţă. Padre Almeida şi-a strâns cu grijă sutana şi a pus-o pe scaun, odată cu pălăria.

— Sfinţiile Voastre, n-am să-i citez pe Sfinţii Părinţi, nici Scripturile sacre. Am să-mi îngădui doar să vă aduc aminte că toţi moraliştii şi toţi teologii pretind într-un glas ca o căsătorie să depindă de libertatea soţilor. Ei bine, oare când s-au căsătorit, iubiţii noştri monarhi erau liberi?

A privit jur-împrejur. Toţi îl ascultau, dar, în afara părintelui Villaescusa, nimeni nu părea dispus să-i dea un răspuns.

— Oare cine se îndoieşte? Au fost întrebaţi după ceremonial şi au zis amândoi „da".

— Dar puteau zice „nu"? Părinte, te rog să meditezi asupra răspunsului.

Padre Villaescusa a părut să şovăie un moment. Apoi, a răspuns:

— Nu înţeleg întrebarea. Padre Almeida e prea subtil. Nu pare iezuit.

— Subtil spui, Sfinţia Ta? Păi, mie-mi pare nespus de limpede: sunt doi prinţi convinşi de rolul lor; doi copii cărora li s-a insuflat datoria de a-şi asculta părinţii şi care mai sunt şi regi. Cum să fi spus „nu"? Dar acceptul lor depindea de dubla condiţie de prinţi şi tineri. N-au spus „da" în libertate.

Din masa specialiştilor, s-a auzit un glas hodorogit.

— Poate că padre Almeida nu-şi dă seama că pune sub semnul îndoielii cel mai vechi dintre obiceiurile noastre, conform căruia părinţii hotărăsc să-şi căsătorească fiii şi cer îngăduinţa Bisericii.

Padre Almeida s-a întors spre vorbitor, un monah bătrân dintr-un ordin de mâna a doua.

— Eu nu pun nimic sub semnul îndoielii. Nici măcar nu

judec. Mă mărginesc să prezint Sfinţiilor Voastre fapte de netăgăduit şi să vă atrag luarea-aminte asupra consecinţelor ce decurg pentru şi doar pentru cazul nostru. Restul e de competenţa Sfântului Tribunal, nu a mea.

— Chiar presupunând că padre Almeida ar avea dreptate, consumarea ei ulterioară legitimează şi sfinţeşte căsătoria.

Padre Almeida n-a trebuit să se clintească, nici măcar să-şi mişte capul: interlocutorul era în faţa lui, iar mânia îi era reţinută, dar foarte vădită.

— Îl rog pe padre Villaescusa să-şi închipuie câteva clipe că unui băietan îi zic: la noapte, ai să intri în alcovul Reginei şi ai să faci asta şi asta. Iar Reginei îi zic: la noapte, Regele va intra în alcovul tău: lasă-te în voia lui, fiindcă aceasta îţi e obligaţia.

— Într-adevăr, părinte: aceasta îi era obligaţia. Cine îndrăzneşte să se îndoiască de ea? Obligaţia soţiei e să-şi primească soţul în pat şi, aşa cum spui Sfinţia Ta, să se lase în voia lui.

— Accept că aceasta e şi obligaţia Regelui; dar cine-i obligat nu-i liber.

— Dacă ne luăm după doctrina Domniei Tale, cele mai multe căsnicii sunt nelegitime.

— Asta, Sfinţia Ta, nu trebuie s-o hotărăsc eu. Mă mărginesc să vă arăt că Regele a ajuns în mai multe rânduri la trupul Reginei în temeiul nu al libertăţii, ci al datoriei.

— Domnia Ta uiţi obligativitatea îndatoririlor conjugale?

— Privite dinspre Rege ori dinspre Regină? a argumentat neîntârziat iezuitul.

— Eu le iau drept reciproce, a spus din înălţimea funcţiei un dominican din Suprema. Deşi, firește, în cele mai multe cazuri, aceasta e servitutea soaţei, care nu-i dispusă mereu, dar trebuie să accepte, totuşi, spre a preveni rele şi mai mari.

— Acesta-i şi cazul nostru, a răspuns părintele Villaescusa. Regele nu s-a dus la curve fiindcă l-a refuzat Regina. Am cercetat totul: Regele n-a mai fost de câteva săptămâni în alcovul Reginei. N-a existat, aşadar, un refuz pe care să se întemeieze, chiar şi neîndreptăţită, necredinţa.

Tocmai atunci, Marele Inchizitor le-a întrerupt discuţia cu un căscat: atât de larg, că era să-i iasă falca din încheieturi; atât de zgomotos, că a acoperit răspunsul dat de padre Almeida.

— Sfinţiile Voastre, a zis, nu vi se pare că am dezbătut îndeajuns primul punct al discuţiilor? Ştim că Regele s-a dus la curve, dar padre Almeida, cu enormu-i bun-simţ, ne-a trezit îndoiala că Regele şi Regina, seniorii noştri, ar fi cu adevărat căsătoriţi. Am zis îndoiala, nu certitudinea. Vom numi o comisie care să studieze chestiunea şi să delibereze. Stă în picioare un păcat, în aer altul, dar cel sigur e taina duhovnicului, şi nu a acestui înalt tribunal. Observ că v-aţi cam înfierbântat. Ca şi mine. Propun să luăm o pauză şi să ne răcorim cu niscaiva băuturi de la gheaţă care am poruncit să fie pregătite. Suspendăm, aşadar, întrunirea pentru o jumătate de oră.

Participanţii care stătuseră jos s-au ridicat în picioare, vânturându-şi sutanele de diferite croiuri şi culori. Adversarii din acea gâlceavă dialectică au aşteptat ca Marele Inchizitor să iasă după ce îşi adunase (chiar el) lunga trenă a veşmintelor. La ieşire, au păstrat riguros ordinea ierarhică,

astfel că, fără să se uite unul la celălalt, padre Villaescusa şi padre Almeida au ieşit în pereche, în claustru îi aşteptau răcoritoarele.

3

S-au împrăştiat după afinităţile teologice şi înclinaţiile către anume băuturi: s-au dus ba la apa de orz, ba la sarsaparilă, ba la populara bragă, căci numai Marele Inchizitor a preferat vinul alb şi rece, pe care l-a băut din pocalul etrusc adus hăt din Italia şi cumpărat după tainice şi primejdioase târguieli la care luaseră parte un cardinal din Sfânta Curie şi o ştoarfă de familie vestită, foarte credincioasă intereselor Sfântului Scaun, care o cadorisise cu un titlu de principesă pe care îl ţâra prin paturi ilustre ori cel puţin strălucite: pe când Excelenţa Sa mângâia cristalul ales al pocalului şi degusta vinul, atât degetele cât şi limba i se înfiorau la aducerea-aminte a unor fapte glorioase. Îşi privea colegii din înălţimea funcţiei şi, cu excepţia părintelui Enríquez, care era fratele unui grande de Spania şi se călugărise în urma unui eşec amoros, şi a părintelui Almeida, care era vădit un om distins, îi considera pe toţi ceilalţi nişte ţopârlani îmbuibaţi cu scripturi latineşti, unii rău-mirositori, alţii bădărănoşi, veniţi de pe ţarini, fugiţi de la plug. Unul dintre ei avea să fie curând episcop. Dea Domnul să fie de pe meleagurile îndepărtate unde mai rămăseseră de catehizat atât de mulţi indieni, chiar dacă cu biciul! Ar fi făcut orice, numai să nu-i primească în audienţă lună de lună pe acei călugări care-i veneau cu erezii rurale, liste ale celor bănuiţi a fi mauri şi evrei creştinaţi, dar practicând pe ascuns vechile rituri şi ceremonii iudaice, ori ale neştiutorilor cu

ciudate obiceiuri sexuale. „Oare cine nu-i evreu la noi în ţară?” s-a întrebat şi şi-a adus aminte de străbunul lui convertit din Zaragoza, care, pe vremea regelui Ferdinand, consolidase cu dublonii lui o familie străveche de goţi în declin. Îşi scosese de pe mâna stângă mănuşa mov de arhiepiscop *in partibus*, ca să guste mai bine răcoritoarea rece şi tăietura delicată a cristalului.

Doi dominicani şi doi franciscani începuseră să se certe pe păcatele Regelui, în lumina veştilor primite şi de unii şi de alţii pe căi populare. După acele veşti, trei erau posibilităţile: patru coituri şi-o feşteleală la al cincilea, patru coituri fără greş şi feşteleala drept unică realitate păcătoasă. Cele puse în discuţie erau, fără doar şi poate, complicate: cele patru coituri trebuiau, oare, să se considere un singur păcat, ori patru?; feşteleala, luată singură ori în totul unitar, trebuia să se considere, cumva, şi un păcat de moarte la nivelul dorinţei, ori anume împrejurări destul de îndoielnice şi greu de desluşit, de parcă dorinţa ar fi provocat-o complicea ori ar fi fost rodul unei porniri adevărate, se puteau pur şi simplu trece cu vederea?; în fine, complicea, care ştia fără tăgadă cu cine împărţea patul şi cui îşi oferea păcatele, trebuia, oare, osândită şi pentru un păcat împotriva statului, nu doar ca o păcătoasă ordinară în faţa Domnului, şi, ca atare, dată pe mâna justiţiei obişnuite, care s-o judece conform legilor civile? Făceau mare tevatură, turuind ba în latină, ba în spaniolă, iar cei prezenţi se adunaseră în jurul lor şi-i ascultau ba aprobându-i, ba dezavuându-i, cu excepţia părintelui Rivadesella, care pur şi simplu râdea de ei. Padre Almeida nu stătea printre gălăgioşi: se rezemase de o coloană şi privea cum soarele aurea crengile pomilor, murind apoi mai jos, printre flori. Surâzător, Marele

Inchizitor s-a apropiat de el.

— Nu-i cu neputinţă, padre Almeida, ca într-una dintre aceste zile să trebuiască să vii în caleaşca închisă şi sub escortă pentru a răspunde la întrebările pe care Sfântul Tribunal ar dori să ţi le pună despre ortodoxie şi doctrina Domniei Tale; dar, între timp, vreau să-ţi spun că îmi eşti simpatic, că mi-ar face plăcere să prânzim în doi, înainte de a mă vedea obligat să te pun la popreală, şi că-mi pare rău că planul călătoriei în Anglia îţi pune viaţa în primejdie. Nu cunosc nici obiceiurile, nici căile justiţiei englezeşti, dar sunt sigur, în schimb, că mâna mea nu va putea ajunge până pe acele coclauri, pentru a-ţi alina chinurile. Aici ar fi altceva.

Padre Almeida i-a făcut o reverenţă foarte amabilă, mai degrabă franţuzească decât spaniolească.

— Excelenţă, vă mulţumesc pentru dovezile de politeţe pe care mi le daţi şi, la rândul meu, vă mărturisesc că doresc a vă da ascultare, împărtăşindu-mă din bucatele de pe masa Domniei Voastre, deşi vă atrag luarea-aminte că, după ce-am lipsit atâţia ani din lumea civilizată, e cu putinţă ca purtările mele să nu fie atât de alese pe cât o cere prezenţa voastră.

— N-are nicio importanţă, padre. Oricât de mulţi ani ai stat Domnia Ta departe de lume, ceea ce sugi odată cu laptele mamei nu dispare nicicând. Dar îţi atrag atenţia, la rândul meu, că bucatele de pe masa mea sunt frugale. Sfânta Inchiziţie e înstărită, dar întâi-stătătorul ei e aproape sărac. Îţi propun o supă de legume tăiate subţirel, bine condimentată, asta nu pot tăgădui, şi un muşchi de porc împănat, pe care bucătarul meu, bărbat de pe meleagurile din nord, îl pregăteşte cu pilduitoare înţelepciune.

Şi, spunând acestea, l-a privit cu coada ochiului pe

padre Almeida, care a răspuns liniştit:

— Nici vorbă să fac mofturi la muşchiul de porc, Excelenţă. N-am mai gustat aşa ceva de şapte ani.

— Atunci, ce părere ai de mâine la amiază?

— Dar nu va trebui Excelenţa Voastră să mă pună la popreală înainte?

— O să încerc să evit.

Un slujitor îşi croia printre monahi drum spre Marele Inchizitor. Cu îngăduinţa cuvenită, s-a apropiat şi i-a zis ceva la ureche. Marele Inchizitor a răspuns: „Adu-l imediat" şi, foarte curtenitor, i-a lămurit părintelui Almeida:

— E solul Favoritului. Numai Dumnezeu ştie ce-a păţit Excelenţa Sa.

Slujitorul îi deschisese de-acum calea mesagerului, un cavaler cât se putea de respectabil, de vârstă mijlocie, al unui ordin cruciat, lăsându-l în faţa prelatului. Acesta a pus un genunchi în pământ, a sărutat mâna întinsă ori, mai curând, inelul cu ametist, şi a pus în ea un plic pecetluit. Marele Inchizitor l-a desfăcut, a citit răvaşul şi i-a cerut slujitorului unelte de scris. În aşteptare, i-a poruncit solului să se ridice şi i-a spus confidenţial iezuitului:

— Oamenii fac mare zarvă, îi cer lui Dumnezeu să se îndure de păcatele celor sus-puşi, iar în fruntea fiecărei cete merge câte un monah exaltat. Ceea ce pare să-i fi înspăimântat e o viperă uriaşă pe care mulţi spun că ar fi văzut-o. Unii cred că va nărui zidurile oraşului; alţii că va dărâma palatul regal, cei mai mulţi că le va dărâma propria casă, fiindcă toţi se ştiu păcătoşi.

— Aşa-i gloata, Excelenţă, cineva o provoacă şi o conduce mereu, dar fieştecare gândeşte pe propria-i

socoteală.

Slujitorul se apropia de-acum cu un pupitru pentru Marele Inchizitor. Acesta a scris pe-o foaie: „Daţi cu bâtele în dreapta şi în stânga. Chiar dacă unul din monahi ar trebui să stea la pat şi să mediteze, cu piciorul frânt” şi i-a dat înscrisul părintelui Almeida.

— Nu mi-ar plăcea să fiu în pielea predicatorilor.

— Nici mie.

Marele Inchizitor a împăturit înscrisul, l-a pecetluit şi i l-a înmânat mesagerului, întinzându-i mâna în semn de rămas-bun. Acesta s-a strecurat printre monahii în gâlceavă şi s-a făcut nevăzut.

— Vinovat de toată larma asta e padre Villaescusa. Credinţa arzătoare e adesea nepotrivită cu ordinea publică.

— Vă referiţi, Excelenţă, la credinţa părintelui Villaescusa?

— Nu trebuie decât să te uiţi la el.

— Dumnezeu să mă bată dacă greşesc, dar acest monah nu crede în Dumnezeu.

— Dar ce spui Domnia Ta, padre Almeida?

— E dintre cei care grăiesc, zbiară, îndeamnă, ameninţă, totul în numele doctrinei celei mai curate, dar nicicând nu-şi iau inima în dinţi să privească înlăuntrul lor. L-aţi auzit vreodată pomenind de Evanghelie? Socotiţi, Excelenţă, că are cea mai vagă idee despre milostenie? Padre Villaescusa crede în tot ce crede şi Sfânta Biserică, dar mai cu seamă în ea, căci e a lui şi o însărcinează să creadă pentru el; nădăjduieşte ca la sânul ei să propăşească şi, mai ales, să poruncească. Bănuieşte că nu va ajunge nicicând Papă, dar nu exclude posibilitatea de a ocupa vreodată postul

Excelenţei Voastre, fie chiar şi numai ca să poruncească un autodafe şi apoi să moară. E aproape de netăgăduit că, în acest caz, moartea n-are să-l sperie şi are s-o întâmpine cu plăcerea celui care a dobândit pe această lume tot ce şi-a dorit.

Marele Inchizitor nu i-a răspuns pe loc.

— Padre Almeida, pentru unul care a trăit atâta vreme printre sălbatici, te vădeşti a fi un bun cunoscător al oamenilor civilizaţi.

— Tocmai pentru că am ajuns să-i cunosc, am preferat să trăiesc printre indieni. N-or fi crezând în Dumnezeul nostru, dar cred cu adevărat în dumnezeii lor.

Un clopoţel din argint a sunat, anunţând că pauza luase sfârşit. Au intrat în sală în ordinea în care ieşiseră şi şi-au ocupat locurile. Marele Inchizitor i-a dat cuvântul părintelui Villaescusa,

— Sfinţiile Voastre, trei chestiuni ne-au adus la această întrunire solemnă: trecând de-acum de prima, la a cărei rezolvare voi participa din supunere, deşi convins că, în comisia care se va ocupa de ea se va ivi prilejul de a-mi face auzit glasul, trec la a doua: Maiestatea Sa Regele şi-a arătat, dând astfel dovada unei neobrăzări de netolerat, de n-ar fi regală, dorinţa de a o vedea despuiată pe Regină. Legile Domnului se opun; ca şi cele ale regatului ori, cel puţin, vechile noastre obiceiuri şi protocoale care au putere de lege. Ce opinie aveţi, Sfinţiile Voastre?

I-a răspuns o tăcere, spartă în cele din urmă de padre Almeida, iar cineva a admis în sinea sa că era inevitabil.

— Cred că, fiind ceva personal, chestiunea e dincolo de atribuţiile noastre, firește, dacă padre Villaescusa nu ne

dovedeşte contrariul.

— Ca să vi-l dovedesc, a zis capucinul, oarecum exaltat, dar temperat de siguranţa cu care vorbea, nu trebuie decât să enunţ a treia chestiune, profund legată de prima şi a doua: Atotputernicul, care îi răsplăteşte pe cei buni şi-i pedepseşte pe cei răi, trece asupra regatelor Spaniei indignarea sa trezită de păcatele Regelui. Norodul ştie şi se teme că va fi pedepsit pentru rele pe care nu le-a făcut. Tocmai aşteptăm în Ţările de Jos o mare bătălie, hotărâtoare pentru oastea noastră, iar flota din Indii se apropie de ţărmuri. E, aşadar, firesc ca Domnul să ne pedepsească, făcându-ne să pierdem bătălia şi îngăduind corsarilor englezi să ne atace şi să ne jefuiască flota.

— Nu văd care-i logica.

Un frig esenţial a scuturat oasele celor de faţă, cu excepţia Marelui Inchizitor care asculta gâlceava cu bucurie ascunsă.

— Atunci, padre, Domnia Ta crezi că Dumnezeu pedepseşte noroadele pentru păcatele Regelui lor?

— Cred mai degrabă că Dumnezeu pedepseşte noroadele pentru prostia lor şi a celor care le guvernează, dar le sare în ajutor când nu-s proaste. Rogu-te, Sfinţia Ta, să priveşti starea marilor ţări din vecini. Anglia e de-acum o mare putere, stăpâna mărilor; aşijderea este, chiar dacă doar pe uscat, şi Franţa; dar Poarta Otomană, nici vorbă, e un model de proastă guvernare. Cât despre răposata regină a Angliei, care şi-a făcut ţara să propăşească, nu avem veşti prea favorabile cu privire la moravurile ei şi cu atât mai puţin la credinţa ei. Nici cardinalul care guvernează Franţa nu-i o pildă de virtuţi personale, dar pare inteligent şi

energic. Aşa că teoria Domniei Tale trebuie aplicată doar Spaniei.

— N-am nimic împotrivă, padre, să-ţi accept răspunsul, cu condiţia să-l înlocuieşti pe Dumnezeu cu Diavolul.

— E mai ocrotitor decât Dumnezeu, ori îl inhibăm pe Domnul în beneficiul Diavolului?

— Nu cunosc tainele Domnului, nu pot spune cum îşi va duce la bun sfârşit pedeapsa. Ştiu numai că prezenţa Diavolului e limpede, ca în toate prilejurile când oamenii zădărnicesc ţelurile lui Dumnezeu.

— Printr-o proastă guvernare, bunăoară?

— Ori printr-o bună guvernare, ce însemnătate mai are?

— Şi ai ştiinţă, Sfinţia Ta, de vreun semn care să trădeze prezenţa ori intervenţia Diavolului în cazul de care ne ocupăm?

Padre Villaescusa, care vorbea de pe scaun, s-a ridicat solemn.

— Întrunirea noastră e mai mai mult decât un semn. Diavolul a provocat-o, Diavolul o ţine, Diavolul a stârnit unele dintre vorbele care s-au spus şi se vor spune aici.

Atunci a intervenit padre Rivadesella, aproape fără să se clintească, dar pe un ton vădit ironic:

— Pentru rezonul cunoscut de noi toţi, noaptea trecută, Lucifer ne-a străbătut în zbor văzduhul, ca un flăcău chipeş, lăsând în urmă o dâră de argint. Există martori.

— Dacă-i aşa, a spus padre Villaescusa, fără să-şi piardă solemnitatea, propun să exorcizăm pe loc această sală.

— Părinte, Domnia Ta vorbeşti despre sala unde stăm,

ori despre noi, care luăm parte la întrunire?

Întrebarea, neaşteptată şi neobrăzată, fără greş, a Marelui Inchizitor i-a uimit pe aproape toţi cei de faţă, şi, mai cu seamă, pe padre Villaescusa.

— Nu mă refeream la nimic concret, Excelenţă.

— Atunci, trebuie să credem că prezenţa Diavolului nu-i nicio noutate. Domnul e peste tot, dar Diavolul e mereu în urma lui.

— Dar, uneori, Domnul e neatent.

— Asta înseamnă cam ceea ce am zis mai înainte: că Domnul e inhibat; dar îmi vine greu să cred aşa ceva.

S-a auzit iar glasul profund al Marelui Inchizitor.

— Îmi îngădui să vă amintesc, Sfinţiile Voastre, că ne depărtăm de chestiunea care ne-a adus aici. Rămăseserăm la întrebarea dacă Regele are sau nu dreptul să o vadă dezbrăcată pe Regină şi dacă faptul e ori nu un păcat. Vă rog, Sfinţiile Voastre, să vă daţi cu presupusul.

— Susţin că are dreptul şi nu-i cu păcat, a răspuns neşovăielnic padre Almeida, şi afirm nu doar asta, ci şi că-i nimerit aşa ceva, pentru ca în căsnicia Maiestăţilor Lor, nu ca monarhi, ci ca creştini, să se arate harul Domnului.

Padre Villaescusa a sărit ca muşcat de viespe.

— Harul Domnului zici? Crezi că el se arată în coit? Ori, poate, la privitul pungilor atârnate, cărora li se zice mamele? Ori preferi să privească pe la spate, fireşte contra naturii? Mă refer, de bună seamă, la privitul bucilor.

Padre Enríquez, O.S.D., cum s-ar zice călugăr din ordinul Sfântului Dominic, adormise o dată, alte ori ciulise urechea şi, de multe ori, zâmbise. De astă-dată a ridicat mâna cuviincios.

— Câtă vreme dezbatem în limba spaniolă, îmi îngădui să-l rog pe înţeleptul şi virtuosul padre Villaescusa să spună lucrurilor pe nume. Vreau să spun ţâţe, nu mamele; cur, nu buci. Dacă-mi aduc bine aminte, în versiunea *Cântării Cântărilor*, ilustrul poet padre León[2] spune limpede: „Sora noastră e mică şi n-are ţâţe. Ce va fi de sora noastră, când vor începe să vorbească despre ea?”

Recitase cu vădită plăcere şi toţi păreau să-l fi ascultat aşijderea, în afară de padre Villaescusa, care a tunat:

— Şi, ca dominican, ai Sfinţia Ta îndrăzneala să ne citezi aceste stihuri? Ar fi mai nimerit să amintim că în mâinile dominicanilor au stat viaţa şi moartea acestui respingător *marrano*, carevasăzică porc jidovesc creştinat care nu şi-a uitat riturile iudaice, şi că tocmai ei i-au furat Domnului mirosul cărnii lui pârlite.

— Păi, noi, augustinii, suntem foarte mândri de el, i-a răspuns, cu voce sigură, reprezentantul celui mai vechi dintre ordinele prezente.

— Nici nu mă mir, a ripostat padre Villaescusa, căci toţi sunteţi dubioşi.

S-au auzit murmure de felurite grade în Suprema, la auzul îndrăznelii cu care vorbise capucinul înfierbântat şi furios. Marele Inchizitor a tăiat de la rădăcină gâlceava care

---

[2] Poetul spaniol Fray Luis de León (1527-1591), din ordinul Sfântului Augustin, a fost una dintre cele mai mari figuri ale Renaşterii spaniole. Licenţiat al Universităţii din Salamanca (1560), a ocupat în 1561 catedra de teologie a acestei universităţi. În 1572, Inchiziţia l-a arestat şi întemniţat vreme de cinci ani la Valladolid sub acuzaţia că, în comentariile biblice, dădea mai mare atenţie textului ebraic decât celui latinesc (Vulgata), simpatiza iudaismul şi tradusese în spaniolă *Cântarea cântărilor*. În 1582 a suferit noi persecuţii. Strălucit filolog, în 1580 şi-a publicat, propriile *Comentarii* la *Cântarea cântărilor,* scrise în spaniolă şi traduse tot de el în latină. (N. tr.)

se anunţa.

— Să lăsăm morţii în pace. Vă cer ca disputa noastră să nu se depărteze de subiect.

— Păi, susţin că Regele n-o poate privi pe Regină dezbrăcată, fără să păcătuiască; şi vă repet, păcatele monarhilor le ispăşeşte norodul nevinovat.

— Bag de seamă după feţe şi şuşoteli că nu toţi au aceeaşi respectabilă părere, padre Villaescusa, aşa că vom numi alte două comisii, pentru a cerceta acest caz complicat. Una va hotărî dacă Regele o poate privi ori nu pe Regină fără veşminte care să-i ascundă, ori cel puţin să-i învăluie, goliciunea; alta va cerceta, după Scripturi şi Sfinţii Părinţi, dacă norodul ispăşeşte ori nu păcatele Regelui, deşi înţeleg că-i vorba nu de greşeli de guvernare, ci de păcate personale, nu-i aşa? Fiindcă proasta guvernare naşte daunele aduse monarhiilor, nu-i nevoie să vorbim despre ele.

— Şi ce se înţelege prin proastă guvernare? a iscodit padre Villaescusa.

— Arderea evreilor, a vrăjitoarelor şi a maurilor creştinaţi; atentatul la libertatea noroadelor; sclavia oamenilor; exploatarea muncii lor prin dijme pe care nu le pot plăti; convingerea că oamenii-s diferiţi, deşi Dumnezeu i-a făcut egali… Sfinţiile Voastre doriţi să continui enumerarea?

Îl ascultaseră uluiţi pe padre Almeida: toţi, chiar şi Marele Inchizitor. Iar şoapta trecea din gură în gură: „Iezuitul e bun de legat”. Chiar când să apară primul protest, deja ştiutul fecior a intrat şi i-a vorbit la ureche celui ce prezida adunarea.

— O clipă, domnilor. Avem o vizită neaşteptată. Şi s-a

întors spre slujitor: Să intre cavalerul.

Feciorul a ieşit, tot numai plecăciuni curtenitoare, în faţă şi în spate, în dreapta şi în stânga; imediat ce-a ieşit, uşa s-a deschis iar şi în prag s-a ivit contele de la Peña Andrada. A rămas liniştit în tocul uşii, şi-a scos pălăria şi şi-a plecat capul cât mai ortodox în faţa asistenţei.

— Intră, conte.

Dar contele n-a intrat până n-a făcut alt gest de salut, de astă dată triplu, ca în faţa monarhilor: a atins covorul stacojiu cu pana de la pălărie, a înaintat, s-a închinat în faţa Cristului luminat şi a repetat salutul cu cea mai mare supunere. Apoi s-a ridicat şi s-a oprit în faţa Marelui Inchizitor:

— Neîndoios că, în toiul disputelor, înălţimea Voastră nu v-aţi dat seama că fitilurile lumânărilor au ajuns prea mari şi că flăcările tremură. Iar, când pâlpâirile lor cad pe faţa Domnului, ea pare şi mai întunecată. Dacă înălţimea Voastră îmi îngăduie, mi-ar plăcea să tund fitilurile.

Nici nu i-a răspuns bine prelatul, cu vocea oarecum uimită: „Fă-o, de-ţi e la îndemână", că tânărul conte a şi scos spada şi dintr-o singură lovitură fulgerătoare a şi retezat fitilul lumânării din dreapta. Cei de faţă n-au avut vreme să-şi arate mirarea, că s-a auzit o voce murmurând: „A îndrăznit să scoată spada în faţa Răstignitului!", tocmai când contele reteza, cu o lovitură identică, şi fitilul lumânării din stânga: simetrice, cele două lumânări erau acum de aceeaşi înălţime, flăcările le străluceau aşijderea şi nu pâlpâiau mai mult decât era de trebuinţă. Apoi şi-a pus spada la picioarele crucifixului.

— La dispoziţia Domniilor Voastre, domnilor.

A rămas proţăpit în faţa adunării, chiar acolo unde stăteau cei veniţi să depună mărturie.

Marele Inchizitor l-a întrebat:

— La ce aţi venit aici, Excelenţă?

— În tot oraşul se vorbeşte despre ceea ce dezbateţi aici, aşadar, am crezut de cuviinţă să vă ofer mărturia mea, şi o voi face cu plăcere, chiar dacă mai înainte mi-ar plăcea să salut un vechi prieten, aici de faţă.

Fără să aştepte vreo încuviinţare, s-a apropiat de rândul consilierilor şi a întins mâna părintelui Almeida.

— Nu ne-am văzut de multă vreme, padre.

— Da, într-adevăr, de multă vreme.

Padre Rivadesella i-a privit cum îşi strângeau mâinile şi i s-a părut că semănau întru câtva, chiar dacă mai mult distonau. A căutat ceva în memorie, dar nu şi-a adus aminte decât de un cocoş, nu chiar uriaş, ci doar cu mult mai mare decât cei obişnuiţi, inclusiv claponii; un cocoş cu ceva ciudat, poate la creastă. Dar între timp Marele Inchizitor îi întrebase de unde se ştiau.

— Padre Almeida m-a ajutat cu apă proaspătă şi merinde pentru vasele din escadra mea, pe ţărmurile Braziliei, când slujea pe acele meleaguri.

— Şi Domnia Ta ce căutai pe coclauri atât de îndepărtate?

— Îl slujeam pe Rege cu corăbiile, domnule. O slujbă primejdioasă, care n-are uneori altă ieşire decât eroismul. Dar vă încredinţez că în rapoarte n-am vorbit decât de vitejiile năierilor, care nu-s obligaţi să se arate curajoşi, dar obişnuiesc să fie curajoşi în cel mai firesc chip cu putinţă. Şi, în loc să se laude cu bravura lor, îşi uită de ea.

— Doar n-oi fi, cumva, pirat? nu s-a putut abţine padre Villaescusa.

— Nu chiar, padre. Sunt corsar şi navighez sub licenţă regală.

— Dacă-i aşa, de ce nu aperi flota care navighează spre Cádiz şi-i ameninţată de englezi?

— N-am fost nici informat, nici invitat s-o fac. În aceste zile, escadra mea se odihneşte la locul ei de baştină, într-un port din nord de al cărui nume, mai mult ca sigur, Sfinţiile Voastre nici n-aţi auzit. Dar padre Almeida, da. El e portughez şi ştie despre marinărie mai mult decât Domniile Voastre.

— Eu m-am născut la Rivadesella, tata a fost marinar; cândva în copilărie, am navigat. Fireşte că nu pe o corabie mare, dar pe galere cu vâsle.

— Şi n-ai putut uita, e adevărat? Marea e ca o logodnică urâcioasă şi depărtată, care îţi rămâne pe veci în inimă. V-aş putea spune povestea unei astfel de femei, o brună din Honolulú care a refuzat să împartă cu mine căpitănia corăbiei mele.

Vădit neliniştit, padre Villaescusa a făcut un pas spre conte:

— Nădăjduiesc ca Domnia Ta să înţelegi nepotrivirea asemuirii şi a unei asemenea istorii în acest loc, unde cu toţii suntem necăsătoriţi şi probabil căşti. Mai nădăjduiesc, pe bună dreptate, ca prezenţa Domniei Tale în Sfântul Tribunal să n-aibă drept ţel înşiruirea darurilor mării şi ale vieţii de năier. După cum vezi, suntem bărbaţi serioşi.

La menţionarea castităţii, mai multe capete se întoarseră spre capucin: unele îmbufnate; altele, vădit

ironice. Contele n-a făcut decât să surâdă, deşi potolit.

— Domnia Ta crezi că pe mare nu suntem serioşi? Ştii, oare, ce-i o tornadă şi cum se poate apăra o corabie de furia ei de neoprit?

Marele Inchizitor s-a hotărât să impună o oarecare ordine.

— Mărturisesc că mi-ar plăcea să ascult din gura domnului conte cum ocolesc corăbiile primejdiile vântului şi ale mării, fiindcă şi eu sunt bărbat de uscat, iar în tinereţe am voiajat în Italia nu pe galeră, ci pe catârcă, dar sunt de aceeaşi părere cu padre Villaescusa, că acesta nu-i locul potrivit. Mai cred, ca şi el, că domnul conte n-a venit aici să-şi istorisească aventurile.

— Fireşte, Excelenţă, am venit să mi se pună întrebări, dar, până acum, nimeni nu mi-a pus întrebările pe care le aşteptam. Sunt la dispoziţia Domniilor Voastre pentru a le da răspuns.

— Am îngăduinţa să încep, Excelenţă? l-a întrebat padre Villaescusa pe Marele Inchizitor.

Iar acesta i-a dat-o.

Părintelui Villaescusa îi şiroia pe obraji sudoarea, iar fruntea şi tonsura aproape cheală îi străluceau de-acum. Şi le-a şters cu bine ştiuta năframă colorată, care părintelui Enríquez, O.S.D., îi păruse încă de la început de soi rău şi ordinară, demnă de cineva care se fălea că era creştin din moşi strămoşi, ca padre Villaescusa. Contele îl privea pe capucin şi aştepta, cu faţa uscată. Năframa capucinului duhnea; contele şi-a scos-o din mânecă pe a lui şi i-a oferit-o. După ce s-a şters, padre Villaescusa i-a înapoiat-o şi l-a întrebat:

— Şi Domnia Ta cum de nu asuzi?

Contele a izbucnit în râs.

— Asta depinde de umori, padre. Se ştie că ale noastre-s diferite. Deşi n-ar trebui să uiţi că aerul mării usucă faţa şi o tăbăceşte. Poate că de aceea.

— Orice-ar fi, mi-e indiferent. Voiam să te întreb despre chestiunea cea mai delicată. E adevărat că, aşa cum bârfeşte gloata, Domnia Ta l-ai însoţit pe Rege, într-o anume aventură?

— Da, padre. L-am însoţit la casa Marfisei, vestita curtezană despre care cei de faţă au auzit vorbindu-se. Se spune că-i cea mai frumoasă femeie de la Curte şi că printre muşteriii ei sunt seniori foarte chipeşi. De n-aş fi unde sunt, m-aş aventura să zic că i se atribuie legături şi cu unii cardinali, dar se ştie că lumea-i rea. E o muiere scumpă: zece ducaţi de aur pe noapte, şi nu-i intră în obicei să facă reduceri, deşi e de presupus că, din când în când, are şi câte un capriciu. Lucru obişnuit la muierile cu aşa meserie, deşi nu prea recomandabil. Dacă Sfinţia Ta doreşti să afli de ce, te pot lămuri.

Capucinul a făcut un gest de scârbă.

— Îmi ajunge ceea ce ştiu, cavalere.

— Totuşi, e bine să ştim de toate.

— Cu Regele a avut un asemenea capriciu?

— Vă încredinţez că nu, padre. Cei zece ducaţi a trebuit să-i plătesc eu. Regele n-avea destui gologani. Doar o jumătate de ducat de aur într-un buzunar care stă îndeobşte gol! Cu siguranţă, ar trebui să se modifice unele amănunte ale protocolului: jumătate de ducat pentru atare servicii or fi fost, poate, de ajuns pe vremea Marelui Duce de Burgundia;

dar de la acele calende, preţurile s-au schimbat mult.

— De aceea, Regele nu trebuia să plătească niciun firfiric de *maravedí*! a spus o voce pasională şi îndepărtată, iar Marele Inchizitor a zâmbit.

Padre Villaescusa le-a cerut să nu se depărteze de subiect.

— Sfinţiile Voastre, suntem în faţa unui caz mărturisit de codoşlâc, a cărui judecare nu ne revine nouă, ci braţului mirean. Să i-l încredinţăm pe domnul conte, care va trebui să ispăşească cu câţiva ani de galere.

— Aş face-o cu mare plăcere dacă aş fi comis vreun delict, căci e mai plăcut să stai legat de-o bancă tare decât într-o celulă din temniţele obişnuite. Dar resping acuzaţia de codoşlâc.

— Eu cred că-i limpede, a zis padre Villaescusa, şi, în afară de asta, Domnia Ta ai mărturisit.

— Nu, padre. N-am mărturisit, am istorisit, şi n-am spus totul. Fiindcă iată ce s-a petrecut: eu eram într-un salon de la Curte…

— Şi ce făceaţi, Excelenţă, într-un salon de la Curte, dacă, după câte se pare, sunteţi comandantul unei flote?

— Venisem să predau Fiscului a cincea parte din prăzi, care i se cuvine Regelui. Un sac cu ducaţi, de astă-dată, ori, mai precis, cu lire sterline, că ăsta-i numele monedei englezeşti. Iar Regele m-a descoperit, s-a apropiat de mine, m-a întrebat cine sunt şi ce fac acolo singur, iar eu i-am spus. „Atunci, dacă nu eşti de pe-aici, nu ştii, firește, unde stă una, Marfisa, cu care mi-ar plăcea să-mi petrec noaptea”. „Nu ştiu, Sire, dar pot să aflu”. Regele a aruncat o privire granzilor, nobililor, tuturor curtenilor care sporovăiau şi râdeau

împreună, ca şi celor care nici nu se văitau, nici nu se plictiseau în salon. „Toţi ăştia ştiu.” „Păi, aflu imediat”. M-am depărtat de Rege, m-am orientat şi m-am întors cu adresa exactă. Am comis, oare, vreun delict? „Îţi mulţumesc pentru cele aflate.” „Dar Maiestatea Voastră vă veţi duce de unul singur într-un loc atât de cunoscut? Am înţeles că nopţile Curţii sunt peste poate de primejdioase.” „Dacă vreunul dintre cei de aici m-ar însoţi, mâine ar şti întreaga lume.” „Pe mine nu mă cunoaşte nimeni, Sire, şi am o caleaşcă şi o spadă bine încercată în lupte mai grele decât un atac de noapte. Vă propun să vă întovărăşesc.” „Atunci, aşteaptă-mă la noapte, cu caleaşca, în colţul din sud-estul palatului. Am să vin îmbrăcat în negru şi sunt sigur că ai să mă recunoşti în beznă.” „Nu vă îndoiţi, Maiestate. V-aş recunoaşte chiar şi în infern”. Şi asta a fost, domnilor, tot ce consider drept un serviciu de protecţie a persoanei Regelui.

— Şi, în vreme ce Regele se destrăbăla, Domnia Ta ce ai făcut?

— Am dormit, padre, să nu vă îndoiţi. Am dormit într-un fotoliu incomod, cu gâtul sucit, cingătoarea slăbită şi ghetele lângă picioare. Până m-a deşteptat Regele, gata îmbrăcat, şi mi-a spus să mergem. Firește că am fost uluit. L-am întrebat dacă păţise ceva. Mi-a răspuns că văzuse, pentru prima oară, o femeie goală puşcă şi că nu bănuise că putea fi aşa, atât de diferită şi de frumoasă, ceea ce e tare ciudat la un bărbat de douăzeci de ani, care mai e, pe deasupra, şi căsătorit.

— Nu uita că Maiestatea Sa e căsătorit cu o regină.

— Da, asta am înţeles, deşi n-o cunosc. Despre tatăl ei mai ştiu câte unele. Nu era prea scrupulos în ceea ce privea femeile, aşa că pe Regină nu trebuie s-o mire că soţul ei

caută plăcerea prin alte paturi.

— Domnia Ta încerci să-l justifici?

— Nu, Sfinţia Ta. Mă mărginesc să lămuresc.

— Există lămuriri care implică o judecată în favoarea cuiva.

— A mea nu aspiră atât de sus.

Padre Enríquez, pe care disputa începea să-l plictisească, a cerut cuvântul. Când i l-au dat, l-a iscodit pe contele de la Peña Andrada:

— Domnia Ta crezi că dorinţa care i s-a năzărit Regelui, de a o vedea pe Regină dezbrăcată, are vreo legătură cu ceea ce tocmai ne-ai istorisit?

— Cred, Sfinţia Ta, că e rodul acestei pricini. Unul logic. Şi de trebuinţă, în plus. Tinerii care umblă prin lume nu trebuie să fie neştiutori, ci din contră. Şi ce poate cere un soţ dacă nu să ştie cum e trupul soaţei sale?

A intervenit padre Villaescusa, căci s-a temut că padre Enríquez, vestit pentru îngăduinţa lui, i-o va lua înainte:

— Domnia Ta ai văzut multe femei despuiate? Le-ai privit cu plăcere?

— Sfinţia Ta, mai bine de jumătate dintre femeile de pe lume umblă fără veşminte. Nu numai pe mările Sudului, de nu ştii dacă-s muieri ori sirene, ci şi pe alte meleaguri. Întrebaţi-l pe padre Almeida.

Padre Almeida a primit îndemnul cu seriozitate.

— Contele are dreptate. Femeile din triburile pe care le-am creştinat umblau şi ele în pielea goală, şi presupun că aşa fac şi acum.

Padre Villaescusa s-a întors, furios, către el.

— Şi Sfinţia Ta nu le-a cerut să se îmbrace? Nu era

aceasta prima îndatorire a slujbei pe care o avea Domnia Ta?

— Eu, padre, le-am învăţat că Fiul lui Dumnezeu a murit pentru toţi oamenii, chiar şi pentru ei, şi că îi aştepta în paradis.

— Un paradis pentru oameni în pielea goală?

— Nu ştim cum stau în paradis oamenii care l-au meritat, dar bănuiesc că nu şi-au luat hainele cu ei.

Se lăsase seara, iar, la flacăra scăzută a lumânărilor, toate feţele păreau fantomatice. Dar nimeni nu mai credea în fantome. Cu atât mai puţin iezuitul şi contele.

Capitolul 3

1

Padre Villaescusa a intrat în camera de lucru a Favoritului mort de oboseala, cum s-ar zice: din pricina efortului mental din acea după-amiază, a vipiei, care nu pleca odată cu soarele, ci dăinuia ca o amintire de plumb: îşi târa picioarele în susul uliţei şi, la câţiva paşi odată, se oprea să-şi zvânte sudoarea cu năframa verde. De cum a trecut de uşa pe unde intrau confidenţii, s-a trântit într-un fotoliu şi a cerut apă şi ceva cu care să-şi facă vânt: i-au dat un zapis de nobleţe din cele care se îngrămădeau pe masa Favoritului, dar apa au trebuit să i-o aducă; între timp, Favoritul i-a uşurat aşteptarea cu un păhărel cu rachiu din care bea şi el la ceas de deznădejde, când murea să aibă un fiu ori când

veştile proaste de prin regate u aiureau minţile şi-i zdrobeau inima. Părintelui Villaescusa sosirea apei a părut să-i dezlipească limba de cerul gurii, unde i se lipise şi de unde nici rachiul nu izbutise s-o desprindă, poate că din pură moralitate. A scos un lung oftat.

— Treaba merge prost, Excelenţă, i-a spus Favoritului.

Iar Favoritul i-a răspuns, întrebându-l:

— Şi asta ce-i? Căci în capul lui multe griji puteau fi atunci „asta".

— Fac vorbire, Excelenţă, despre păcatele Regelui; dar, dacă mă gândesc mai bine, ceva e şi mai grav: Sfântul Tribunal al Inchiziţiei stă în mâini nevolnice, nu de slabe ce-s, ci de trândave. Toţi ştiu multe, dar nimeni nu crede în nimic, nici măcar în ceea ce ştie. Ştiţi, Excelenţă, care a fost rodul întregii noastre seri de gâlceavă? Numirea a patru comisii, menite să afle dacă, în conformitate cu doctrina, Maiestăţile Lor Regii sunt cu adevărat căsătoriţi; dacă în escapada sa Regele, stăpânul nostru, a comis ori nu adulter; dacă Regele face ori nu păcat, privind-o pe Regină dezbrăcată şi, asta chiar că-i de mirare, Excelenţa Voastră, dacă păcatele monarhului au sau nu vreo înrâurire asupra fericirilor şi nefericirilor din regatele noastre. În vremurile acestea, doctrinele nu mai sunt stabile. Să înnebuneşti, nu alta.

Favoritul, care stătea în picioare lângă masă, a făcut câţiva paşi în tăcere până la fereastra deschisă, a tras în piept aerul care urca dinspre Câmpul Maurului şi chiar a privit câteva clipe zarea unde, printre culori strălucitoare, tocmai apusese soarele; apoi a făcut cale întoarsă.

— Sfinţia Ta propui vreun remediu?

— Regele să fie împiedicat s-o vadă pe Regină dezbrăcată. Păcatele nopţii trecute sunt de ajuns pentru a pune în primejdie monarhia şi, odată cu ea, adevărata creştinătate; dacă mai adăugăm şi monstruoasa contemplare oprită de legile omeneşti şi divine, nu îndrăznesc să-mi închipui ce se va alege de noi.

— Sfinţia Ta te gândeşti la Domnia Ta şi la mine?

— Mă gândesc, aşa cum Excelenţa Voastră puteţi înţelege, la viitorul singurei ţări care apără pe această lume doctrina Domnului şi a Sfintei Lui Biserici.

— Domnia Ta spui vorbe foarte mari.

— Cele potrivite în acest caz.

Favoritul şi-a reluat drumul între masa teribilă, prea încărcată, şi fereastră, iar privirea părea că-i lunecă pe cerul gol, pierzându-se pe linia roşiatică a apusului: adevărul e că încerca să-şi scoată din minte chipul soţiei când, despuiată în pat, îi cerea şi lui să se dezbrace.

— Şi Sfinţia Ta spui că Marele Inchizitor e nevolnic?

— Întreaga Inchiziţie, Excelenţă, a încetat să mai fie braţul neiertător al Domnului pentru a deveni un salon unde stăm la taclale pe spaniolește, fără să dezbatem ceva cu pasiune, şi unde, când te cred obosit, îţi dau o răcoritoare în locul satisfacţiei de a-ţi arăta sfânta furie!

— După cum vedeţi, în asemenea seri, faptul nu mi se pare nepotrivit. Mie mi-ar pica bine acum niţel rachiu cu apă de la gheaţă. Am lucrat foarte mult întreaga după-amiază, cu toate că-i duminică. Ştii Domnia Ta că n-avem încă veşti despre flotă? Şi că nu ştim nimic despre războiul din Flandra? Bancherii genovezi ne presează, şi, dacă flota întârzie ori ne e furată, nu vom avea cu ce plăti bucatele

Regelui.

Capucinul şi-a făcut ostentativ cruce cu crucifixul mare care îi atârna de rozariu.

— Lăudat fie Domnul! Şi să mă ierte, dacă în vorbele mele e vreo urmă de orgoliu, dar Regelui şi întregii Curţi nu le-ar pica rău o săptămână de post, şi chiar de pocăinţă, cu cilicii şi cnuturi.

— Probabil că ai dreptate, părinte; dar ce-ar crede despre noi Curţile străine? Chiar de n-ar fi decât pentru imaginea monarhiei…

Pe fereastra deschisă a intrat în zbor o păsăruică. Îşi pierduse puterile şi s-a aşezat în poala părintelui Villaescusa: dădea din aripioarele ostenite şi respira anevoie, cu ciocul căscat.

— E moartă de sete, a lămurit monahul.

Iar Favoritul i-a răspuns:

— Uitasem apa şi tescovina. Vine de la podgoriile mele din Loeches şi e destul de gustoasă.

Monahul mângâia păsăruica, ajutând-o să-şi mişte aripile. Favoritul a sunat şi un uşier a adus apa de la gheaţă: o carafă mare, din argint, cu două cupe de cristal. Păsăruica a băut lacom, a zburat de câteva ori prin încăpere şi a ieşit pe fereastră. Ţinând în mână cupa în care apa se tulburase din pricina rachiului, padre Villaescusa s-a uitat după ea şi a început să peroreze despre libertatea păsărilor şi încălcarea ei, despre care făcuse vorbire şi Christos. Cupa Favoritului stătea pe colţul mesei, golită de-acum pe jumătate, cu apa ceva mai tulbure decât a monahului.

— Acum că ne-am răcorit gâtlejurile, am putea continua discuţia despre cazul nostru.

— Care dintre ele, Excelenţă? Nu gâtlejurile, ci cazurile.

— Eu nu văd decât unul, căci la unul se reduc feluritele aparenţe. Sfinţia Ta mă sfătuieşti să convoc Nunţiul, ca să cer înlocuirea Marelui Inchizitor?

Călugărul şi-a dus mâinile la cap fără să lase cupa jos.

— Excelenţa Voastră să nu faceţi atare gogomănie! Nunţiul e italian, iar palatul său are o faimă proastă în oraş. Marele Inchizitor şi-a petrecut anii tinereţii în Italia, unde s-a molipsit de tândăleala romană. Eu i-aş trimite un mesaj special ambasadorului nostru, cerându-i să facă demersuri personal şi în secret. Ar trebui să i se trimită o relatare demnă de crezare a tuturor faptelor, dar neîncredinţată penei nici unui notar şi cu atât mai puţin a vreunui conţopist, oricât de talentat ar fi, deoarece rodul muncii lui ar fi, seniore, interpretarea vorbelor pe care Excelenţa Voastră le-aţi primit de la mine, transmise unui secretar şi de acesta unui caligraf. Ce-ar mai rămâne din relatarea mea?

— Sfinţia Ta îmi propui să scrii singur acest document?

— Seniore, cel puţin partea de poveste. Sunt un martor cu memorie bună.

— Adaug, padre Villaescusa, că documentul va pleca întovărăşit de propunerea ca Domnia Ta să fii numit în această funcţie.

Padre Villaescusa a căzut în genunchi. Şi nu s-a putut abţine să nu dea din mâini, uluit şi vesel totodată.

— Excelenţă! Nu am atâtea merite! Şi nu ştiu dacă modestia îmi va îngădui să accept.

— Dacă numirea vine de la Sfântul Scaun, semnată şi pecetluită de Papă, n-ai ce să faci. Dar totul va mai întârzia câteva luni… Cât face poşta dus şi întors şi oarece vreme

pentru tainice negocieri. Împărtăşesc zorul cu care Sfinţia Ta vrei să ieşim din încurcătură. Ce-mi propui?

— Excelenţă, căile din *alcázar* sunt în mâinile Domniei Voastre. Cât despre mine, eu am să le folosesc pe cele spirituale, dacă mă autorizaţi în acest sens.

— Consideră-te autorizat, aşadar.

Chiar de atunci, padre Villaescusa a dat frâu liber năzăririlor fără şir din mintea lui, zorite să prindă viaţă neîntârziat. Dar şi-a închipuit doar că era o caracatiţă mare, care îi prinsese în tentacule pe Favorit şi pe Rege, monarhia şi lumea. S-a gândit că închipuirea venea de la Diavol, dar n-a respins-o, şi chiar s-a simţit o caracatiţă purpurie, cu puteri de Mare Inchizitor.

2

Mademoiselle Colette, care părea ceva mai tânără ca o cvadragenară şi în unele cercuri ale palatului avea faima că era tare veselă la pat, cu adevărat jucăuşă, se pregătea să iasă, când Regina a zărit-o în oglindă şi a chemat-o la ea fără niciun cuvânt. Regina era în budoarul ei plin cu lucruri aduse din Franţa, frivole şi vesele, pe care niciuna dintre doamnele de onoare spaniole nu le putea suferi, fiindcă nu le găseau elegante: oglinda cu ramă de argint, comoda pictată cu amoraşi despuiaţi şi, mai ales, şifonierul pe ale cărui uşi se hârjoneau Adam şi Eva, fără foi de viţă, cu toate la vedere. Nici măcar Regelui nu îndrăznise să-i arate vreodată acea neobrăzare, fiindcă el purta cel mai ades haine negre, nespus de severe.

— Apropie-te, i-a spus Regina domnişoarei ei de

încredere, care venise cu ea de la Paris, şi care o îngrijise atâţia ani în Parisul Franţei. Vino mai aproape, Colette, şi vorbeşte cu grijă.

— Nimeni dintre cei care pot fi pe-aproape nu pricepe franţuzeşte.

— Chiar de-ar fi aşa… În palatele regilor, cei care clevetesc sunt mereu mai mulţi ca şobolanii.

— Cum spuneţi, Maiestatea Voastră.

— Şi poţi să stai jos, aici, lângă mine, pe acest scaun. Cât mai aproape cu putinţă.

Colette s-a aşezat, foarte măgulită.

— Da, Maiestate. Vă foarte mulţumesc.

— Acum spune-mi ce zice toată lumea.

— Nu pot adăuga nimic neştiut de regină. Că Regele e abătut v-am spus de-acum.

Regina a oftat şi a pus pe *boudoir*, care fusese al mamei sale, pieptenele din argint cu care îşi netezise părul.

— Bietul meu soţ, ce de lucruri i se întâmplă! Ce-ai face în locul meu?

— M-aş dezbrăca în pat, fără să stau la gânduri.

— Ai făcut-o vreodată?

— De când mi-am căpătat uzul raţiunii, nu m-am ferit s-o fac de câte ori s-a ivit prilejul. Mama m-a învăţat că lucrurile trebuie făcute bine. De aceea o şi slujesc pe Maiestatea Voastră atât de bine.

— N-am a mă plânge de tine, Colette, ţi-am spus-o de multe ori. Dar ştii cumva dacă şi Regina Franţei se dezbrăca în pat?

— Răposatul Rege, tatăl Domniei Voastre, Dumnezeu să-l odihnească, nici n-o făcea altfel.

— Ştii pentru că ţi s-a spus, ori fiindcă ai văzut? Erai foarte tânără, când a murit tatăl meu, Regele…

— Nu într-atât de tânără, Maiestate, încât, ori de câte ori mă găsea singură, regele, tatăl Domniei Voastre, pe care Domnul l-a primit la sânul lui, ca hughenot şi catolic, în egală măsură, să-mi lase mai mult decât pantofii, căci ciorapi nu purtam niciodată. Nici pe frigul de la Curte.

— Nu eşti cam neobrăzată, Colette?

— Cum vreţi să fiu, Maiestatea Voastră, dacă am trăit toată vremea la palat? Pe coridoarele lui nu prosperă decenţa.

Regina a privit-o o clipă, apoi a întors faţa spre oglinda luminată de două sfeşnice cu nenumărate lumânări.

— Mă găseşti bine, Colette?

— Vă găsesc ca niciodată.

— Crezi că i-aş plăcea Regelui aşa cum sunt, cu chipul nesulemenit?

— Maiestatea Voastră ar trebui să renunţe la sulimanul roş pe viaţă. V-am mai spus-o de atâtea ori.

Regina şi-a privit ochii, pe care luminile îi înmulţeau în oglindă.

— Aşadar, crezi că ar trebui să-l aştept pe Rege dezbrăcată în pat?

Colette a ţipat uşor.

— Asta nicicând, Maiestate! Să-şi dea osteneala să vă dezbrace.

— Fără să fac prea multe mofturi?

— Doar cele de trebuinţă şi fără să insistaţi prea mult.

Regina a meditat o clipă, dar tot privindu-şi ochii.

— Colette, de cum încep să cinez cu harpiile din jur, te duci să-l cauţi pe Rege şi-i spui că îl aştept la unsprezece. Unsprezece ţi se pare o oră potrivită? Coridoarele sunt îndeobşte pustii, la asemenea ceas din noapte.

Colette s-a ridicat şi a făcut o reverenţă.

— Maiestate, pentru o întâlnire de dragoste oricare ceas e potrivit.

S-a dat un pas înapoi, a reluat reverenţa şi a ieşit din budoar. Dintre multele chipuri pe care i le-a înapoiat oglinda, Regina l-a ales pe cel mai măgulitor.

3

Ducesa văduvă a Marelui Maestru, prima doamnă de onoare a Reginei, avusese aceeaşi funcţie şi pe lângă Regina dinainte şi şi-o păstrase, în ciuda sosirii din Franţa a uneia noi, deoarece cunoştea profund viaţa de la palat; chiar dacă se poate tăgădui că-şi ajutase vărul să ajungă Favorit, faptul n-o stânjenea cu nimic, fiindcă se înţelegeau bine, se jucaseră împreună încă de mici, şi probabil că primele pulpe de femeie văzute de viitorul potentat, când încă nu ştia prin ce se deosebeau de ale bărbaţilor, fuseseră ale ei. Ducesa văduvă a Marelui Maestru domnea absolut peste femeile din *alcázar*, iar ea şi vărul său erau tacit înţeleşi cu privire la ce făcea prin delegaţie, şi ea tacită, la schimbul de secrete şi împărţirea beneficiilor. Ducesa văduvă a Marelui Maestru era doar cu un an mai mare decât Favoritul, şi nu trebuie să ne îndoim că, rămasă văduvă, l-ar fi luat de soţ, dacă el nu s-ar fi zorit să se însoare cu doña Bárbara, şi nu din preacinstitele rezoane ale convenienţelor de familie ori

personale, ci numai pentru că doña Barbara îi plăcea şi voia să facă dragoste cu ea. Dar ducesa văduvă nu-i purta pică soaţei legiuite a vărului ei şi deplângea din adâncul inimii faptul că cerul nu-i dăruise cu niciun vlăstar. „În doar cei doi ani cât am fost căsătorită cu soţul meu, am adus pe lume două fete nătânge pe care nimeni nu le poate creşte; de m-aş fi măritat cu vărul meu, aş fi făcut cel puţin o duzină de plozi şi, chiar dacă unii dintre ei ar fi murit, tot mi-ar fi rămas destui ca să-i satur vărului meu dorul de a fi tată. În schimb, aş fi stăpână-n casa mea, în palatul de la Loeches şi în alte două sau trei locuri, dar nu în *alcázar*". De cum i-a parvenit ruga Favoritului de a-l vizita în birou de îndată ce i-o vor îngădui îndatoririle, s-a şi zorit să i-o împlinească: arăta bine în acea seară caldă de duminică, purta haine uşoare, cu un decolteu mai generos decât îi îngăduia duhovnicul; dar el îi stabilea limitele, tocmai ştiind că avea să le depăşească.

Favoritul căzuse pe gânduri şi şi-a dat seama cu greu că intrase vară-sa care aştepta surâzătoare şi poate râzându-şi de el că lua prea în serios treburile guvernării şi ale Maiestăţilor Lor.

— Ştii de ce te-am rugat să vii?

— Bănuiesc.

— Poate ai aflat de capriciul Regelui.

— Ştie tot palatul, tot oraşul şi curând vor şti şi toate regatele Spaniei.

— Şi ce părere ai?

— Că dai prea mare însemnătate acestui, cum zici tu, capriciu. Sunt unele lucruri, cred eu, ca, bunăoară, faptul că soţii dorm dezbrăcaţi în acelaşi pat, care nu trebuie să treacă de pereţii odăii lor.

— Dar au trecut, după cum vezi. Şi, chiar dacă protocolul se opune, popii vor să facă vorbire despre chestiune.

— Protocolul e învechit, iar popii nu trebuie lăsaţi să sară calul.

— Dar au şi făcut-o.

Ducesa se aşezase într-un fotoliu, mai degrabă răscrăcărată, în faţa ferestrei, şi, pe la spatele Favoritului, îşi suflecase fustele şi se aerisea pe sub ele, căci era înfierbântată. Chiar şi aşa, vorbea ostenit şi-şi făcea vânt la faţă cu mâna. Favoritul i-a oferit o răcoritoare, iar ea a acceptat. El i-a întins un pocal cu apă rece şi un firicel de rachiu, iar ea, simţindu-l că se apropie, şi-a lăsat la iuţeală fustele jos. Doar după ce şi-a răcorit gâtlejul de două ori a întrebat:

— Ai trimis după mine doar ca să sporovăim, ori vrei să-mi ceri ceva?

— Da. Vreau să faci astfel ca Regele să nu doarmă cu Regina, cel puţin până nu primim veşti despre flotă şi despre războiul din Flandra.

Camerista principală i-a dat pocalul gol înapoi.

— Mai umple-mi-l o dată şi pune de două ori mai mult rachiu. Ce-are a face capriciul Regelui cu flota şi cu războiul din Flandra?

— Sosirea flotei la Cádiz şi înfrângerea ori victoria din Olanda depind de păcatele Regelui.

Camerista principală i-a râs în nas.

— Nu pricep cum de-i plină ţara de imbecili care cred în aşa ceva.

— Aşa cred teologii.

— Chiar de-ar crede şi Papa de la Roma.

— Nu mă pot opune verdictelor Bisericii.

— Întotdeauna se poate găsi un grup de schivnici care să creadă pe dos decât ceilalţi.

Favoritul a tras un scăunaş şi s-a aşezat în faţa verişoarei lui, cu spatele la fereastră.

— Mai rău e că aşa s-a şi întâmplat şi ne înecăm.

— Păi, în locul tău, eu aş căuta un al treilea grup de monahi, iar înainte de a-i consulta i-aş hrăni bine.

— Tu iei totul foarte uşor, dar lucrurile sunt mai complicate decât crezi.

— Şi, fiindcă aşa-s ele, n-ai să-i laşi pe aceşti copii să se zbenguiască?

— Aşa ai făcut şi tu cu bărbatul tău?

Înainte de a-i răspunde, camerista principală a mai dat pe gât o duşcă bună de apă cu tescovină; nu mai era rece, dar rachiul îi dezmorţea membrele ostenite.

— Mai întâi că, atunci când s-a însurat cu mine, ducele nu mai era un puşti, iar reumatismul căpătat pe mare nu-i îngăduia să se mişte în voia lui. Apoi, de galerele pe care le comanda, de Sultan şi de câte alte chestii îi păsa mai mult ca de mine. Când ne-am luat, de cum am rămas singuri, m-a înghesuit într-un cotlon şi m-a lăsat grea. Cu asta a considerat că-şi făcuse datoria şi s-a întors pe galere. Când m-am dus să-l întâlnesc la Valencia, m-a înghesuit iar, de astă-dată într-un colţ al cabinei lui de căpitan general, şi m-a lăsat iar grea. La ieşirea din Valencia îl aşteptau otomanii, iar ghiuleaua nu ştiu cărui corsar i-a găurit pupa şi i-a scufundat galera. Cum nu ştia să înoate, a murit înecat. Trebuie să-ţi mai spun că, deşi nu putea trăi departe de mare, apa dulce şi

săpunul nu i-au fost nicicând prea dragi. Duhnea ca ocnaşii, nenorocitul, şi, dacă mirosea îmbrăcat, cum ar fi fost gol ca napul? În afară de asta, ţi-am povestit, în niciuna dintre aceste împrejurări, nu mi-a dat timp să-i propun să se dezbrace.

— Şi, totuşi, lui îi datorezi ceea ce eşti.

— N-am spus niciodată că nu. Adevărul e că lui i-o datorez, bietul de el, dar numai fiindcă a dat ortul popii. Dacă învăţa să înoate…

Cerul se întunecase, iar camerista principală nu vedea decât silueta neagră a vărului ei. Pe nepusă masă, Favoritul s-a ridicat: l-a auzit frecând amnarul de iască, apoi s-a ivit o luminiţă gălbuie.

— Nu crezi că intră prea multă răcoare pe fereastră?

— Închide-o, dacă vrei.

Favoritul a închis-o. Ducesa s-a ridicat, a tras fotoliul lângă masă şi s-a aşezat iar.

— Ei bine, înapoi la treburile noastre.

— Şi care-s acelea?

— Să faci ce-oi şti, pentru ca Regele să nu se ducă astă-seară la Regină. Şi aşa am să fac şi eu.

Ea s-a ridicat.

— Cred că-i foarte bine. Totdeauna trebuie luate măsuri de prevedere.

— Şi ce poţi face?

— E un coridor cu trei uşi care duce dintr-un dormitor într-altul. Prin tradiţie, încuierea fiecăreia dintre cele trei uşi are o semnificaţie. Va fi întâia oară că vor fi toate trei încuiate, cel puţin după câte ştiu.

Favoritul s-a ridicat.

— Bine. Eu mă ocup de celelalte intrări. Şi te ţin la curent.

— Şi mâine, când Regina are să-mi pună întrebări?

— Răspunsul e treaba ta. Ştii tu să inventezi o minciună.

— Dacă ştiu? Păi, zi de zi nu fac decât aşa ceva.

— Şi pe mine mă minţi?

Ducesa s-a apropiat de Favorit şi i-a depus un sărut pe obraz.

— N-ai fost nicicând o excepţie în *alcázar.*

Favoritul a rămas singur în faţa mesei de lucru, cu senzaţia că acela era primul sărut cast pe care verişoara lui îl dăduse în întreaga-i viaţă.

4

Chilia părintelui Fernán de Valdivielso era o chiţimie tocmai hăt în turnul de nord-vest, pe care i-o dăduseră fiindcă era friguroasă, doar o muri odată şi-odată: fiindcă padre Fernán de Valdivielso era prea bătrân, ducea în spinare mai bine de optzeci de ani, avea un vechi trecut militar şi se remarcase în toate războaiele imperiului, în subordinea Maiestăţii Sale, bătrânul rege Filip al II-lea cel Mare. Nimeni nu ştia din ce pricini se călugărise, dar adevărul e că, de cum fusese pus duhovnic regal, ordinul din care făcea parte se debarasase de el, spre satisfacţia totală a întâi-stătătorilor lui, fiindcă, oricât de schivnic era, un bărbat care se iubise cu italience, flamande, franţuze şi turcoaice (după câte se ştia) nu putea fi dat drept pildă celor care aveau la îndemână doar spanioloaice, şi astea dintre cele mai

blajine. Padre Fernán de Valdivielso modela conştiinţa Regelui de câţiva ani şi o făcea cu mână largă de soldat bătrân, bun cunoscător al purtărilor şi conştiinţelor, care, ori de câte ori se ivea o chestiune dificilă, înainte de a-şi întreba cărţile, îşi cerceta amintirile. Cei care doreau ca Regele să meargă înainte pe drumul pierzaniei alese de el îi doreau părintelui Fernán de Valdivielso mulţi ani, fiindcă cei care năzuiau să pună stăpânire pe conştiinţa Regelui şi s-o conducă îi aşteptau moartea şi profitau de toate căile legale pentru a i-o provoca cât mai degrabă. De aceea, îl mutaseră din chilia însorită care dădea spre fortificaţii în chiţimia îngheţată unde soarele n-ajungea niciodată. Padre Fernán de Valdivielso se apăra în felul lui, cu pături şi niscaiva *braseros.* Cum era foarte bătrân, trecea din pat în fotoliu şi viceversa, fără alte drumuri decât cele la care nu putea renunţa, dacă voia să nu supere natura, dar ştiind că în mijlocul uneia dintre plimbări avea să-i sune ceasul. Regele îl iubea pe bătrânul căpitan şi, în multe dimineţi, în loc să-i înşire ce păcate a mai comis, asculta din gura lui istorii despre bătălii trecute, când oştile Regelui luptau, sigure de victorie. „Frumoase vremuri mai erau acelea!" Dar padre Fernán de Valdivielso ajunsese la convingerea că războaiele erau o mare gogomănie şi că scosul maţelor din vintrele unui hughenot era ceva scârbos, chiar dacă binecuvântat de Biserică. În realitate, dacă nu s-ar fi refugiat în ghimirlia din turnul de nord-vest, padre Fernán de Valdivielso ar fi sfârşit pe rug.

Când, în acea după-amiază caldă de duminică, Regele a bătut la uşa lui, padre Fernán aţipise, iar căldura nu-l stânjenea deloc, căci îi încălzea oasele. N-a auzit zgomotul uşor făcut de rege cu încheieturile degetelor, aşa că acesta a

deschis uşa şi a băgat înăuntru capul urâţel, de al cărui gât atârna lănţugul Lânii de Aur[3]. Monahul nu s-a clintit. Regele s-a apropiat de fotoliu şi i-a atins o mână: schivnicul a mijit ochii.

— Credeam că ai murit, i-a spus Regele.

Iar schivnicul i-a răspuns:

— Mă pot duce pe lumea cealaltă în orice clipă. Mi-ar fi de ajuns un zgomot ceva mai tare ori un strănut.

Regele şi-a tras un scăunaş şi s-a aşezat. Îşi privea duhovnicul cu drag.

— Am să vorbesc încetişor.

— Ce se întâmplă la palat, de veniţi la asemenea ceas, Maiestate?

— La palat, ca mai mereu.

— Atunci?

— Vreau să mă spovedesc.

Pe chipul părintelui Fernán s-a citit toată uimirea ce se putea citi pe o faţă întru totul neclintită.

— Spovadă într-o duminică după-amiază? Nu veţi fi făcut-o lată, Maiestate, după obicei?

— Da, padre, ca mai mereu. Mi-am petrecut noaptea cu o ştoarfă.

— Deşi aveţi o soaţă atât de frumoasă!

— Ca şi cum n-aş avea-o. Mă lasă s-o văd doar din când în când şi să dorm cu ea doar când trebuie s-o las grea,

---

[3] Ordin cavaleresc fondat la Bruges în 1429. Din 1477, rămâne legat de Austria şi de ramura spaniolă a Habsburgilor. Decoraţia Lânii de Aur se oferea prinţilor şi şefilor de stat. În Spania s-a menţinut până în 1931, în Austria până în 1918. În Spania a reînfiinţat-o regele Juan Carlos.

fiindcă de asta are nevoie statul. Dar aşa ceva nu hotărăsc eu, ci cei care conduc.

— Obiceiul creştin ca soţii să doarmă împreună scuteşte de multe rele. Trupurile se cunosc şi ştiu când au nevoie unul de altul.

— Dar unii nu văd asta cu ochi buni.

— Şi dacă Maiestăţii Voastre vi se năzare…?

— Mi se năzare de multe ori, dar ne despart porţi şi treceri.

Padre Fernán a ridicat braţele cât a putut.

— Doamne fereşte!

— Şi, în afară de asta…

— Mai e ceva în afară de asta?

— Da, padre. Aş vrea s-o văd pe Regină goală.

— Şi ce dacă?

— Păi, mă opresc toate legile divine şi omeneşti.

— Din cele omeneşti nu înţeleg prea mult, dar din cele divine… Îţi dai seama că prima oară când un bărbat şi o femeie s-au unit erau despuiaţi?

— Dar, padre, acela n-a fost păcatul originar?

— Aşa spun cei care nu pricep nimic nici din acest păcat, nici din altele. Mâncatul din arborele binelui şi răului nu a fost nicicând o destrăbălare. Pentru că, fără tăgadă, Adam şi Eva făceau aşa ceva încă de când se întâlniseră întâia oară. Sunt sigur că a fost primul lucru pe care l-au făcut. Şi-i logic, nu? Că doar de aia îi făcuse Dumnezeu.

— Ei bine, azi-dimineaţă, când să intru în apartamentele Reginei, mi s-a pus în cale o cruce. Iar eu, firește…

— Sunt şi unii care întrec măsura!

— Dar eu sunt la mâna lor.

— Mie nu mi-e dat nici să deschid, nici să închid uşi, dar, dacă vreţi să mă ascultaţi, Maiestate, admiraţi-vă Regina după pofta inimii, îmbrăcată ori dezbrăcată. Firește, e Regina, dar e şi soaţa unui bărbat tânăr…

— Mă tem că liniştea conştiinţei nu-mi slujeşte la nimic. Întâi, fiindcă nu ştiu ce crede ea. Ce lucruri i s-or fi spus? Apoi, aceste uşi…

Padre Fernán s-a străduit zadarnic să se ridice oleacă.

— Maiestate, puneţi-vă în genunchi, ca să vă iert de păcate. Vă cer doar, dacă o feşteliţi la noapte, să aşteptaţi alta, dar să nu vă dea prin minte să mergeţi iar la ştoarfe.

Regele şi-a plecat chipul, iar în penumbră a rămas doar un soi de pată bălaie şi subţire. Apoi a îngenuncheat, şi monahul l-a iertat de păcate.

— Închideţi uşa cu grijă, Maiestate. V-am mai spus că un zgomot prea tare m-ar putea omorî. Deşi, decât aşa viaţă…

După ce Regele a coborât o jumătate de duzină de trepte, acolo sus, s-a ivit lângă bârnele din tavan, un cap ras şi şmecher al unui bărbat care coborâse iute pe altă scară, deloc sigură, firește: una care scârţâia şi se bâţâia, deşi cu discreţie. Spionul cu capul ras a coborât pe scară fără prea mare grijă şi, când Regele a ajuns în labirintul coridoarelor şi a început să se orienteze printre ele, un archebuzier cu sânge rece, cu flinta pe umăr, a urcat pe aceeaşi scăriţă, s-a oprit în faţa uşii de la chilia părintelui Fernán de Valdivielso şi a tras în bârnele care alcătuiau fleşa o încărcătură de praf de puşcă fără plumb. Şi-a pus pe umăr flinta fumegândă şi a

coborât. Bubuitura a străbătut pustietatea, a trecut prin pereţii subţirei şi l-a surprins pe Rege la o răscruce de coridoare, neştiind încotro s-o apuce. „Uite şi furtuna! De nu l-ar lua pe duhovnic pe nepregătite!” Şi a ales coridorul din stânga, care l-a dus drept la intrarea în apartamentele lui. Gărzile au prezentat armele.

5

Uşierul a intrat în biroul Favoritului pe uşa de taină, ori poate doar din spate; a tuşit şi, când Favoritul a întors capul, a făcut o reverenţă.

— A sosit monahul, a zis.

— Vrea să mă vadă?

— Aşa a spus, cel puţin.

— Atunci, să intre.

Padre Villaescusa a intrat cu ceva zăbavă, căci era tot un ghem de reverenţe şi rozarii.

— S-a întâmplat ceva, padre?

— O uriaşă nenorocire, Excelenţă. Când i-au dus cina părintelui Valdivielso, care face totul la el în chilie, l-au găsit mort.

— De moarte naturală?

— Aşa se pare, Excelenţă. Era în fotoliu, învelit cu o pătură, ca întotdeauna. O pătură, pe căldura de astă-seară! E foarte posibil să fi murit de căldură.

Deşi a înţeles ironia din răspunsul monahului, Favoritul nu s-a trădat.

— Să i se facă funeraliile şi să fie înmormântat cu demnitate.

— Asta şi facem, Excelenţă.

— Mai doreşti ceva, padre?

— Răposatul trebuie înlocuit…

— Demersurile sunt lungi, Domnia Ta ştii. Înainte de toate, trebuie să spună Regele.

— E foarte posibil ca Regele să nu ştie încă. E drept că abia a intrat în apartamentele sale.

— Dacă rămâne acolo, e în siguranţă.

— Îmi îngăduiţi, aşadar, să mă retrag?

Favoritul a răspuns cu o întârziere de câteva clipe, a părut neatent, iar monahul i-a respectat tăcerea. În cele din urmă, a zis:

— Padre Villaescusa, vrei să iei loc?

— Modestia, Excelenţă…

— Lasă politeţurile. Ai aici fotoliul, pune-l în faţa mea şi stai jos.

— Dacă îmi porunciţi, Excelenţă!

Capucinul s-a aşezat în faţa Favoritului, de cealaltă parte a mesei enorme. A stat cu capul plecat, dar privindu-l pe Favorit cu coada ochiului. Acesta părea să-şi fi regăsit mutismul. Între timp, capucinul şi-a luat rozariul şi s-a pus să recite Ave María.

— Lasă rugăciunile, padre, că ai vreme şi pentru ele. Trebuie să-ţi cer un sfat. În fond, Domnia Ta ştii ce-a fost. Vreau să te întreb dacă te-ai gândit la starea mea.

— Nu mă rog decât pentru dezlegarea ei.

— Şi la ce te-ai gândit?

— Păi, că, dacă Providenţa nu ne ascultă rugile, va trebui s-o forţăm.

— Providenţa?

— Da.

— Dar nu-i un sacrilegiu?

— Oare sunt sacrilegii penitenţele, sacrificiile?

— Nu. N-am auzit nicicând de aşa ceva.

— Dezlegarea pe care am găsit-o şi am numit-o forţarea Providenţei e un sacrificiu.

— Ar trebui să vorbeşti mai limpede, padre.

— Am s-o fac, dacă Excelenţa Voastră îmi îngăduie să-i pun anume întrebări.

— Îngăduinţa mea e parte chiar din natura întrevederii. Îţi cer sfatul ca teolog şi moralist.

Capucinul a pus deoparte rozariul pe care încă îl mai ţinea între degete şi şi-a încrucişat mâinile pe piept. La rândul său, s-a lăsat în voia muţeniei profesionale, lăsându-l pe Favorit să aştepte cu fervoare, până când padre Villaescusa a spus:

— Excelenţă, când staţi cu soţia în pat, simţiţi vreo plăcere?

— Aşijderea tuturor, nici mai mult, nici mai puţin ca toată lumea.

— Dar ea?

— Judecând după simptome, padre, cred că da. Ce mai, sunt sigur că da şi, de cele mai multe ori, chiar mai mult ca mine. În atare chestiuni, aşa cum poate că Sfinţia Voastră ştiţi ori aţi auzit, muierile ii cam întrec pe bărbaţi. Cel puţin, strigă mai mult.

Capucinul s-a luat cu mâinile de cap.

— Dumnezeule, Dumnezeul meu! Bărbaţilor le e îngăduit să se bucure de plăcerile cărnii, dar muierile nu

trebuie să le afle, cel puţin femeile cinstite, orice-ar zice moraliştii în care nu trebuie să ne încredem nicicând. Şi v-aţi şi dezbrăcat măcar o dată, e adevărat?

— Probabil că mai mult decât o dată, padre. Dacă mi-o cere, cum s-o refuz? Când m-am însurat, m-au avertizat că aveam datoria să apăr armonia familiei şi că femeile sunt mai slabe de înger, aşa că trebuie înţelese.

Capucinul l-a privit sever, de parcă i s-ar fi adunat în priviri toate mâniile lui Iehova.

— În atare condiţii, Domniile Voastre nădăjduiţi ca Domnul să vă dăruiască urmaşi? Nădăjduiţi să zămisliţi fiii păcatului, despre care face vorbire psalmistul, când spune: *Et in peccato concepit me mater mea*?

Favoritul i-a răspuns cu o privire, nu furioasă, dar nelămurită.

— Mi s-a pomenit, padre, şi despre plăcerile legiuite ale căsniciei.

— Nu vă învinuiesc, Excelenţă, pe Domnia Voastră, ci pe cei care aveau misiunea de a vă salva sufletul. Duhovnicul Domniei Voastre e iezuit?

— Mi l-a recomandat Seniorul Cardinal Primat.

— Oameni dubioşi, iezuiţii. Vor să ia puterea lumii, trecând cu vederea slăbiciunile omeneşti. Pentru ei, toate păcatele-s uşoare şi asta doar în cel mai rău caz. În raportul pe care vi-l scriu, Excelenţă, cu privire la pomenita întrunire a Sfântului Tribunal, insist cu prisosinţă asupra purtării unui iezuit, acel portughez, padre Almeida, care nu ştiu nici de unde vine, nici încotro merge. Dintre toţi cei de faţă, doar el a îndrituit aventurile Regelui. Care, firește, sunt aproape aidoma celor pe care Excelenţa Voastră tocmai mi le-aţi

mărturisit.

— Păi, padre, protocolul palatului nu-mi schimbă viaţa personală, nu mă afectează şi nu cred că propriile-mi păcate pot afecta destinele supuşilor din regatele noastre. Regele şi păcatele lui sunt altă mâncare de peşte.

Capucinul a meditat, pe când mâna lui dreaptă căuta crucifixul rozariului şi îl prindea strâns între degete.

— Aşa-i, Regele şi păcatele lui sunt altceva, iar uşurătăţile Excelenţei Voastre nu lovesc în destinul monarhiei. Dar în al vostru? Excelenţă, nu vi s-a zis şi că una-i morala pentru norod, şi alta pentru cei care îl diriguiesc? Norodul are nevoie de un imbold ca să procreeze, fiindcă altfel n-am avea soldaţi. Dar de la cei sus-puşi cerem alte purtări. Pe cei mari, abuzul, şi chiar uzul plăcerilor cărnii îi duc la pierzanie. Mi-aţi putea da, Excelenţă, multe pilde, unele chiar din familia Domniei Voastre.

— Dar, padre, eu n-am căutat plăcerea în afara căsătoriei. Cel puţin, nu de când m-am însurat.

— Nu mă îndoiesc că obiceiurile Excelenţei Voastre sunt pilduitoare, dar ceea ce-i pilduitor poate să nu fie moral şi nici măcar potrivit. Ceea ce-i pilduitor e vădit. Şi ce-i vădit? Că Excelenţa Voastră n-aveţi ibovnice şi nici n-o ţineţi tot într-un chef. Nu-i rău, dar nici destul. Trebuie să fiţi şi o pildă în faţa Domnului, căci El pedepseşte şi răsplăteşte. Domnul nu vă dă fii, Excelenţă. Oare de ce?

— Asta ma întreb şi eu: oare de ce?

Capucinul a ridicat, cu faţa spre flacăra lumânărilor mari, Christul din metal pe care îl ţinea strâns în mâna dreaptă.

— Aici e, crucificat de noi. Cu ce îi plătiţi jertfa,

Excelenţă?

Favoritul a privit Christul înălţat; apoi şi-a plecat şi clătinat capul: de la stânga la dreapta.

— Nimic deosebit. Sunt un om ca toţi ceilalţi.

— Muritorii nu vor şti niciodată ce gândeşte Dumnezeu, dar noi cei care înţelegem, putem bănui unele gânduri. De aceea, Excelenţă, am spus că Domnul trebuie forţat.

— Iar eu n-am priceput.

— Poate că nici eu. Dacă mă gândesc, nu înţeleg, dar ceva m-o fi făcut să zic aşa, şi n-am zis-o în van: îl vom forţa pe Domnul, dar numai dacă Excelenţa Voastră şi, mai ales, soaţa voastră renunţaţi la plăcere. Doar aşa aş îndrăzni să fac ceva de la care aştept dezlegarea.

— Adică?

— Dacă îmi îngăduiţi, Excelenţă, am să vă spun mâine. Până atunci, rămâneţi cast.

6

Mănăstirea franciscanilor fusese înălţată cândva în jurul unui gorun, şi încă de atunci o bancă din scânduri dădea ocol trunchiului, întru uşurarea, deşi nu prea mare, a fundurilor celor care se ascundeau tocmai acolo de soare. La umbra lui zăboveau mai ales tinerii, dar, în amurg, nimeni nu mai îndrăznea să se aşeze pe bancă şi nici măcar să treacă prin claustru, fiindcă umbla vorba că, după căderea serii, padre Rivadesella îl întâlnea acolo, în beznă, pe Necuratul: căruia, vasăzică Necuratului, firește, padre Rivadesella nu-i spunea niciodată astfel, ci Interlocutorul meu Misterios, deşi

uneori îşi îngăduia, chiar dacă doar în sinea lui, unele glume pe socoteala numelui acestuia, glume pe care le auzise în copilărie, în îndepărtatele Asturii, provincia lui natală, spunându-i, bunăoară, Draculea. În acea seară de toamnă, părintele zăbovise din pricina întrunirii Sfântului Tribunal şi, când păşise pe nisipul din grădină, se temuse că Draculea o fi plecat, plictisit de atâta aşteptare. În orice caz, s-a aşezat în partea cea mai întunecată şi a avut vreme să spună o rugăciune şi să-i ceară lui Dumnezeu ocrotirea de care îi avea nevoie sufletul, şi poate că şi trupul, pentru a a sta lângă Diavol fără să pățească nimic. Rugăciunea nu era lungă, ci puternică; dar tot i-a mai rămas vreme să-l apuce disperarea şi să ia hotărârea de a aştepta cât se cuvenea, iar apoi să plece. Şi-a plimbat privirile prin întuneric, găurindu-l, căutând o formă ori un trup în care s-ar fi putut instala Draculea, căci acesta nu se arăta de două ori la fel, cu toate că nu-l văzuse niciodată folosindu-se de trupuri neplăcute ori de nimic: ba un cocoş care se suia pe bancă şi-şi lipea creasta de rasa monahului; ba o păsăruică ce-şi căuta adăpost în poalele lui; ba un câine mare care îi lingea sandalele. O dată fusese cea mai mare creangă a gorunului; altă dată, un vârtej de vânt, aproape întrupat. Niciodată o şopârlă, o broască râioasă ori un miriapod. Legăturile celor doi, cel puţin dinspre partea lui Draculea, fuseseră delicate. În schimb, padre Rivadesella presupunând că diavolul n-avea miros, nu se ferea să tragă câte-un vânt, dacă avea chef.

Monahul era pe picior de plecare, când i s-a părut că, în stânga lui, bezna era tot mai deasă şi lua o formă aproape omenească, ca a unui bărbat înalt şi foarte slab, care părea să se fi aşezat alături de el, picior peste picior. Padre

Rivadesella şi-a făcut cruce, a zis cu glas tare: „Ave María Purissima”, iar Draculea i-a răspuns:

— Nu fi tâmpit. Dacă ai face-o din credinţă, aş începe să tremur; dar, cum o faci din superstiţie, nu mă stinghereşte.

— Obiceiu-i obicei.

— Uneori îţi mai uiţi de el.

Era adevărat, dar numai într-un fel: obişnuinţa întâlnirilor îi alunga părintelui Rivadesella teama de infern, iar scenei dramatismul: tăifăsuia cu Diavolul liniştit, de parcă sporovăia cu un vechi amic, schimbând vorbe cu care erau obişnuiţi mai degrabă mirenii; aşa că monahul a băgat mâinile în buzunare şi şi-a scărpinat coapsele care îl mâncau din pricina căldurii.

— Ştii, desigur, ce-ai dezlănţuit în ultimele ceasuri.

— Vag de tot, dar nu-s vinovat. M-am întors dintr-o lungă călătorie şi încă mai sunt ostenit şi convins, de parcă nu eram deja, că oamenii-s proşti peste tot.

— Păi, prezenţa ta la Curte s-a întrupat în felurite chipuri, cum s-ar zice, pentru toate scăfârliile. Azi-noapte, parohul de la San Pedro te-a zărit zburând prin văzduh, şi nu te poţi plânge că i-ai părut un flăcău chipeş care brăzda aerul, lăsând în urma lui o dâră din argint.

— Parohul de la San Pedro e un ghiuj ramolit, are vedenii. Noaptea trecută n-am plutit prin văzduh nici eu, nici unele perechi de vrăjitori destrăbălaţi, şi n-a fost nimic din tot ce-a zis boşorogul ăla prăpădit c-a văzut. Dar, cu luneta lui, când îi vede mai de-aproape, i se năzare că norii-s balauri. Te încredinţez că noaptea trecută cerul Curţii a fost liber de diavoli.

— Şi surpătura din Uliţa Peştelui, pe unde ieşea fumul

de pucioasă rău-mirositoare din infern?

— Infernul nu se află în centrul pământului, cum vi se spune şi cum predici, şi n-are niciun soi de combustibil. Infernul e rece.

Înfiorat, părintele a tăcut. Când i-a fost la îndemână, l-a iscodit:

— Atunci, unde se află?

— Infernul nu se află, este. Ca şi cerul.

— Păi, nu prea pricep.

Luna răsărise şi împărţea locul în două: o jumătate din claustru era înnegurată, cealaltă luminată, iar padre Rivadesella zărea în ea forma umbrei care, la stânga lui, stătea tot picior peste picior, dar dădea din mâini. Poate avea ţăcălie, poate nu; poate îi curgeau pletele pe umeri, ca oricărui cavaler.

— De-aş zice aşa ceva în faţa unui tribunal, m-ar trimite drept pe rug.

— Depinde. Dacă disputa s-ar desfăşura în latină, poate că da; dar, în spanioleşte, diferenţa între a se afla şi a fi e foarte limpede.

— Da, dar disputele teologice au loc în latină.

— Şi în această limbă se pot distinge diferenţe între a se afla şi a fi.

— Dar nu la fel de limpede.

Monahul s-a foit în loc, parcă neliniştit.

— Aceasta e tema întâlnirii noastre de azi?

— Tema o alegi tu.

— Păi, azi pe toţi teologii ne îngrijorează că Regelui i s-a năzărit s-o vadă pe Regină despuiată.

— După mine, faptul n-are nicio însemnătate. Ce diferenţă e între a o vedea goală ori în cămaşă de noapte?

— Oare nu-i păcat?

— E păcat doar ce se face cu păcat, iar în conştiinţa Regelui nu roiesc asemenea gânduri. E o simplă curiozitate şi o dorinţă legitimă.

— Legitimă?

— De ce nu? Mie, pentru moment, nu-mi pasă, şi bănuiesc că nici Celuilalt. În atare chestiuni, avem îndeobşte aceeaşi părere.

— Atunci, dacă Regele ar vedea-o pe Regină dezbrăcată, asta n-ar înrâuri sosirea flotei la Cádiz şi n-ar duce la înfrângerea oştilor noastre în Flandra?

— Corăbiile vor sosi la Cádiz doar dacă englezii zăbovesc să le împiedice, iar înfrângerea oştilor spanioleşti în Flandra are legătură mai degrabă cu calitatea armelor, disciplina trupelor şi poziţiile adversarilor. Cine va şti să profite mai bine de ele va triumfa.

— Atunci, rugăciunile n-au niciun rost? În toate bisericile noastre înălţăm rugi pentru soarta regatului.

— Da. Dar nu vă gândiţi dacă ceea ce numiţi „soarta regatului" e ceva drept ori ceva nedrept. Domnul ascultă doar rugile care imploră milă şi dreptate, iar voi nu sunteţi nici drepţi, nici miloşi. Sunteţi doar catolici.

— Dar tu nu eşti?

— Da, dar în felul meu. Vreau să zic că-s din tabăra cealaltă.

Padre Rivadesella s-a scărpinat în cap în tăcere, dar în mintea lui îşi croia cu greutate drum o întrebare îndrăzneaţă. Mai mult decât o întrebare, o confirmare.

— Atunci, n-are nicio însemnătate dacă Regele vede ori renunţă să vadă buricul Reginei.

— Pentru Dumnezeu şi pentru mine nu există regi şi vasali, doar bărbaţi şi femei. Nici state, nici monarhii. Toate vi le închipuiţi voi şi mai aveţi şi pretenţia de a ne amesteca în luptele voastre. Pentru noi nu există hughenoţi ori catolici, creştini ori musulmani, doar oameni de bună ori de rea-credinţă. Cei de rea-credinţă sunt ai mei, şi de-acum mi-e lehamite de ei.

Padre Rivadesella se închinase de nenumărate ori şi, când Necuratul şi-a încheiat peroraţia, era chiar în mijlocul unei cruci.

— L-ai citit pe Sfântul Augustin? l-a întrebat pe Aghiuţă.

Iar Diavolul i-a răspuns:

— Ăsta mi-a scăpat din gheare pur şi simplu printr-o minune. Da, l-am citit, şi are dreptate într-un fel, dar într-altul n-are.

— Negi Providenţa?

— O înţeleg altfel, şi aşa-i corect, după mintea mea; nu uita că, oi fi pierdut eu favorurile Celuilalt, dar tot mai am talente. După El, sunt fiinţa cea mai inteligentă.

S-a lăsat o mare tăcere care a întunecat şi mai abitir grădina, poate fiindcă un nor acoperise luna pe furiş. Padre Rivadesella se bucura în sinea lui că împrejurările îi îngăduiau să stea la taclale, tutuindu-se, cu fiinţa cea mai inteligentă a Creaţiei, după Dumnezeu, fără piedici, asceze şi sacrificii, aşa cum îşi impuneau cei care vorbeau cu Dumnezeu: din acele discuţii nu se alegeau cu prea mare lucru, cel puţin în planul conceptelor, judecând după ce

scriau mai târziu, când toate erau extazuri şi leşinuri, de parcă Dumnezeu nu era inteligent, ci doar iubitor. Inima părintelui Rivadesella nu era dintre cele care se muiau cu uşurinţă, pe când, începând chiar de-acum, mintea lui avea să preia acel chip de a înţelege Istoria care făcea abstracţie de Marea Bătălie a lui Dumnezeu cu Diavolul. Pe nepusă masă, Draculea a zis:

— Toate gândurile tale te pot duce la concluzii greşite. Las-o baltă şi continuăm altă dată. Acum trebuie să plec la Roma.

— Ce-ai pierdut acolo?

— Mi-am lăsat baltă biroul, iar treburile conaşului nu merg prea bine. Trebuie să-i dau o mână de ajutor.

— Dar nu-i de-ajuns să-l iubeşti, pentru ca totul să se aranjeze?

Draculea s-a ridicat; cea mai deasă negură a trupului i se întrupa zveltă şi, de cum se mişca uşor, mlădioasă. Părintelui Rivadesella i-a amintit de ceva, dar, la fel ca după-amiază, în sala de consiliu a Sfântului Tribunal, în minte nu i-a apărut decât un cocoş.

— Miracolele mărunte îmi sunt oprite. Dacă vreau să ajut pe cineva, trebuie s-o fac pe căi obişnuite, şi nu-i deloc uşor.

7

Totul era în ordine în palat şi în regat: chiar şi curtenii, adunaţi în salonul unde concerta un cvintet napoletan. Favoritul a aruncat o privire la foile de pe masă: aşa făcea în fiecare seară la plecare, ca să ştie a doua zi dacă cineva

scotocise prin ele, şi ce iscodise. Cu uşile biroului închise pe dinăuntru, a ieşit pe uşiţa a cărei cheie îi încăpea în *escarcela.* În anticameră moţăiau doi uşieri; aproape i-a deşteptat când le-a zis: „Pe mâine!" A trecut pe coridoare, şi mai multe pălării l-au salutat, dar guarzii n-au izbit în duşumea cu halebardele, fiindcă el nu era încă grande, şi, în faţa Regelui, trebuia să măture podeaua cu penele de la pălărie. Dar era salutat cu respect şi privit cu teamă. Pe scara care ducea la intrare a întâlnit-o pe vara lui, camerista principală, care pleca şi ea. A întrebat-o dacă o aştepta careta; ea i-a răspuns că da; a întrebat-o dacă avea escortă; ea i-a răspuns că nu.

— Atunci, hai cu a mea, şi te duc până acasă. La aceste ceasuri, uliţele Curţii nu-s nicicum sigure.

Ea a acceptat, Favoritul i-a ţinut scăriţa, iar un soldat din escortă a dat de ştire caretei ducesei să-i urmeze. Din caleaşcă, Favoritul a dat ultimele porunci prin ferestruica deschisă.

— Dacă soseşte poşta din Andaluzia ori din Flandra, s-o aducă la mine acasă, la orice ceas. A închis ferestruica şi s-a întors spre vară-sa. De veştile pe care mi le vor aduce depinde soarta monarhiei, dar şi a noastră deoarece, dacă flota nu ajunge la Cádiz, nici tu, nici eu nu ne vom încasa drepturile băneşti. Regele are lăzile goale.

— Tare mi-ar plăcea să ştiu pe ce-şi aruncă galbenii, fiindcă salariile-s mici, mâncarea proastă, iar rochiile Reginei, cele mai ieftine de pe piaţă.

— Nu ştii cât se pierde cu plata dobânzilor! Mai bine de jumătate din ce se primeşte iau creditorii.

— Şi războaiele?

— Ee! Soldaţii noştri trăiesc din jafuri.

Caleaşca, escortată de patru archebuzieri călare, dăduse colţul spre fortificaţiile din *alcázar*, şi ieşea pe poartă. Cei de-acolo nici nu catadicseau să se uite la ei: ici, nişte pierde-vară jucau zaruri; colo, un orb îşi cânta, acompaniindu-se la chitară, satirele în versuri ori, de nu, miracolele. Cete de nemâncaţi cleveteau probabil, iar nepăsarea cu care priveau caleştile, le exprima dispreţul. Favoritul a constatat:

— Nimeni nu ne iubeşte.

Iar ducesa a răspuns:

— Dar nici nu le dăm temeiuri ca să ne iubească.

— Aşa stau lucrurile.

— Şi ei, ca şi noi, încearcă să nu se lase prinşi.

Au tăcut. Caleaşca se poticnea pe uliţele prost pietruite; din când în când, o lămpiţă arunca licăriri trecătoare peste întâlniţii întârziaţi. Favoritul îşi făcea cruce; ducesa, nu.

— Şi ce mai nou în apartamentele Reginei? a întrebat, în cele din urmă, Favoritul.

— Era acolo, aşteptând o baie călduţă.

— Zici că o baie?

— Da. Biata de ea, crede că soţul o va vizita la noapte.

Sper că ai aranjat totul.

— În ce mă priveşte, da, şi cu inima îndoită. Nu că m-aş prăpădi după Regină, dar mi-e milă de biata fată, gătită şi fără ibovnic, cum s-ar zice.

— Nu poate fi altfel.

— Nu-mi explic cu ce drept te bagi tu în viaţa ei. Dacă Maiestăţile Lor vor să doarmă împreună, treaba lor. Dacă

vor să se despoaie, le-o fi plăcând. Dacă totul e în ordine, şi eu am de gând să fac la fel astă-seară.

— Eşti o văduvă onorabilă. Dacă umbli creanga şi se află, poţi să-ţi pierzi slujba.

— Dar sunt şi o văduvă tânără, iar nopţile de arşiţă nu invită la singurătate. Nici cele reci, de iarnă, fără tăgadă. Iarna, trupul cere căldura unui tovarăş.

— Şi tu te îmbăiezi?

— Da.

— Nu ţi-e teamă că au să te pârască?

— Fata care mă ajută se îmbăiază şi ea, şi nici ea nu doarme neînsoţită. Cât despre slujnice şi feciori, cei care nu-s mauri ori evrei creştinaţi aparţin sectei iluminaţilor[4], aşa că au să tacă din datorie.

— Carevasăzică îţi iei toate măsurile de prevedere.

— N-am altă alegere. Spui că uliţele Curţii nu-s sigure. Dar e ceva sigur la Curte? Despre tine se zice că eşti cel mai puternic din regat, dar eşti sigur? Nici măcar Regele nu-i!

Afară a răsunat un „Staaai!" autoritar şi lung, iar caleaşca s-a oprit. Cei patru archebuzieri s-au aşezat pe laturile ei, lângă ferestre. Favoritul a scos capul.

— S-a întâmplat ceva?

— O procesiune, Excelenţă.

Erau la o răscruce: treceau pe cealaltă uliţă două rânduri de călugări cu torţe, iar între ele penitenţi cu bârne, cu lanţuri la picioare şi cu cilicii care le umpleau spinările cu sânge. Se rugau încetişor şi, printre numeroase Ave Maria,

---

[4] Sectă religioasă din secolele XVI-XVIII ai cărei membri pretindeau că primesc viziuni religioase direct de la Dumnezeu, fără să recurgă la Sfintele Taine. (N. tr.)

boceau, urlau de durere, strigau:

— Doamne, îndură-te de noi! Scapă-ne de şarpele necurat! Nu-ţi pedepsi norodul nevinovat!

Procesiunea o încheia padre Villaescusa, cu stihar şi potcap, care ţinea sus o cruce neagră, sprijinită de cingătoare. A durat ceva până au trecut. Apoi, caleaşca Favoritului şi-a urmat drumul spre casa ducesei.

8

Regele a aruncat o privire piezişă în oglindă; deşi tremura de frică, ori poate de dorinţă, a acceptat, cel puţin pentru început, ceea ce vedea. S-a privit cinstit, din faţă: purta un costum alb, fără alte podoabe decât desenul stofei, şi îşi stăpânise, cu apă şi pieptene, părul rebel şi bălai care, turtit astfel, îi înfrumuseţa chipul. La gât îi atârna o miniatură a Lânii de Aur pe care a dat s-o scoată, dar, cum gândea să dea o raită prin salonul unde la acele ceasuri mai erau curteni, a preferat s-o păstreze, chiar dacă mai târziu avea s-o ascundă în *escarcela.* A surâs şi a ieşit. Ajungând pe coridorul cel lat, a auzit muzica din salon şi s-a dus acolo. N-a deschis uşa deodată, nici n-a lăsat să fie anunţat, ci doar a întredeschis-o, aşa că a văzut lumea dansând şi, în fund, pe un podium, muzicanţi şi cântăreţi. I-au părut de bun augur, a intrat şi s-a strecurat pe lângă un perete, fără să-l vadă nimeni ori, cel puţin, fără ca nimeni să arate că l-ar fi zărit. S-a oprit în dreptul unei ferestre, aproape acoperită de draperii, dar acolo era cineva ori sfios, ori pitit. Bărbatul şi-a scos pălăria şi l-a salutat. Regele l-a cunoscut pe loc.

— Azi-dimineaţă, conte, ţi-am poruncit să nu-ţi mai

scoţi pălăria.

— Dar Maiestatea Voastră nu are pălărie, şi nu-mi pare cuviincios…

— Îţi mulţumesc, conte. Ce se petrece aici?

— Domnişoara de Távora dansează singură în mijlocul cercului, şi atât de bine, că toţi o admiră şi-i ţin hangul bătând din palme.

— Şi mai e şi frumoasă.

— Da, Maiestate, foarte frumoasă şi rea de muscă, aşa se spune.

— La Curte umblă multe zvonuri.

— Unele-s adevărate.

— Şi nu te tentează să dansezi? Ori viaţa pe mare nu ţi-a dat prilejul să înveţi?

— Dacă Maiestatea Voastră îmi îngăduie, mi-ar plăcea să mă iau la întrecere cu portugheza.

— Numai dacă te-aş putea vedea de aici, fără ceremonii.

— Vă promit, Maiestate, să fiu cât se poate de discret.

Cu o reverenţă, contele de la Peña Andrada a ieşit din ascunzătoare. Nimeni nu i-a observat sosirea până n-a străpuns hora curtenilor şi nu s-a proţăpit în faţa domnişoarei de Távora. I-a făcut o reverenţă şi şi-a aruncat pălăria în aer; dar aceasta a zburat prin salon şi, ca un bumerang, s-a întors pe capul de unde plecase. Curtenii au zis într-un glas: „O!”, iar portugheza s-a oprit din dans.

— Acceptaţi să dansez cu Domnia Voastră?

— Dacă vă simţiţi în stare…!

Muzicanţii s-au oprit, dar au reluat melodia la un semn al contelui. Hora s-a lărgit. Domnişoara de Távora conducea,

dar contele o urma fără greș; apoi a luat conducerea, iar domnișoara Távora l-a urmat, agilă, zveltă, neobrăzată, căci uneori își ridica fustele și-și arăta frumusețe de picioare, îmbrăcate în ciorapi mov-închis. Din ascunzătoare, Regelui nu-i scăpa nimic și-l bucurau sprinteneala și iscusința cu care dansatorii făceau figuri și pași nemaivăzuți la Curte. Dar cineva l-a strigat: Colette, camerista Reginei, era lângă el. Nu a făcut vreo reverență, nici alt ceremonial. S-a mărginit să vină și să-și lipească gura de urechea lui (Regele se aplecase), apoi i-a spus:

— Astă-seară, fix la unsprezece ceasuri. Maiestate, să nu întârziați.

Camerista s-a prelins, dispărând în negura unei uși mari. Dansatorii își continuau dansul nebunesc, se duceau și veneau, dădeau și luau, ofereau și refuzau, seduceau și se lăsau cuceriți; până când *mademoiselle* n-a mai putut și s-a lăsat să cadă, având totuși grijă să fie decentă, căci nu i s-a văzut nimic din ce nu se putea vedea. Curtenii au aplaudat, și, când contele de la Peña Andrada a ajutat-o să se ridice, ea i-a șoptit la ureche că îl aștepta la noapte pentru un dans ceva mai singuratic.

— Cam pe la unsprezece ceasuri, mai mult sau mai puțin.

Când s-a ridicat, domnișoara de Távora le-a făcut tuturor o reverență, iar ei au aplaudat iarăși. Regele ieșise de-acum din ascunzătoare și se apropia de cercul curtenilor. S-au înclinat cu toții, dar el s-a dus drept la doña Francisca și i-a spus, pe când îi făcea o reverență:

— Dansați minunat, domnișoară.

Ea i-a răspuns:

— Nici partenerul meu nu dansează prost. Şi, adresându-se contelui, l-a întrebat: Unde aţi învăţat dansul?

— Pe insulele pierdute de pe mările unde toţi bărbaţii şi toate femeile dansează, dar mai ales în nordul Portugaliei.

O lacrimă de dor a înnourat ochii doñei Francisca.

— Trebuia să-mi închipui. Numai acolo se fac acele figuri şi *entrechats.*

— Şi ceva mai sus de-acolo, domnişoară.

— Sunteţi de pe-acolo?

— N-aţi observat după accent?

— Am observat doar că vorbiţi mai melodios.

Regele a întrebat: „Cât e ceasul?" I-au răspuns că trecuse un pic de zece. „Să continue dansul!", a poruncit, dar contele de la Peña Andrada i-a lăsat pe dansatori şi a rămas lângă monarh.

— Ai obosit?

Din respect pentru Rege, au început o pavana lentă, fastuoasă şi foarte plicticoasă, la care doña Francisca n-a stat: s-a fofilat în palat. Contele l-a luat uşurel pe Rege de acolo. Cu pălăria în mână, i-a descris dansurile femeilor goale, văzute pe insulele din mările Sudului şi învăţate de la ele.

— Şi acelea umblă despuiate întreaga zi?

— Da, Maiestate. Clima caldă le-o îngăduie.

Contele s-a gândit că Regele regretă că nu se afla chiar atunci pe una dintre acele insule. Şi, ca să-l scutească de tristeţi, a schimbat vorba.

— Şi Regele ce ţi-a zis?

— Cu vorba nimic, dar faţa i s-a luminat de parcă îi ardea o lumină în ţeastă. Şi-a îndreptat spatele, că părea cam ostenit. Ca şi cum spusele mele ar fi făcut din el alt om.

— N-a dansat cu ceilalţi?

— Îi privea dintr-un colţ, şi nu părea prea amuzat.

— Aşadar, crezi că va veni?

— Negreşit.

Pe patul Reginei, unde puteau încăpea patru persoane, dar bălăioarei şi fragilei ocupante i-ar fi fost prea destul un colţişor, stăteau întinse vreo jumătate de duzină de cămăşi de noapte, cu felurite croiuri, ţesături şi ţeluri morale. Cea mai strălucită dintre ele, dintr-o pânză grea, plină cu broderii în relief şi tare, că putea sta singură în picioare, avea la o anume înălţime o gaură festonată, vegheată de o cruce roşie şi câteva litere închise la culoare: *Vade retro*, *Satana.* Regina a arătat-o.

— Oare s-o pun pe asta? Toţi duhovnicii mă sfătuiesc aşa, şi ştiu de la o doamnă de onoare că toate doamnele folosesc unele aşijderea.

— Cu toate întăriturile, va fi foarte greu de scos, Maiestate. În afară de asta, asemenea cuvinte îl alungă chiar şi pe cel mai înflăcărat bărbat.

— Ce mă sfătuieşti?

Camerista a arătat o cămaşă din mătase subţire, aproape diafană, strâmtă şi scurtă, care i-ar fi ajuns Reginei până pe la jumătatea gleznei.

— Asta, fără greş.

Regina şi-a acoperit ochii cu mâinile.

— Dar aproape că nu acoperă nimic.

— Maiestate, dacă n-am înţeles greşit, e vorba ca până la urmă să arătaţi totul.

— Dar abia la urmă. Mai întâi, m-am gândit să port vreo două lupte cu Regele. Păi, cel puţin una: ieri, a şters-o din palat ca să doarmă cu o farfuză.

— Mama Maiestăţii Voastre, stăpâna mea, Regina Franţei, avea dovezi de netăgăduit că Regele, tatăl vostru şi stăpânul meu, o înşela cu cine îi ieşea în cale, dar niciodată nu l-a luat la rost. Mama voastră, regina, stăpâna mea, vă poate fi o bună pildă azi.

— Dar nici nu-mi pot scoate cămaşa de noapte pe nepusă masă, numai pentru că mi-o cere. Va trebui să ne înfruntăm niţel.

— Atunci, Maiestate, de acord, cu condiţia ca, pentru câţi „nu” veţi spune, să ziceţi tot atâţia „da”.

— Pe spanioleşte ori pe franţuzeşte?

— Eu i-aş alterna.

Regina a luat cămaşa aleasă de Colette: era atât de fină, că încăpea în pumn; şi, când a întins-o în aer, a zărit-o pe Colette prin ţesătură.

— Dacă mi-o pun, a zis Regina, mă tem că nu mai e nevoie s-o dezbrac.

— Maiestate, cămaşa-i doar un simbol, iar simbolurile trebuie distruse.

Regina a început să strângă celelalte cămăşi ca să i le dea Colettei.

— Pune-le la loc. Cum o fi baia?

— Mă tem că nu prea caldă.

— Noaptea cere ceva răcoros pentru trup. Sunt bine

închise uşile?

— Nu vă faceţi griji, Maiestate: ştiu multe doamne mari din palat care se spală şi, peste toate, se şi parfumează. Aşa plac şi mai abitir bărbaţilor.

— Şi ei s-ar putea spăla, ca să miroasă mai bine.

Camerista a deschis o uşiţă şi a luat-o înaintea Reginei, cu sfeşnicul ridicat. În mijlocul odăii, vana plină cu apă semăna oarecum cu un trup de om. Camerista a cercetat-o atent pe Regină, fără să pună sfeşnicul jos.

— Nu te uiţi prea mult, Colette?

— Nimeni n-ar spune că Maiestatea Voastră a avut un fiu.

Fără să-i răspundă, Regina a intrat în apă: cu grijă, întâi un picior, apoi altul, apoi până la brâu şi, la urmă, până la gât. Colette a pus sfeşnicul pe un cufăr.

— Mă duc să caut un ştergar.

Şi a ieşit fără zgomot.

10

Cu acea luneta, cadoul cine ştie cărui amiral înfrânt, de la fereastra salonului se vedea limpede sfera ceasornicului din turnul bisericii San Pedro, la ora când îl bătea luna. Regele a aşteptat să fie doar fără cinci minute, a pus luneta deoparte, şi a ieşit în anticameră, unde garda adormise; a trecut în vârful picioarelor, a închis cu grijă uşa şi, de cum a ajuns în odaia lui, a apăsat pe clanţa uşii care dădea în coridorul care comunica cu apartamentele Reginei; clanţa l-a ascultat, dar nu şi uşa, încuiată fără doar şi poate cu cheia. A mai făcut totuşi alte două încercări zadarnice şi abia la a

treia a făcut cale întoarsă, dar a ieşit pe un coridor plin de umbre şi a mers aproape până la capătul lui. Acolo, uşa a cedat: pe acolo trecuse de dimineaţă padre Villaescusa cu crucea. A intrat într-o anticameră întunecoasă şi, închizând uşa după el, a auzit ceva ca un zvon de rugăciuni. A deschis altă uşă şi a intrat într-un salon luminat de patru lumânări mari, care marcau colţurile unui coşciug aşezat pe covorul negru de pe duşumea. În fund, câţiva monahi cu potcapurile scoase se rugau încetişor. Coşciugul era destul de luminat, aşa că Regele şi-a văzut duhovnicul: purta rasă, avea mâinile încrucişate pe piept şi între ele o cruciuliţă de lemn şlefuit. Şovăind, Regele a îngenuncheat, l-a privit pe răposat, şi-a acoperit ochii cu mâinile şi a spus *Tatăl Nostru*, tulburat de închipuiri dezmăţate, venite ba din amintire, ba din speranţă. S-a gândit că păcătuia, dar şi că a-ţi închipui o femeie goala nu era păcat. S-a ridicat, s-a închinat şi s-a dus drept la uşa din fund; dar monahii se adunaseră în faţa ei în grup compact şi continuau să se roage, neclintiţi; le-a tot dat ocol, iscodind pe unde să treacă, iar, în cele din urmă, a zis: „Lăsaţi-mă, sunt Regele”. Dar ei nici nu s-au clintit, nici n-au răspuns, nici nu s-au oprit din rugăciuni. A încercat să-şi croiască drum printre ei, dar păreau de piatră, nu doar neclintiţi, ci şi greoi. A rămas aiurit în locul gol dintre coşciug şi monahii care se rugau, neştiind ce să facă. Puţina latinească pe care o ştia îl ajuta să recunoască, în rugăciuni, psalmii căinţei, chiar dacă nu şi prohodul, şi i s-a năzărit să li se alăture şi să se roage şi el. Dar i s-a părut că privirea răposatului trecea prin pleoape şi îl observa, ca şi după-amiază, când duhovnicul îi spusese că nu era păcat să-şi vadă soaţa dezbrăcată şi că, în loc de paturi şi apartamente separate, trebuiau să doarmă în acelaşi pat, ca

oamenii simpli, pentru ca trupurile să li se cunoască şi obişnuiască unul cu altul: aşa cerea legea Domnului. A pus genunchiul jos în faţa coşciugului, şi a ieşit din salon pe unde intrase, a traversat anticamera întunecată şi a ajuns iar în coridorul imens. Erau multe uşi: le-a încercat rând pe rând, dar toate erau încuiate. A simţit că lumea îi era închisă, că îl înconjurau singurătatea şi tăcerea, iar apartamentele şi trupul Reginei îi erau interzise. S-a pus pe plâns.

— Plângând, nu ajungeţi nicăieri, Maiestate, i-a spus la ureche contele de la Peña Andrada.

— Ce cauţi Domnia Ta aici?

— Ca şi Domnia Voastră, merg la o întâlnire.

— Toate uşile-s încuiate.

— A mea nu, Maiestate

— Şi cum de te bucuri Domnia Ta de atare privilegiu?

— Nu-s singurul, Maiestate. În spatele fiecărei uşi închise sunt un pat şi o parteneră. Unele-s legiuite. Cele mai multe, nu. A mea firește că nu-i

— O fi fluşturatica de doña Paca de Távora.

Contele i-a răspuns cu o uşoară înclinare a capului.

— E tare frumoasă, Maiestate.

— Reginei nu-i e simpatică.

— Firește, Maiestate. O franţuză rafinată şi o portugheză afabilă nu-s menite să se înţeleagă. E ca şi cum l-aţi compara pe Camões cu Ronsard.

— Lui Camões i-am citit multe stihuri, dar de celălalt nici n-am auzit.

— Dar cu siguranţă că Maiestatea Sa, Regina, îi ştie stihurile pe de rost.

Regele a rămas gânditor.

— Ştii dacă mă aşteaptă Regina?

— Bănuiesc că da.

— Ştii că mi-au încuiat toate uşile care duc la apartamentele ei?

— De n-ar fi aşa, Maiestate, n-aţi plânge în aceste singurătăţi.

— Şi ce părere ai?

Erau în capătul coridorului, lângă o uşă-fereastră încuiată. Contele a tras obloanele şi a intrat lumina difuză a lunii.

— Dacă deschidem geamurile, auzim cum bate inima oraşului adormit.

— Deschide-le.

Au deschis geamurile, şi s-a arătat vederii parte din curtea adormită, sub lumina lunii. Peste tot domnea tăcerea.

— Nu aud bătăile de care vorbeai, conte.

— Tăcerea trebuie ridicată ca o cuvertură. Atunci ajunge la noi o zarvă de departe, alcătuită din mii de zgomote felurite, de la ţipătul celui ucis în beznă de niscaiva ticăloşi năimiţi, până la geamătul de plăcere al tinerei care tocmai a aflat iubirea, căci soţul i s-a dus departe, iar ea a hotărât, până la urmă, să-şi accepte curtezanul de ibovnic. Maiestatea Voastră ştiţi că bărbatul o va ruga să se dezbrace? Dar sunt şi soţi care îşi aruncă soaţele din pat, fiindcă ele vor s-o facă. Bărbaţii şi femeile de la Curte nu se mai gândesc azi la altceva, fiindcă s-a spus că Regele, seniorul nostru, ar vrea s-o vadă pe Regină dezbrăcată. S-a spus peste tot, pe la toate colţurile, prin toate locurile de taifas. Şi, dacă nu s-a spus, i s-au pomenit spusele în amvoane, iar penitenţii hălăduiesc prin oraş în procesiuni,

rugându-se să nu-i pedepsească Domnul pentru păcatele Regelui.

O mână subţire şi albă l-a întrerupt.

— Duhovnicul mi-a zis că nu-i păcat. Fireşte că… duhovnicul meu a murit chiar astă-seară. Nu ţi se pare suspect?

— Viaţa părintelui Valdivielso atârna de-un fir de păr, iar bubuitura unei încărcături de praf de puşcă l-a rupt. Mulţi au crezut că a fost un tunet, şi eu aşijderea, dar mi s-a năzărit să adulmec, şi cunosc bine mirosul prafului de puşcă.

— Şi ce crezi despre toate astea?

— Marele Inchizitor a numit azi după-amiază nici mai mult, nici mai puţin decât patru comisii care să-şi dea cu presupusul despre caz. Fiindcă ceea ce pentru Maiestatea Voastră e simplu şi legitim lor li se pare mai degrabă o chestiune de stat. Ei îl văd pe diavolul peste tot, în afară de câţiva care nu cred în el, dar care se simt obligaţi să spună că cred, căci, de nu, îi paşte rugul.

Regele a tăcut iar. Îşi asculta gândurile, dar se ştie că tot în legătură cu macatul, fiindcă a zis:

— Acum aud, într-adevăr, o rumoare uşoară…

— S-o lăsăm baltă. Dacă Maiestatea Voastră vreţi să ştiţi ce se petrece noaptea în oraş, cereţi-i veşti domnului Favorit, care ştie prea bine. El ştie că unii omoară pe parale şi că, în tractiruri adânci ca temniţele, sunt curve bătrâne care dansează despuiate pe mese. Ştie cine fură cu arma în mână şi cine jefuieşte lăzile din vistieria statului. Ştie şi schiturile de maici unde-i iubit Dumnezeu, şi cele unde-s iubiţi curtezanii de sub jaluzele. Îi scapă, fireşte, violurile, adulterele, fecioarele vândute ghiujilor bătrâni şi depravaţi

şi toate murdăriile, răzbunările, minciunile. Dar nimic n-are însemnătate pentru el. Nu-l îngrijorează decât că păcatele Maiestăţii Voastre ar putea împiedica sosirea flotei la Cádiz şi victoria oştilor noastre în Flandra.

— Dar ce-au toate astea de-a face cu păcatele mele?

— Tocmai asta trebuie să stabilească cele patru comisii de teologi despre care tocmai v-am vorbit.

— Şi tu eşti de acord?

— Cu Favoritul? Ferească Sfântul! Cu Inchiziţia? Maiestatea Voastră ştie, puşchea pe limbă.

Un şobolan mare s-a mişcat parcă în umbră, într-un cotlon. Contele a dus mâna la spadă, dar Regele l-a oprit.

— Sunt mulţi în palat.

— Nu chiar aţâţi cât crede Maiestatea Voastră.

S-a apropiat de cotlon, a dat cu piciorul în beznă, iar şobolanul, mare cât un ursuleţ, a luat-o la sănătoasa.

— Acum putem vorbi, Maiestate. Aş dori să vă ofer serviciile mele.

— La ce bun? Nu mă slujeşti cu o escadră nu ştiu unde pe coastă?

— Vorbesc de un serviciu imediat. Dacă îmi îngăduiţi, aş găsi o cale ca s-o puteţi întâlni pe Regină, în afara palatului şi departe de cei ce stau la pândă. Colette, camerista Reginei, va veni să vă ceară socoteală de ce-aţi lipsit astă-seară.

— Probabil că până acum au observat că uşile sunt încuiate.

— Chiar şi aşa, Maiestate… Regina trebuie să fie imediat prevenită. Cine ştie la ce oră voi putea aranja întâlnirea? Dar am o idee…

— Ai s-o coci în braţele doñei Paca?

— Cine ştie, Maiestate? Dezlegările vin îndeobşte pe căile cele mai neaşteptate.

— Nu mi-ar plăcea să afle portugheza că m-ai găsit plângând.

— Nu va şti, promit. Dar, ca toţi cei de la Curte, ştie că Regele n-a putut ajunge în apartamentele Reginei. Căci se ştia încă de când dansam în salon.

— Aşadar, toţi sunt complici?

— Într-un anume fel, da.

Pe coridor s-a deschis o uşă, a apărut un chip alb de femeie şi, cu sfeşnicul ridicat, s-a uitat într-o parte şi în alta.

— Doña Paca e neliniştită, Maiestate. Trebuie să plec.

— Îţi urez noroc.

Contele a mai făcut o reverenţă.

— Aşteptaţi-mă mâine, Maiestate. Nu ieşiţi din *alcázar* pentru nimic în lume.

S-a topit în beznă, spre uşa pe unde se retrăgea femeia în alb. Regele a auzit ceva cam aşa: „Aşteaptă, sunt aici". Apoi uşa s-a închis. Regele s-a dus la fereastră să asculte noaptea, iar umbra şobolanului cât ursuleţul s-a scurs pe coridor, lipită de perete şi fără niciun zgomot.

11

Masa la care cinau Favoritul şi doña Bárbara era din lemn scump adus din Indii, meşterit de ebenişti. Se întindea în lungul sufrageriei mari, şi trebuiau patru sfeşnice ca s-o

luminezi mulţumitor; în zilele cu oaspeţi, se puneau opt. Era acoperită cu o faţă de masă imensă care curgea pe ambele laturi, adusă clandestin de nişte catolici fugiţi din Irlanda. Dintre cele douăzeci de scaune, numai două, din cele două capete ale mesei, se foloseau: aveau pe spătare blazonul Favoritului, al doilea fiu la părinţi, şi blazonul soaţei sale, o *infamona*, fiica unei familii de hidalgi de a doua mână. Alte semne de nobleţe acopereau pereţii printre covoare şi tapiserii. Cei patru feciori de serviciu, doi în spatele ei, doi în spatele lui, purtau livrelele stăpânului casei, vestite la Curte, chiar daca doar de puţină vreme. Distanţa şi lumânările îi împiedicau să tăifăsuiască, dar nu şi să schimbe priviri, pline de înflăcărare ale ei, pline de răceală forţată ale lui. Şi-au împăturit şervetele, ea s-a ridicat, s-a apropiat de soţ, l-a sărutat pe obraz şi a susurat:

— Să nu întârzii.

El a răspuns:

— Să nu mă aştepţi. Am multă treabă. Mai bine roagă-te.

Ea s-a retras tristă, dispusă să se roage până adormea, gata să se roage o mare parte din noapte. După ce s-a făcut nevăzută, Favoritul s-a ridicat şi a ieşit pe uşa opusă, unde adăstau doi slujitori cu lumânări. A deschis uşa camerei de lucru şi le-a poruncit să intre. După ce au luminat încăperea, i-a concediat, nu înainte de a-i anunţa:

— Aştept veşti. Oricine ar veni, să fiu deşteptat, chiar dacă dorm.

Pe o masă uriaşă despăturise două hărţi. Pe una apăreau ţărmurile oraşului Cádiz: cam din sudul Lisabonei până la strâmtoare; cealaltă era a Flandrei. Pe amândouă,

cercuri, semne roşii şi negre marcau locurile unde se aflau escadrele şi ostile. În faţa primei hărţi, Favoritul a calculat cu compasul distanţele în mile marine dintre Cádiz şi flota plecată din Canare şi dintre Cádiz şi flota engleză zărită în urmă cu câteva zile în dreptul localităţii Cascaes. Erau egale. Aşadar, trebuiau să se întâlnească. Dar, în faţa hărţii Flandrei, Favoritul s-a simţit stângaci, fiindcă nu se pricepea la tactici şi strategii terestre, iar compasul nu-l lămurea cu nimic. Puncte roşii şi negre şi iar puncte roşii şi negre. Uitase de-acum, ori cel puţin şovăia, confuz, cine erau unele şi cine erau altele. Trebuia să fi luat cu el câţiva dintre militarii în retragere, şchiopi ori ciungi, care făceau anticameră de luni de zile ca să li se recunoască serviciile, de mareşal ale unora, de simplu căpitan ale celor mai mulţi. Dar nu se gândise niciodată că ei i-ar fi putut fi cu ceva de folos.

A încercat să-şi evoce iar vedenia spulberată a escadrei; aurul pierdut pe fundul mării, fortificaţiile luate cu asalt, soldaţii dezertori morţi de foame; a încercat să le păstreze în minte, cu ajutorul hărţilor întinse pe masă, dar pe toate le-a alungat degrabă chipul soţiei care îl aştepta în pat, poate gemând, poate despuiată, ca să-l aţâţe şi mai abitir, şi, chiar dacă s-a închinat ca să şi le scoată din minte, ele nu s-au dat duse, căci se mişcau şi le auzea. Şi-a căutat uitarea într-o carte pioasă, dar nu vedea literele, ci doar vedeniile suprapuse peste ele, insistente, seducătoare. Ca remediu, s-a gândit să-şi facă ordine în minte şi s-a ridicat să caute o frânghie cu care să-şi biciuiască spatele, deşi era îmbrăcat, dar chiar atunci s-au auzit bătăi în uşă. Vedeniile au dispărut cu iuţeală. A spus „Intră”, şi s-a arătat un slujitor.

— E un monah, stăpâne. Şi cum Domnia Voastră aţi spus să primim pe oricine…

— Un monah la asemenea ceasuri?

— Da, Excelenţă. Padre Villaescusa, un capucin.

— Adu-l repede şi degrabă.

Brusc, s-a aşezat liniştit, sigur că, avându-l pe padre Villaescusa în faţă, mintea i se va goli de dorinţe necurate. A auzit sandalele monahului păşind uşor pe dalele din anticameră, apoi acesta s-a ivit în uşă: modest, cu mâinile vârâte în mânecile rasei, cu capul gol.

— Excelenţă!

I-a cerut să stea jos, iar călugărul s-a cam fasolit. L-a întrebat dacă vrea să bea ceva, iar călugărul a zis că nu.

— Cărui fapt datorez, la aceste ceasuri, vizita Domniei Tale?

Călugărul era tot cu capul plecat, parcă ascuns în piept. L-a ridicat pe loc, ca un cocoş care-şi înalţă creasta.

— Tot planul nostru, Excelenţă, se duce de râpă.

— Nu cumva Regele a găsit o uşă deschisă?

— Nu, Excelenţă. Regele hoinăreşte pe coridoarele din *alcázar*, aşteptând miracolul diavolului. Dar miracolul are să-i vină de altundeva. Infernalul conte de la Peña Andrada i-a promis să-i aranjeze o întâlnire cu Regina în afara palatului.

— De ce i-ai zis infernal?

— Deoarece e, fără greş, unealta Diavolului.

— Credincioşii se apără de Diavol cu rugăciuni.

— Da, Excelenţă; dar proverbul spune limpede: „Ajută-mă, Doamne! – Dă din mâini, Antoane!”

— Nu mă îndoiesc că proverbul zice bine, mai ales când îl spune Sfinţia Ta. Dar care mâini şi unde să dăm din ele?

— Contele huzureşte chiar acum cu o doamnă de la palat. Ar fi uşor să-l umflăm cu un mandat de arestare. Tocmai asta am venit să vă rog.

— Domnia Ta ştii că, nu demult, Regele a poruncit ca el să fie păzit?

— Ştiu toţi, Excelenţă. E plata codoşlâcurilor lui. Dar Regele n-are de ce să afle. Eu cunosc în *alcázar* locuri unde contele poate fi ţinut discret la arest. Eu însumi mi-aş asuma misiunea de a-l duce acolo.

— Şi apoi?

— Când Sfânta Inchiziţie va lua o hotărâre, se va ocupa de el. Tot cu discreţie. În temniţele din Plaza de Santo Domingo sunt deţinuţi cărora, crezându-i morţi, familia le face liturghii.

— N-am aflat de aşa ceva.

Favoritul s-a apropiat de un birou, a scris ceva pe o foaie, a aşteptat să se usuce şi i-a înmânat-o, neîndoită, monahului.

— E bine aşa?

Călugărul a citit cu glas tare:

— „În dorinţa de a sluji cum se poate mai bine monarhia şi din porunca Maiestăţii Sale, Regele, Seniorul nostru, hotărăsc ca Excelenţa Sa contele de la Peña Andrada să fie luat şi întemniţat în cel mai mare secret, până la noi ordine”. Monahul a ridicat privirile: Din porunca Maiestăţii Sale Regele…?

— Asta-i formula.

Monahul a împăturit foaia şi a ascuns-o.

— Acum, Excelenţă, mai rămân două lucruri… E adevărat, unul poate aştepta până mâine; dar celălalt, nu.

Celălalt m-a obligat să vin aici la ceas nepotrivit, chiar cu riscul de a vă stânjeni.

— Şi care poate aştepta?

— Raportul, seniore. Istoria precisă a celor petrecute azi după-amiază la Suprema Sfintei Inchiziţii.

A scos un sul de hârtii şi l-a întins Favoritului. Acesta l-a pus pe masă fără să se uite la el.

— Să aştepte, aşadar, până mâine. Şi celălalt?

— Mâine-dimineaţă la zece ceasuri, Excelenţa Voastră trebuie să veniţi, împreună cu soţia, la biserica mănăstirii San Plácido. Voi fi acolo pentru a vă spovedi. Ce va fi după, mai bine zis, ce-i de făcut, vi se va spune pe rând.

— De ce San Plácido?

— Fiindcă Excelenţa Voastră sunteţi protectorul mănăstirii, iar maica stareţă, din rezoane doar de mine ştiute, va accepta să ne ajute.

Favoritul s-a gândit ce ruşine îi va fi soaţei sale când va trebui să-şi mărturisească slăbiciunile conjugale acelui monah neîndurător.

— Nu se poate fără toate astea, padre?

— Excelenţă, azi-dimineaţă v-am spus că va trebui să-l forţăm pe Dumnezeu. Şi sunt sigur că Dumnezeu însuşi mi-a inspirat calea.

— Dacă mă încredinţaţi, padre …

Călugărul s-a ridicat.

— Fix la zece ceasuri, în biserica de pe Uliţa Sfântului Roque. Şi nu pe scurtături tainice, care ştiu că există, ci la lumina zilei, cu caleaşca Excelenţei Voastre. Fără ascunzişuri, dar şi fără explicaţii, nici chiar soţiei voastre.

Monahul a dat semn că vrea să se retragă, dar

Favoritul l-a oprit.

— Aşteaptă, padre. Uliţele oraşului sunt cu primejdie. Te va duce la *alcázar* caleaşca mea, sub escortă.

Monahul s-a înclinat şi a mulţumit.

Piaţa palatului era întunecată. Caleaşca şi cei patru archebuzieri au intrat ca umbrele în regatul umbrelor. Când au ajuns la intrarea principală, s-a deschis un oblon.

Capucinul a scos capul pe ferestruică.

— Mesaj de la Excelenţa Sa Favoritul pentru şeful gărzii.

Cineva a venit şi i-a ţinut scara, el a coborât din caretă, iar surugiul a întrebat dacă trebuie să-l aştepte.

— Nu. Am să înnoptez în *alcázar.*

Oblonul s-a luminat şi în dreptul lui şi-a făcut apariţia un ofiţer, încheindu-se la prohab. Fără să-i dea bună seara, padre Villaescusa i-a întins foaia. Ofiţerul a cerut lumină, şi i-au adus o torţă. Între timp, caleaşca şi archebuzierii s-au dus mai departe.

— Unde trebuie căutat cavalerul?

— E în *alcázar*, şi vă duc eu la el. Veniţi şi luaţi cu noi şi o jumătate de duzină de soldaţi.

— Atât de mulţi, Sfinţia Ta?

— Nu ştiţi ce soi de diavol e. Opt ar fi mai siguri. Opt archebuzieri.

— N-am dintr-aceştia, părinte. Doar halebardieri.

— Bine, halebardieri, dar cu braţe zdravene.

— Aşa-s toţi cei din micul vestibul de la intrare.

Ofiţerul a dat strigare că voia opt halebardieri. În două rânduri de câte patru, cu ofiţerul şi monahul la mijloc, au

început să urce scara cea mare.

12

Pe dinafară, în poarta masivă au bătut unelte ascuţite, iar o voce care se prefăcea aspră a ţipat:

— În numele Regelui, deschideţi!

Contele de la Peña Andrada s-a ridicat la iuţeală în picioare.

— Au venit pentru mine.

— De ce crezi asta? l-a întrebat, ridicându-se în capul oaselor şi cu ţâţele în vânt, doña Paca.

Iar el a zis:

— Pentru că justiţia Regelui n-are nimic cu tine.

— Dar tu îi eşti prieten.

— Da, dar de la Rege în jos n-am niciun protector. Chiar dacă Regele sprijină justiţia, cei care o exercită se prefac că nu-i cunosc dorinţele.

— Ai să te laşi prins?

— Sper să existe o scăpare. Acum ridică-te, că aşa fac şi eu.

Au sărit din pat, fiecare pe câte o parte, iar contele a început să se îmbrace cât putea de repede, pe când ea se mai întreba ce să facă.

— Pune-ţi cămeşoaia asta albă şi ia sfeşnicul cel mai mare din apartament. Ai să-i primeşti cu el deasupra capului, după ce deschid uşa.

Afară se repetau loviturile şi ameninţările.

— Spune-le să aştepte.

— Mă îmbrac, domnilor. Aveţi răbdare.

Contele terminase cu îmbrăcatul.

— După ce trag zăvoarele, spune-le să intre.

Zis şi făcut. Bine unse, zăvoarele n-au scârţâit.

— Intraţi.

Uşa s-a deschis, ascunzându-l pe conte. Din bezna coridorului şi-au făcut apariţia monahul şi ofiţerul; afară au rămas halebardierii. Ofiţerul a zis:

— Aduc mandat de arestare pentru contele de la Peña Andrada.

— Şi de ce-l căutaţi aici? Nu-l cunosc pe cavaler, nici nu obişnuiesc să primesc oaspeţi la asemenea ceas.

Monahul a înaintat cu îndrăzneală.

— Suntem siguri că se ascunde aici.

— Păi, căutaţi-l. Şi, cum călugărul întindea mâna, ca s-o dea deoparte, doña Paca a adăugat: Dar nu cumva să-mi atingeţi rochia. Celui care mă atinge îi ard ochii. Privirea ei l-a oprit pe monah.

— Îngăduiţi-mi să trec.

— Uşa e liberă.

Au intrat şi soldaţii, iar doña Paca, adevărată statuie mută a supărării, a întors spatele uşii, prefăcându-se că le luminează calea. Doi soldaţi au rămas de gardă, pe când ceilalţi, împreună cu ofiţerul şi călugărul, scotoceau peste tot, căutându-l fie pe conte, fie urmele lui. Dar n-au dat de nimic.

— Trebuie să ne însoţiţi, doamnă, ca să daţi o declaraţie, a îndrăznit călugărul.

— Aveţi mandat şi pentru mine?

— Nu, dar un lucru decurge din celălalt.

— Sunt doamnă de onoare a Reginei şi membră a Casei de Távora. Nimeni nu mă poate aresta, în schimb pot fi surghiunită, dacă aşa porunceşte Maiestatea Sa. Cum formalităţile surghiunirii-s foarte lungi, duceţi-vă cu Dumnezeu şi lăsaţi-mă să dorm liniştită. Mâine am să protestez după cum se cuvine, şi vedem noi ce-o să se întâmple.

Vorbise atât de energic şi de autoritar, că ofiţerul s-a uitat la călugăr, amândoi au dat înapoi spre uşă, urmaţi de soldaţi, şi au închis-o în urma lor. Doña Paca a pus lampa pe colţul mesei, şi a început să-l caute pe conte, strigându-l în şoaptă.

— Unde eşti? S-au dus, poţi ieşi.

A ajuns în faţa uşii abia închise de monah şi oamenii lui şi în faţa tabloului unde rămăsese contele când ei o deschiseseră. I s-a părut că vede pe perete silueta unui bărbat înalt, cu spadă şi pălărie cu pană lungă, aidoma contelui: silueta cuiva care ar fi trecut prin perete, nu foarte bine trasată, firește. A apropiat lumina şi silueta s-a şters, dar, când a depărtat-o, a văzut-o iar, chipeşă, cu formele de astă-dată mai bine definite, dacă o privea din faţă, dar care se destrăma de cum o priveai dintr-o parte; contele părea să-i surâdă din adâncurile timpurilor. „E Diavolul!” a strigat plină de spaimă. „M-am culcat cu Diavolul!” Şi doña Paca de Távora a fugit despletită prin odăi, ţipând: „Diavolul, Diavolul!”, până a ajuns şi s-a trântit în pat, rugându-se şi gemând, fără să-şi dea seama că, atunci când se prăvălise peste cearşafurile aruncate unul peste celălalt de-a valma, coapsele îi rămăseseră goale.

13

— Atâta întârziere nu-i deloc cuviincioasă, a spus Regina.

Iar Colette a repetat:

— Nu, nu-i cuviincioasă.

— Vrei să-l cauţi pe Rege, Colette? Zi-i că soţia îl aşteaptă ofensată, dar că încă îl mai aşteaptă.

— Mi se par prea multe atenţii, dar am s-o fac.

Colette a ieşit din dormitor şi s-a dus la uşa pe unde trebuia să vină Regele, dar a găsit-o încuiată. A controlat şi celelalte uşi pe unde se putea ieşi din apartamentele oprite, dar toate erau încuiate. Le-a zguduit zdravăn una după alta, dar erau rezistente şi sigure: în spatele uneia i s-a părut că aude psalmodierea unei rugăciuni: „Dumnezeule!”, a spus în franţuzeasca ei maternă. Şi a luat-o la goană spre dormitor.

— Suntem prizoniere, Maiestate! Uşile nu se deschid nici pe dinăuntru, nici pe dinafară! Eu nu pot să ies, iar Regele nu poate să intre!

— Dar de ce, Sfinte Dumnezeule, de ce?

— La Curtea noastră, Maiestate, domneşte diavolul, deşi se crede că Dumnezeu. Cineva sus-pus are interes ca Regele să nu poată veni astă-seară.

— Dar de ce, Sfinte Dumnezeule, de ce?

Regina plângea, aşezată pe patul mare, îmbrăcată în cămaşa de noapte subţire, pe care o alesese pentru întâlnire.

— Ce-i mai rău, Maiestate, a spus Colette, e că şi eu aveam o întâlnire la unsprezece, la care n-am să mă pot duce.

14

Contele de la Peña Andrada a sărit din caleaşcă şi a ciocănit în oblonul porţii de la casa lui. I-a deschis imediat un slujitor cu o lampă în mână.

— A întrebat cineva de mine? Au venit soldaţi?

— Nu, Excelenţă. Dar o femeie vă aşteaptă în vestibul.

Lucrecia adormise în fotoliul pe care i-l oferiseră ca să aştepte. Contele a atins-o uşor, iar ea s-a deşteptat înspăimântată.

— Ce faci aici?

— Stăpâne, zbirii Inchiziţiei au încuiat şi pecetluit casa stăpânei. Toată după-amiaza am căutat un loc unde să dorm şi n-am găsit nimic sigur. De aceea am făcut apel la ospitalitatea Domniei Voastre.

Contele a luat-o în braţe.

— Ai să dormi într-un pat bun, singură sau nu, cum ai să vrei. Şi i-a spus slujitorului: Fă, te rog, lumină.

Slujitorul a luat-o în jos, pe scările largi, din piatră albă, cu ornamente complicate. A intrat în odăile contelui şi a pus lumina la loc potrivit. Contele a lăsat-o pe Lucrecia jos şi i-a arătat patul.

— Uite. Poţi aştepta cu ochii închişi ori deschişi.

— Deschişi, stăpâne, foarte deschişi, dacă nu-i cu supărare.

— Ei, asta-i! Mă duc să caut un iezuit cu care trebuie să stau de vorbă. Mă întorc cât pot de repede.

Lucrecia a început să se dezbrace: îşi arunca rând pe rând hainele pe un scaun, până la ultima. Atunci s-a închinat

iute şi s-a culcat. Departe, dar în casă, se trântea o fereastră. Apoi a început să fluiere vântul: cobora de pe munte ca o herghelie de cai eliberaţi pe nepusă masă: nechezau pe la colţuri şi răceau aerul fierbinte al nopţii. Pe jumătate adormită, Lucrecia s-a ghemuit cum a putut mai bine.

Capitolul 4

1

Marfisa ascultase adormită, dar cu plăcere, sunetele celor trei ceasornice. Îngenunchea, se ridica, se aşeza mecanic, în ritmul loviturilor de ciocan pe care stareţa le dădea în lemnul jilţului, indicând postura cerută de rugăciune: privea ce făceau călugăriţele şi le imita. Când a terminat rugăciunea, s-a aşezat într-unul dintre şiruri şi, după ce au străbătut claustrele, a rămas singură. Şi-a căutat chilia. A deschis uşa şi a văzut un cavaler îmbrăcat în negru, care s-a ridicat imediat. Marfisa n-a trecut pragul.

— Ce cauţi Domnia Ta aici?

— Ei, nu te speria. Sunt padre Almeida, din Compania lui Isus, şi avem de vorbit.

— Cum ai ajuns aici? Cine ţi-a dat voie?

— De nevoie, şi urmând scurtături de taină. N-ai auzit vorbindu-se despre ele? La Curte, toţi le ştiu, şi cred că şi în oraş.

— Faimoasele scurtături de taină! Aşadar, sunt adevărate?

— Uite-mă aici.

Marfisa a încuiat uşa şi a venit până în mijlocul chiliei.

— Pentru moment, ia loc, dacă eşti iezuit cum zici. Apoi, vorbeşte în şoaptă. Pereţii-s groşi, dar toţi află ce se spune în spatele lor.

— Ar fi nimerit ca nimeni să nu afle ceea ce am venit să vorbim.

— Nici chiar eu?

— Domniei Tale îţi va conveni să uiţi totul după ce s-o întâmpla.

— Care tot?

— Acum ai să afli.

Marfisa s-a aşezat pe marginea patului.

— Ei hai, zi iute.

Marfisa îşi acoperise aproape tot chipul cu vălurile, dar nu într-atât, încât să nu-l poată vedea în voie pe padre Almeida, atât de chipeş şi bine făcut. Nu îndrăznea să creadă că venise la mănăstire să-i facă propuneri legate de meseria ei, dar nu i-ar fi displăcut, deşi, dacă-l privea mai bine, monahul cu tonsură n-avea faţă de şmecher, ci de înger. „Poate că nu ştie cine sunt", şi-a zis în sinea ei, gata să-şi stingă dorinţele, gândindu-se la altceva. Iezuitul era corect şi distant. N-o privea. Şi, vorbindu-i, părea că o căuta prin văzduh.

— Domnia Ta îl cunoşti pe Rege, e adevărat?

— Cum de-ai aflat?

— N-are însemnătate. Vreau să-ţi spun că în *alcázar* se trag sfori pentru ca Regele să nu doarmă cu Regina, iar unii, şi eu cu ei, vor să dreagă treaba.

— Cine te-a trimis aici?

— Prietenul tău, contele de la Peña Andrada.

— Derbedeul ăla! a exclamat Marfisa, dând drumul vălurilor, astfel că i s-a văzut faţa. L-a codoşit pe Rege, ca să doarmă cu mine, şi acum vrea să-l bage la loc în patul conjugal. Ar fi trebuit să se gândească înainte şi, mai mult, să nu mă bage în rahat. Că pe urmă se află, şi eu plătesc oalele sparte.

— Domnia Ta n-ai cum să mai scapi. Sfânta Inchiziţie te caută peste tot şi au să-ţi găsească iute ascunzişul. Cum contele şi cu mine vom fi urmăriţi, ne-am gândit să te luăm cu noi, chiar dacă doar până într-un loc, de unde Domnia Ta ai s-o iei pe-un drum, iar noi pe altul. Dar te lăsăm pe mâini bune.

— Ia te uită! Cavalerii fac planuri cum să mă lase baltă în deşert, ca să mă curăţ de păcate. Nici să nu contaţi pe mine.

— Discutăm despre asta mai târziu. Acum e vorba ca Maiestăţile Lor să se vadă între patru ochi.

— Cum ştiţi, casa mea au închis-o şi pecetluit-o zbirii Inchiziţiei.

— Ne-am gândit să se vadă aici.

— Aici? În mănăstire?

— Aici, domnişoară, înseamnă în această chilie.

Marfisa a aruncat o privire în jur.

— Dar bun loc mai e şi ăsta pentru întâlnirea Maiestăţilor Lor!

— Pentru ei va fi frumos ca paradisul.

Marfisa a părut să mediteze ori, pur şi simplu, şi-a amintit.

— Uite ce-i, padre. Regele n-are să ştie ce să facă cu Regina nici în cea mai frumoasă grădină.

— Nici ea n-are cine ştie ce ştiinţă.

— Dar orice femeie, chiar şi fecioară, aşteaptă ceva ce Regele nu poate.

— De asta nu suntem vinovaţi nici Domnia Ta, nici eu, nici contele de la Peña Andrada.

Marfisa a lăsat capul în podea şi a răspuns în şoaptă.

— După alte câteva nopţi, eu l-aş fi pus pe roate.

— Dar pe Domnia Ta, domnişoară, nici nu te recomandă morala, nici nu te autorizează protocolul palatului. Nu ştii ce greoi sunt cei ce răspund de protocol! Ei poartă mare parte din vină pentru cele se ce întâmplă.

— Iar cealaltă parte, eu.

— De unde ştii?

— Nu că simt, dar presimt. Din pricina anumitor întâmplări…

— Din pricina lor vrea Regele s-o vadă cu orice preţ pe Regină goală.

— Şi neapărat aici?

— După multe dispute, aşa credem contele şi cu mine.

— Grozavă pereche!

Pe neaşteptate, Marfisa şi-a smuls vălurile: a scuturat din cap, şi pe umeri i s-au prelins pletele de aur.

— Cum, la urma urmelor, Domnia Ta ştii cine sunt…

Iezuitul părea ocupat cu o muscă întârziată care zumzăia într-un colţ al tavanului.

— Ei bine, atunci spuneţi ce vreţi de la mine.

— Am hotărât ca Domnia Ta s-o iei pe Regină din *alcázar* şi s-o aduci la mănăstire. Dar e de trebuinţă ca maica stareţă să încuviinţeze, însă nu ne îndoim de bunăvoinţa şi

devoţiunea ei faţă de monarhi. Nu uita că-i de sânge regesc. Pe de altă parte şi după unele semne, la amiază ea va fi foarte prinsă cu altceva, nu la fel de onorabil, dar de la care nu se va putea sustrage. Poate chiar mai scandalos. Cum totul se ştie, şi bine ai zis Domnia Ta, cârtitorii de la Curte vor trebui să aleagă ce să-i scandalizeze şi ce să-i distreze.

— Şi cum s-o caut pe Regină?

— Eu am să te aştept într-o caleaşcă de culoare închisă, la colţul mănăstirii, aici, în piaţă. Dacă Maiestăţile Lor se vor întâlni la douăsprezece ceasuri, e suficient să-ţi faci apariţia la unsprezece şi jumătate.

— Şi cum să ies din mănăstire? E de clausură, după cum ştii Domnia Ta.

— Păi, foarte simplu: deschizi poarta şi ieşi.

— Firește. Nu-mi dăduse prin minte. Foarte simplu. O deschid şi ies.

— Şi, dacă dai de lume multă la ieşire, nu-ţi face griji, nimeni n-are să se mire că vede o călugăriţă afară din mănăstire.

— Desigur. E normal să vezi o călugăriţă pe uliţe, căutând o caleaşcă.

— Domniei Tale nu ţi se pare, dar ai să vezi că-i aşa.

Padre Almeida s-a ridicat, i-a făcut Marfisei o mică reverenţă şi s-a dus la uşă. Ea l-a urmat, privind cum se depărta prin claustru, foarte liniştit şi sigur de sine. Când părintele era în pragul unei scurtături de taină, Marfisa s-a apropiat de stăreţie; o călugăriţă i-a spus că maica stareţă tăinuia cu un preot capucin foarte înzorzonat: aşa că şi-a omorât timpul departe de ei.

2

Padre Villaescusa a desfăşurat în faţa uimirii maicii stareţe toate argumentele rezoanelor de stat şi ale convenienţelor private, în virtutea cărora Providenţa trebuia forţată, pentru ca soaţa Favoritului să zămislească un fiu ori, în cel mai rău caz, o fiică, şi a mai zis şi că Domnul, în divina-i înţelepciune, îi inspirase fără tăgadă calea pe care soaţa Favoritului putea rămâne definitiv grea; din acel fapt aveau să curgă mari foloase pentru neam şi pentru alde Guzmán, pe încrengătura descendenţilor lui de fiu de-al doilea, nu din Andaluzia, ci de aici, dar de la Dumnezeu fără de care aceea s-ar sfârşi pur şi simplu, iar darurile aşteptate de Favorit de la Rege s-ar duce la ramuri mai depărtate cu care el, ca prim interesat, era la cuţite. Dar pe maica stareţă n-a convins-o decât faptul că Favoritul era protectorul mănăstirii şi ca atare biserica acesteia era îndrituită să fie aleasă pentru încercarea lui primejdioasă, căreia părintele îi spunea forţarea Providenţei, dar pe care ea, femeie simplă, o numea sacrilegiu desfrânat. Au căzut, până la urmă, de acord cum şi când s-o facă, iar padre Villaescusa a plecat din mănăstire tot cu careta care îl dusese dis-de-dimineaţă la palatul Favoritului, unde perechea îi aştepta, nerăbdătoare, ultima hotărâre.

Marfisa l-a văzut ieşind încântat şi, doar când părintele s-a depărtat, a îndrăznit să bată la uşa stăreţiei. Maica de la Cerda a poftit-o să intre.

— Ce te-aduce aici cu noaptea în cap?

Marfisa s-a zăpăcit pe loc, şi nu i-a spus maicii stareţe ce misiune îi încredinţase padre Almeida.

— Nu ştiu ce are azi mănăstirea, de cred toţi că aici e nimerit să-şi dezlege încurcăturile.

— Maică stareţă, vă atrag luarea-aminte că în *alcázar* se complotează cu adevărat pentru ca Regele şi Regina să nu se poată vedea între patru ochi.

— Şi ce pricep ei din toată halimaua asta?

— Ce-aţi zice Sfinţia Voastră dacă i-aţi cere Regelui un ceasornic nou pentru mănăstire? Am observat că cel de-acum merge după cum îi vine.

— Nu-i rea ideea ta, Marfisa. Dar, după ce-mi spui, n-am să-l pot vedea pe Rege: am ceva foarte delicat chiar la ceasul acela.

— Dacă Sfinţia Voastră îmi îngăduiţi, eu însămi am să-l rog pe Rege.

Născută De la Cerda şi cu neîndoielnic sânge regesc, maica stareţă a meditat câteva clipe.

— E cel mai mic lucru pe care îl poate face vărul meu, Regele, pentru mănăstirea noastră. Nu uita să-i spui cine sunt, că poate, cine ştie, a uitat.

— Ori n-a ştiut-o nicicând, maică stareţă.

— Şi, după toate astea, ce-ai să faci?

— Întâi, plec din mănăstire, aşa că, dacă veţi fi întrebată, Sfinţia Voastră puteţi da un răspuns pe ocolite. Apoi, cine ştie? Femeile ca mine n-au o soartă prea limpede.

— Tu meriţi ce-i mai bun, Marfisa. Dacă te oboseşte vreodată viaţa pe care o duci şi ai nevoie de un refugiu liniştit, nu mă uita. Poţi trăi şi muri aici fără ca nimeni să bănuiască ce-ai fost în trecut.

— Trecutul? Nu trecutul, ci viitorul mă îngrijorează.

— Bine. Atunci ne-am înţeles: când toate măicuţele din

mănăstire sunt la cor, pe la amiază, du-o pe Regină la tine în chilie, apoi pe Rege, şi treaba lor ce fac. Atât am avut să-ţi spun.

3

Negreşit, padre Villaescusa era zorit: simţământ cu folos, fără tăgadă. Careta îi gonea pe uliţele oraşului, de parcă roţile şi copitele cailor nici n-atingeau bolovanii, hârtoapele şi bălţile urât-mirositoare, ci zburau. A ajuns la *alcazar* şi, fără să coboare din caretă, i-a lăsat Favoritului vorbă că totul era gata şi că urmau să se întâlnească la mănăstirea San Plácido la zece ceasuri. Apoi a făcut cale întoarsă la mănăstire şi s-a pus pe dat porunci. Nici episcopii, nici preoţii vizitatori nu le dăduseră vreodată atât de autoritar.

Caleaşca părintelui Almeida nu zăbovise, dar, în loc să oprească la poarta principală a palatului, s-a dus spre o portiţă laterală, unde a spus parola şi l-au lăsat să treacă. A intrat pe coridoarele nesfârşite, aşijderea şi în faţă, şi în spate. Izbutind să se orienteze, a ajuns la uşa oficială, pe care i-a deschis-o Colette.

— Ce căutaţi, Sfinţia Voastră? l-a întrebat, pe jumătate franţuzeşte, pe jumătate spanioleşte.

Iezuitul i-a răspuns într-o franţuzească frumoasă.

— Spune-i stăpânei tale că, pe la unsprezece ceasuri şi jumătate, să se pregătească, modest îmbrăcată, pentru o plimbare cu caleaşca, la sfârşitul căreia se va întâlni cu Regele, Seniorul nostru, într-un loc secret, departe de comploturile Curţii. Eu însumi am să vin s-o iau, întovărăşit

de-o măicuţă. Convinge-o să vină şi să aibă încredere. Sub rochia modestă poate să poarte cea mai elegantă lenjerie pe care o are, chiar cea adusă de la Paris şi pe care aici nu-i lăsată s-o poarte. Şi să nu-şi piardă nădejdea.

— Şi Domnia Ta, părinte, ce legătură ai cu toate astea?

— Eu sunt aici pentru ca Regele şi Regina să se poată vedea şi iubi ca soţ şi soţie, nu ca rege şi regină. Restul e partea Providenţei.

— În cei care pomenesc Providenţa nu mă încred.

— Atunci, poţi fi liniştită. În sfârşit, Maiestăţile Lor se vor întâlni între patru ochi.

— Regele ştie toate acestea?

— Ştie tot şi-i de acord.

— Ştii, Sfinţia Ta, că n-am deloc încredere în puştiul ăsta? E prea moale. De-ar avea altă fire, n-ar fi nevoie de niciun complot. Unde s-a mai văzut ca, pentru ca soţul să-şi vadă soaţa între patru ochi, să fie de trebuinţă protocoale şi chiar clerici?

— Prin aceste părţi ale lumii sunt fapt obişnuit asta şi alte minuni. Nu-ţi pierde simţul realităţii.

— Da, padre; dar nu mi-ar displăcea ca totul să se petreacă la Paris.

— A, Parisul!

4

Favoritul a intrat în camera de lucru pe uşiţa confidenţilor, după ce poruncise să nu-l stânjenească nimeni. A plecat din *alcazar* pe o uşă ciudată, deşi pe latura opusă celei folosite de padre Almeida. Cu o caretă oarecare, gata

pregătită, s-a dus acasă, unde îl aşteptau caleaşca cu blazon şi suita obişnuită: archebuzierii călare, slujitorii pedeştri, servitorii care se făleau cu livreaua lui. Prostimea se adunase ca la panaramă: toţi l-au văzut pe Favorit descălecând şi intrând în propriu-i palat, apoi ieşind la braţul soaţei sale, îmbrăcate în negru din cap până-n picioare, fără giuvaieruri şi pene care s-o facă şi mai frumoasă. Cam tristă, dar plină de nădejdi. Soţia Favoritului era potrivit de înaltă, iar rochia, oricât era de severă, nu-i ascundea formele. Bărbaţilor din popor le plăcea femeia aceea plinuţă, cu mers legănat. Şi-o închipuiau în pat, deşi n-ar fi mărturisit-o nici în sinea lor. „Ce mai muiere!"

Dimineaţa era rece. Urcând în caleaşcă, Favoritul a strănutat.

— Ţi-e frig? l-a întrebat soţia.

Iar el i-a răspuns:

— Nu-ţi face griji. Sunt bine îmbrăcat.

Caleaşca a pornit, escortată şi urmată de slujitorii pedeştri. Mergeau tăcuţi, fără să se privească. Trecuse ceva vreme de când se tot poticneau pe drum, când ea l-a luat de mână şi l-a iscodit:

— Oare vom fi în stare?

Iar el i-a răspuns:

— O să fie vai de noi. Dar Dumnezeu are să ne ajute.

Ea a oftat, recăzând în muţenie. Şi au ajuns la mănăstire. Slujitorii au îndepărtat curioşii. Cei doi au coborât şi au intrat în biserică ţinându-se de mână. Biserica era pustie, nespus de albă, deşi sfinţii şi soclurile lor erau negre. Doar în fund, lângă altar, îi aştepta o siluetă întunecată, deşi nu neagră: un monah corpolent, chel şi cu

nas acvilin: un adevărat profil de Cezar. Înaintând prin mijlocul bisericii, tot cu soţia de mână, Favoritul s-a gândit că monahul era făcut să poruncească şi că asta şi căuta: să comande. Nu i-a plăcut. Dar a mers tot înainte şi a îngenuncheat pe trepte. Soţia l-a urmat imediat. Călugărul nici nu s-a clintit. Au plecat capetele, şi au început să se roage: el începea rugăciunea, iar ea îi răspundea. Călugărul i-a ascultat o clipă, apoi s-a făcut nevăzut. Biserica era tot pustie. *Adjutoriam nostrum in nomine Domini. Qui fecit caelum et terram.*

5

Marfisei i s-a părut că la ea în chilie domneau frigul şi întunericul. A căutat-o pe maica stareţă, i-a cerut îngăduinţa să ia măsuri şi a pierdut o mulţime de vreme ca să-şi facă rost de sfeşnice, de un *brasero* încins şi două pături de schimb. A coborât în grădină, a scotocit prin tufe şi ghivece şi a cules câteva flori modeste: le-a pus într-o glastră cu apă pe un colţ al mesei. A măturat duşumeaua şi a lăsat-o fără urmă de colb. Nu mai trebuia decât să aprindă sfeşnicele, dar a lăsat-o pentru mai târziu. A aruncat o privire prin chilie şi s-a gândit că acea odaie nupţială lăsa foarte mult de dorit. Dar nu găsise nimic la îndemână cu care s-o împodobească, luându-i cât de cât din sobrietate şi goliciune: podoabele bisericii erau în custodia capelanului, iar Marfisa nu voia să aibă de-a face cu el, pentru ca el să nu afle ce schimbări făcuse ea în chilie şi cu atât mai puţin de ce. Bătuseră unsprezece ceasuri. Şi-a scos rasa, s-a îmbrăcat băieţeşte, apoi şi-a pus rasa deasupra. N-a ştiut unde să-şi ascundă pălăria, aşa că a luat-o cu ea, cu gândul s-o lase pe un jilţ din

biserică. A aşteptat să bată unsprezece şi jumătate, dar nu la ceasornicul mănăstirii, care rămânea mereu în urmă. La intrarea în biserică a văzut un bărbat îngenuncheat în prezbiteriu: nu era Regele, firește. A aruncat pălăria şi a rămas în uşă. Pe uliţă erau oameni, cai şi o caleaşcă elegantă. Oamenii vorbeau ori adăstau rezemaţi de perete, iar doi pungaşi jucau zaruri în ţărână. Marfisa a mers pe lângă peretele mănăstirii. Nimeni nu i-a dat atenţie, nici, cel puţin, importanţă. Dând colţul, a zărit careta iezuitului. A urcat, iar aceasta a început să meargă încet.

6

Favoritul s-a apropiat ferm de padre Villaescusa, al cărui chip părea să fi adunat toată seriozitatea de pe lume, până ajunsese de piatră, neclintit şi ursuz.

— Îngenunchează.

Favoritul a îngenuncheat pe taburetul tapiţat cu velutina roşie.

— În faţa Sfântului Tribunal al Penitenţei, nu-s ierarhii şi politeţuri. Ci doar un penitent umil şi solul puterii ecleziastice, care face şi desface totul. Ceea ce legi pe pământ, legat rămâne şi în ceruri, *et cetera.*

— Da, părinte.

— Mărturiseşte-ţi toate păcatele pe care le-ai comis în viaţă.

— Toate, părinte?

— Cel puţin cele de care îţi aduci aminte.

— Da, părinte.

Favoritul a încercat să-şi aducă aminte de copilărie,

dar nu-i veneau în minte decât anii studenţiei în Alcalá şi cei când fusese rector. Şi-a înşirat în dezordine amintirile: frivolităţi, curvăsării, glume proaste, nedreptăţi… Padre Villaescusa stătea cu chipul neclintit şi ochii ţintă la faţa femeii care aştepta, plină de pocăinţă, pe scările prezbiteriului. Apoi Favoritul şi-a trecut repede în revistă viaţa de la Curte; a sărit peste intrigile prin care ajunsese favorit, căci nu le considera un păcat; dar monahul l-a întrebat despre ele şi le-a mărturisit. Dar şirul lor cel mai amănunţit şi întrebările cele mai severe ale duhovnicului au venit odată cu povestea căsniciei lor, şi chiar înainte, odată cu clipa când o cunoscuse şi o dorise pe cea care acum îi era soţie. Şi brusc a spus:

— Nu-mi mai aduc nimic aminte.

Dar duhovnicul şi-a continuat întrebările. Ce de lucruri mai ştia ori era în stare să-şi închipuie inchizitorul acela neobosit!

— Dar asta-i păcat, părinte?

— Orice faptă a omului care nu intră în graţia Domnului, chiar şi propria-i respiraţie, este.

A treia oară când penitentul a zis „Nu”, duhovnicul i-a spus pe loc că el avea atâtea păcate de iertat, că nu i-ar ajunge o viaţă întreagă de căinţă; că trebuia să se teamă nu doar de chinurile infernului, ci şi de iadul vieţii, de chinurile morale şi chiar fizice provocate de toate păcatele de pe conştiinţă, de care încă nu se căise; dar că, în numele Bisericii, el i le ierta pe toate, cu condiţia să facă una şi alta. „Alta” era să renunţe pe viaţă la plăcerile cărnii şi să aibă până la sfârşitul vieţii o căsnicie castă şi pilduitoare. În numele căreia, *Ego te absolvo ab peccatis tais. In nomine*

Patris …

Favoritul a rămas tăcut în genunchi destulă vreme; apoi, s-a ridicat, a salutat şi s-a dus în prezbiteriu, unde soţia îl aştepta în genunchi. Simţindu-l, s-a ridicat şi s-a dus în confesional, cu faţa acoperită de un văl. Favoritul a vrut să mediteze la păcatele de care fusese absolvit în condiţii atât de severe, dar a început să şi-o închipuie pe nevastă-sa cum îşi amintea şi-şi povestea viaţa de dinainte şi de după căsătorie, şi cum, chiar când îşi credea păcatele iertate, vocea stinsă a călugărului i se strecura în minte, i-o răscolea, scotea la lumină amănunte uitate ori tot ceea ce ea nu crezuse nicicând că era vreun păcat, dar care acum descoperea că este; cum îi lămurea iadul vieţii de aici şi de dincolo, de ce îşi pierduse liniştea şi de ce lipsea încrederea din legătura ei cu soţul, până când unul din ei nu murea… Voia s-o smulgă din confesional, dar a înţeles că şi asta era un păcat, aşa că s-a căit, mulţumindu-i Domnului pentru tot ce i se întâmpla; a simţit că soţia i se întoarce, a privit-o pieziş şi a observat că plânge, dar în tăcere şi decent. Şi a văzut cum îi cade o lacrimă în tivul corsajului.

7

Acum, caleaşca părintelui Almeida a oprit la poarta principală a palatului. Un soldat din gardă s-a apropiat să-i ţină scăriţa şi a stat nemişcat până a coborât iezuitul. Marfisa s-a dat jos mai apoi, ajutată de părinte, şi au intrat odată în vestibulul plin cu nobili fercheşi şi soldaţi din gardă. După saluturi şi priviri curioase, au început să suie scara: Marfisa nu şi-a ţinut poalele rasei, ca să nu i se vadă pantofii cu

cataramă şi ciorapii de culoarea granatelor. A fost gata-gata să se împiedice, dar s-a ţinut bine, agăţându-se o dată chiar de braţul însoţitorului ei. Apoi au ajuns la coridoarele cele lungi.

Colette era în spatele uşii. A deschis şi le-a arătat în tăcere încotro să se ducă. Iezuitul i-a mulţumit în franţuzeşte; Marfisa, în spanioleşte. Au aşteptat într-o anticameră. Când a ieşit regina, iezuitul i-a făcut o reverenţă, iar Marfisa a pus un genunchi în pământ. Regina a zis: „Ridicaţi-vă". Pe când ea îşi punea un văl, Marfisa a avut vreme s-o cerceteze: a găsit-o frumoasă la faţă şi zveltă la trup, dar mai nostimă şi mai bine făcută. N-a dispreţuit-o, n-a invidiat-o, dar nici n-a fost geloasă pe ea. Au pornit la drum: iezuitul în faţă, Marfisa în spatele Reginei; au străbătut coridoare, au coborât scări şi au traversat vestibuluri. Poate că unii s-au întrebat cine erau, dar nimeni nu le-a stat în drum. După ce s-au urcat în caleaşcă, au tăcut mâlc. Nu s-au dus la mănăstire, ci în piaţa vecină cu ea. Soldaţii şi slujitorii care aşteptau ieşirea Favoritului şi a soaţei lui nu s-au interesat de ei: ce mai conta că un cleric şi o călugăriţă intrau, întovărăşiţi de o doamnă. Iezuitul le-a însoţit până la uşă; a sărutat mâna Reginei, iar Marfisei i-a suflat un loc şi o oră. În partea închisă a mănăstirii, Regina a rămas doar cu Marfisa. Nu se vedea nimeni prin jur. Pe muteşte, Marfisa a luat-o înainte; Regina a urmat-o prin claustral scund, prin cel înalt şi pe coridoare. Ajungând la chilie, Marfisa a spus: „Aici e". A scos cheia din buzunarul mare al rasei de călugăriţă şi a deschis. Chilia era întunecată şi răcoroasă. Tot pe muteşte, a aprins lumânările sfeşnicelor, lăsând chilia pe jumătate luminată.

Regina îşi scosese vălurile şi o privea plină de nădejde.

— Stăpână, eu plec imediat. Încuiaţi-vă cu cheia şi nu deschideţi decât atunci când auziţi trei bătăi cu încheieturile degetelor. Dacă Maiestatea Voastră îmi îngăduie, v-aş da un sfat.

— E neapărat nevoie?

— Nu, Maiestate, dar e, poate, potrivit.

— Un sfat despre ce?

— Despre cum să vă purtaţi cu Regele, când soseşte.

Regina a privit-o în tăcere. Marfisa mai era încă pe jumătate acoperită de văluri.

— Vrei să-ţi scoţi vălul, măicuţă?

Marfisa şi l-a scos, înfruntând privirea scrutătoare a Reginei.

— Ştii că eşti foarte frumoasă?

— N-are nicio însemnătate, Maiestate. Important e ca aici totul să fie spre binele Regelui şi al Reginei.

Regina s-a apropiat şi a privit-o.

— Şi tu ştii ce are să fie?

— Tocmai fiindcă ştiu îndrăznesc să vă dau sfaturi.

Regina i-a pus mâinile pe umeri. Marfisa a pus capul în pământ. Regina i-a ridicat bărbia.

— Uită-te la mine. Cine eşti?

— O măicuţă oarecare, Maiestate.

— Ai fost măritată?

— Am ceva ştiinţă.

— Spune-mi ce ai de spus.

— Regele e tânăr, Maiestate. Tinerii sunt zoriţi şi strică totul. Liniştiţi-l, cutezaţi şi refuzaţi cu gingăşie. Puneţi în fiecare „nu” un „da” imediat. Nu vă gândiţi că timpul trece.

Firește, aveți pături, dacă vă e frig. Iar aici, în cutiuță, o jumătate de duzină de cârpe albe și curate. Vor fi de ajuns trei, dar poate că sfântul zilei de azi face un miracol.

Regina n-a părut s-o fi înțeles prea bine.

— Știi că Regele vrea să mă vadă dezbrăcată?

— Știe toată lumea din capitală. De ieri. Iar azi va afla întregul regat.

— Ce rușine!

— Nu, Maiestate. În afară de cine știe ce călugăr, toți cred că-i firesc.

— Și tu?

— Eu vă ajut să vă ascundeți. Aici e chilia mea, dar nu mă mai întorc. Poate că aici vor construi o capelă pentru cel mai nimerit sfânt ori sfântă.

Regina n-a răspuns. Se uita jur-împrejur, iar privirea i s-a oprit pe pat. Marfisa a zis:

— Nu-i demn de niște monarhi, dar nu-i altul mai bun.

Regina i-a întins mâna și, când Marfisa i-o sărută, i-a mulțumit.

— Să vă meargă totul din plin, Maiestate. Și, când Regele va fi în extaz, aduceți-i aminte că mănăstirea are nevoie de un ornic nou. Dacă așteaptă afară, o să-i spun câteva vorbe.

— Da, dar acoperă-ți fața.

— Maiestate, călugărițele nu-i pot vorbi unui bărbat, decât cu fața acoperită, chiar dacă-i Regele.

— Mai ales dacă-i Regele.

Marfisa a ieșit. Nu știa că nu te poți întoarce cu spatele la regi, așa că i-a întors spatele Reginei, care n-a observat ori n-a vrut să vadă. Claustrul era pustiu. Marfisa a auzit-o

trăgând zăvorul. S-a rezemat de tocul uşii şi a pândit. Regele a sosit în câteva minute; întâi i s-au auzit de departe paşii şovăielnici, apoi a apărut: o fantomă subţiratică, neagră, încă nesigură: poate că s-ar fi pierdut pe coridoarele mănăstirii. Dar, zărind-o pe Marfisa, I înălţat capul şi a înaintat sigur de el. Ea îngenunchease şi ţinea capul în pământ. A văzut în faţa ochilor mâna fină a Regelui, şi a sărutat-o.

— Ridică-te.

Stăteau faţă în faţă: Regele, un lungan cam aiurit; Marfisa, dreaptă, dar cu capul în jos.

— Maiestate, trebuie să mai adăstaţi un pic.

— Regina e înăuntru?

— Da, dar abia ce-a intrat.

— Şi de ce să aştept?

— Întotdeauna trebuie, stăpâne, să le lăsaţi timp celorlalţi. Totul trebuie făcut în tihnă.

— Despre ce vorbeşti?

— Despre tot, Maiestate. Ştiu eu cum sunt femeile. Preferă să aştepte şi să fie râvnite. Maiestate, fiţi gingaş şi grijuliu, nu vă zoriţi. O femeie, oricât de regină e, nu se dăruieşte din prima, şi îndrăznesc a vă spune, Maiestate, că, după ce intraţi în chilie, nu vor mai fi niciun rege şi nicio regină, ci doar un bărbat şi o femeie. Dacă sunt ori nu soţi e lucrul cel mai puţin însemnat. Dragostea nu prea ştie de legi şi binecuvântări.

— Şi de ce-mi spui toate astea?

— Pentru că mi s-a poruncit să vi le spun.

— Ţi-au mai zis şi altceva?

— Da, Maiestate. Să înaintaţi puţin câte puţin, să vă purtaţi măsurat şi să nu vă sfiiţi dacă Regina face mofturi.

Totul e parte din ritual.

— Nu cumva fiindcă au prevenit-o contra mea?

— Maiestate, nu trageţi concluzii din faptul că Regina vă aşteaptă aici?

— Ai dreptate. Şi cum să intru?

— Aşteptaţi oleacă, abia v-am spus. Vă sfătuiesc să vă purtaţi cumpătat. Zorul de care daţi dovadă spune că nu m-aţi ascultat.

— Unui rege îi vine greu să dea ascultare.

— Dar ce alta faceţi, Maiestate, decât să daţi fără întrerupere ascultare? Favoritului, prietenilor, legilor din regat. Probabil că v-aţi obişnuit.

— Iar ai dreptate.

S-a dus uşor de lângă Marfisa şi, apropiindu-se de uşa chiliei, a pus urechea.

— Nu se aude nimic.

— Femeile, stăpâne, obişnuiesc să se despoaie în tăcere.

— Crezi că s-a dezbrăcat?

— La ce bun să fi venit Maiestăţile Voastre până la acest loc stingher, dacă nu pentru asta? Nu la asta râvneaţi, Maiestate?

— Ştie prea multă lume.

— Ştie toată lumea, chiar şi eu.

Marfisa nu se clintise şi stătea cu capul plecat.

— Mi-ar plăcea să ştiu când vorbeşti în numele tău şi când spui ce ţi-au poruncit.

— Spusele mele-s amestecate.

— Îţi pot vedea faţa?

— Regulile mă opresc.

— Dar eu sunt Regele.

— Da, Maiestate, dar regulile-s de la Domnul Dumnezeu.

Regele şi-a tras mâna pe care o întinsese spre văl.

— Aşa se zice… Şi iar a ascultat Regele prin uşă. Trebuie să fi sfârşit de-acum, nu crezi?

— Atunci, stăpâne, ultimul sfat: fiţi tandru, nu va zoriţi şi nu uitaţi că în pat staţi împreună cu o femeie din came şi oase, dar, mai ales, din carne.

— Şi cine ţi-a mai spus şi asta?

— O păsăruică, Maiestate.

Marfisa l-a împins delicat pe Rege spre uşă.

— Ciocăniţi de trei ori. Vă va deschide. Şi mult noroc.

S-a depărtat şi s-a pierdut în goana mare în claustru. Regele a văzut-o plecând şi ar fi jurat că zărise, sub poalele fustei, doi pantofi cu catarame şi doi ciorapi de culoarea granatelor; numai după ce s-a făcut nevăzută, a bătut la uşa chiliei.

— Intră.

8

Un ornic din vecini a bătut miezul zilei. Padre Almeida s-a dus la poarta palatului Sfintei. „Excelenţa Sa vă aşteaptă”, i-a zis portarul şi i-a deschis. A trecut prin coridoare şi claustruri cu potcapul în mână. Slujitorul care mergea înaintea lui s-a oprit. „Acolo e”, şi a deschis fără să bată la uşă. Padre Almeida a intrat într-o anticameră, iar cei doi slujitori care aşteptau s-au ridicat în picioare.

— Pe aici, padre, dacă sunteţi amabil.

A trecut pragul. Marele Inchizitor îi aştepta în faţa pocalului etrusc cu vin nou, alb şi rece, golit pe jumătate.

— Eşti punctual, părinte.

— Excelenţa Voastră mi-aţi spus că la amiază.

— E chiar miezul zilei. Vino Domnia Ta cu mine.

L-a dus într-o odaie vecină, unde masa fusese pusă ca pentru doi regi; cristalurile şi argintăria străluceau cum nu se putea mai tare: prin soclul de Talavera păreau să alerge monştri albaştri pe un fond galben, balauri cu limbi înflorite şi cozi înfrunzite, împletite repetat şi rostogolite la nesfârşit. Marele Inchizitor i-a arătat iezuitului un scaun.

— Mă supun, Excelenţă, a zis acesta şi s-a aşezat.

Marele Inchizitor s-a aşezat şi el imediat.

— Ce vreme a mai dat şi peste noi!

— Da, Excelenţă. Iarna bate la uşă.

— Sfinţia Ta când ai de gând să pleci?

— Mai bine azi decât mâine.

— De cum treci Pirineii, dai de ploi.

— Mă aştept şi la zăpezi.

— Şi la primejdii?

— Ele, Excelenţă, nu se despart de misiunea mea.

— Poate că Domnia Ta vei sta, totuşi, la adăpost. Ce zici de Roma?

— Nu mă încântă. Prefer ceea ce mă atrage. Cerul şi primejdiile Londrei.

— Ştiu asta.

Marele Inchizitor a făcut semn slujitorului care aştepta, şi imediat au adus un castron cu supă aburindă şi deasă, de

legume.

Amândoi s-au servit cumpătat.

— Nu-i prea puţină mâncare pentru un trup atât de tânăr?

— Trupul meu e disciplinat, chiar dacă nu cât ar fi de trebuinţă.

— Din întâmplare, mai aveţi unele dintre dorinţele care îi chinuie pe tinerii clerici şi care ne dau atât de mult de lucru nouă, celor ce-i conducem?

— Mai am, Excelenţă, porniri violente şi pofta de-a face totul ţăndări, când văd câte o nedreptate.

— Nu-i bine deloc, crede-mă. Semnul neîndoios al maturităţii depline e tocmai înţelegerea faptului că nedreptăţi şi violenţe vor fi mereu.

— Dar nu mereu aceleaşi.

— Aici ai Sfinţia Ta dreptate.

Marele Inchizitor a început, iezuitul l-a urmat şi au mâncat tăcuţi şi zoriţi. Trecuseră doar câteva minute, când slujitorul a luat farfuriile şi a adus altele curate, la fel de fine şi elegante. Iezuitul s-a tot uitat la a lui.

— Nu-s portugheze, padre. Ştiu şi eu că în Portugalia fabricaţi veselă frumoasă, dar noi mâncăm în cea moştenită de la înaintaşul meu, al cărui rafinament era diferit.

Slujitorul se întorsese cu un castron plin cu came. S-a apropiat de Marele Inchizitor, care i-a făcut semn să-l servească mai întâi pe iezuit.

— Acesta e muşchiul de porc pe care ţi l-am promis, padre.

— Şi ce bine miroase!

A aşteptat ca prelatul să se servească şi să înceapă să

mănânce. Apoi a făcut la fel, domol şi bucurându-se de bucate.

— E bun, nu-i aşa?

— Da, Excelenţă. E într-adevăr bun. Îi compătimesc pe evreii care nu au voie să mănânce aşa ceva.

— Dar, dacă s-au convertit…

— Chiar şi pe convertiţi, Excelenţă, căci le cam face silă.

Firește că lui nu-i făcea. Vinul era acelaşi, alb, nou şi rece, cel de care era mare amator Marele Inchizitor: l-a băut din pocalul etrusc, dar nici cel din care bea padre Almeida nu era mai prejos, deşi modern. Iar iezuitului nu-i făcea silă vinul.

Drept desert li s-a adus o farfurie cu portocale proaspete şi fructe de sezon. Padre Almeida a preferat pepenele galben. Şi, când au terminat, Marele Inchizitor a arătat un scaun de lângă masa pliantă pe care se zăreau paharele cu lichior şi două sau trei butelci: rachiu din Chinchón, tescovină din Andaluzia şi vin de Porto dulce. Marele Inchizitor a băut din ultimul. Iezuitul şi-a turnat tescovină şi, tot bând, sporovăiau despre nimicuri, iar padre Almeida aştepta să se sfârşească odată frivolităţile şi să înceapă discuţia serioasă. Fapt inevitabil, căci prelatul, după ce şi-a terminat păhărelul cu vin de Porto, a scos de la piept o foaie împăturită.

— Aruncă o privire aici, padre.

De pe foaia despăturită, padre Almeida a citit pelteaua lungă şi împestriţată, prin care mai mulţi monahi, în frunte cu padre Villaescusa, cereau tot soiul de tertipuri pentru ca iezuitul să fie băgat la zdup, iar experţii să-l interogheze şi

să-i cerceteze doctrina. După ce-a citit, a împăturit foaia la loc şi i-a înapoiat-o prelatului.

— Cum ţi se pare, padre?

— După istoria de ieri, nu mă surprinde.

— Nu ştiu dacă Domnia Ta ai citit ori nu că mai cer şi să celebrăm cât mai iute cu putinţă un mare autodafe, ca să-i ardem fără zăbavă pe toţi convertiţii evrei şi mauri care încă îşi mai respectă vechile legi, ca şi pe ereticii şi vrăjitorii ce-i avem la îndemână.

— Da, în a doua parte a memoriului.

— Sfinţia Ta ce părere ai?

— Eu sunt împotriva unor asemenea iluminaţii.

— Şi eu; dar oamenilor de aici ori, cel puţin, din neamul nostru, le place mirosul de ars. Nu ştiu dacă, nu cumva îl preferă chiar luptelor cu taurii.

— Eu nu cunosc acest neam… Sunt supusul regelui Portugaliei şi am trăit mulţi ani în Brazilia. Acolo nu ardeam pe nimeni şi nimănui nu-i trecea prin minte că şi-ar putea prăji semenii.

— Acelea-s pământuri noi, padre; acolo ia naştere o lume nouă, care va fi, poate, mai valoroasă ca a noastră. Dar acea duzină şi jumătate de distinşi teologi îmi cer să te bag la pârnaie şi să celebrez un autodafe. Sfinţia Ta, trebuie să te închid. Pentru rug trebuie să mă bizui pe braţul mirean, fiindcă, aşa cum ştii, noi nu ardem oameni.

— Da, firește că ştiu. Teologii au inventat un subterfugiu fără reproş. Ei nu ard, dar călăii statului, da.

— Şi Domniei Tale ţi se pare că-i greşit?

— Eu ştiu, nu ca Excelenţa Voastră, cine-i răspunzător de tot. Ce însemnătate mai are cine aprinde rugul?

— Crezi că-i nedrept?

— Cred că-i criminal.

— Sfinţia Ta ştii că justiţia şi crima se supun principiilor umane.

Iezuitul a tăcut mâlc. Marele Inchizitor şi-a clătinat păhărelul, a sorbit din el şi a savurat vinul de Porto. I s-a părut că-l auzea pe iezuit recitând în şoaptă: „Căutaţi împărăţia Domnului şi dreptatea Lui, iar restul vi se va da pe daiboj”. A lăsat păhărelul pe masă şi şi-a ţintuit musafirul cu privirea.

— Trebuie să ştii, padre, fiindcă îţi e cu folos, că noi căutăm tocmai ce-i pe daiboj.

— Da, pricep.

Au tăcut. Iezuitul s-a temut că prelatul îşi va lua rămas-bun de la el, poate pretextând siesta, imagine perfectă a ceea ce era pe daiboj chiar atunci. De aceea, s-a zorit să spună:

— Înainte de a mă retrage şi pentru că, poate, Excelenţa Voastră nu veţi mai avea ocazia să mă auziţi iar, aş vrea să vă fac o mărturisire.

— Mă bucur, padre, dar până la trei după-amiază nu scriu mandatul de arestare. Cum lucrurile merg atât de încet, nu cred ca zbirii mei să ajungă la mănăstirea Companiei înainte de patru. Calle de Toledo-i departe.

— Chiar de-i aşa, şi vă mulţumesc că mi-aţi atras luarea-aminte, mi-e de trebuinţă să ştiţi că la acest ceas Regele şi Regina, Seniorii Noştri, stau împreună şi nepăziţi undeva, la Curte. Sper că, în sfârşit, s-au văzut goi.

— Şi care-i locul acestei nunţi atât de dorite?

— O chilie din mănăstirea San Plácido.

Marele Inchizitor a clătinat din cap.

— Verişoara mea se bagă mereu în încurcături. Într-o zi, am să mă văd obligat să-i trimit un musafir.

— Regele şi Regina au cerut să se vadă din pricina intrigii ţesute chiar de contele de la Peña Andrada şi de mine, cu ajutorul unei muieri pe care o cheamă Marfisa, de care Excelenţa Voastră aveţi cunoştinţă.

— Şi încă cum! Într-atât încât s-a semnat deja un mandat de arestare pe numele ei, ce mai farfuză! Dar nu cred că se va sări peste cal.

— Domnul fie lăudat, graţie milosteniei unor suflete de creştin, a fost înştiinţată la vreme de hotărâre.

— Şi cum de te-ai băgat, padre, în aşa ceva? Vreau să spun în termenii ei reali, nu în cei pur şi simplu academici, de ieri după-amiază?

— Am ajuns să cred, Excelenţă, că doar de asta m-a adus Domnul aici.

— Crezi că lui Dumnezeu îi pasă dacă Regele şi Regina se împreunează despuiaţi ori în cămaşă?

Iezuitul l-a privit uluit; apoi l-a întrebat cu îndrăzneală:

— Excelenţă, Domnia Voastră credeţi în Dumnezeu?

Marele Inchizitor a zâmbit galeş, dar strâmb şi trist.

— Despre Dumnezeu s-au scris nenumărate cărţi, dar toate încap într-o singură vorbă: ori da, ori nu.

9

În odăjdii, padre Villaescusa a înaintat pe culoarul din centrul bisericii. Înaintea lui mergeau trei ministranţi cu crucea ridicată şi sfeşnice. A înconjurat perechea penitentă

îngenuncheată în faţa prezbiteriului, a urcat treptele şi s-a oprit liniştit, cu spatele la creştinii inexistenţi. Favoritul a atins umărul soţiei, s-au ridicat şi, precedaţi doar de sfeşnice, s-au dus spre scara care urca la cor. Ministranţii au stat locului, iar ei au început să urce spirala îngustă din piatră, căci scara se tot răsucea. La un cot, soţia Favoritului a zis:

— Am ameţeli. Cred că am să cad.

— Mai aşteaptă câteva trepte. Acum ajungem.

Doamna s-a străduit să-şi împingă în sus trupul înfiorat. Favoritul s-a pus în spatele ei, ca s-o poată prinde în braţe, în cădere.

Corul măicuţelor din mănăstire alcătuise o elipsă mare: toate priveau în afara ei. Iar stareţa le dirija din jilţ. Favoritul şi soţia i-au făcut fiecare câte o reverenţă. Măicuţele din apropiere s-au depărtat, formând o poartă, pe care a intrat doña Bárbara. Corul s-a închis la loc, şi măicuţele au cântat liturghia: ele răspundeau la unison, foarte cuminte cântărilor latineşti, iar padre Villaescusa cu o voce dezlânată şi acră. Favoritul s-a rezemat de balustrada corului şi a aşteptat. Pe lângă oficiant şi ministrantul care îl ajuta, în biserică nu era nimeni. De cum au terminat *Sanctus*, corul s-a deschis, Favoritul a intrat în spaţiul tainic, corul s-a închis iar, şi măicuţele, la chemarea clopoţelului care anunţa canonul, au început să recite psalmul 50[5]:

Miluieşte-mă, Dumnezeule, după, mare mila ta…

---

[5] În realitate, este *Psalmul 51*, al lui David, versul 3, pe care îl redăm în text, în traducerea părintelui Gala Galaction, şi care continuă astfel: „...şi, după mulţimea îndurărilor tale, şterge fărădelegea mea”. (N. tr.)

Cântau cu voci scăzute şi abstracte. Favoritul şi-a văzut soţia, care, întinsă pe o salteluţă, îl privea îngrozită.

— Curaj, i-a şoptit şi s-a aşezat lângă ea.

Doamna a spus:

— Şi toate astea nu-s un păcat?

— În orice caz, nu va cădea asupra noastră.

Ruşinoasă, doamna a început să-şi suflece fustele. Avea ciorapi până la mijlocul coapsei, dar nu şi chiloţi. Favoritul şi-a întors privirea.

Ţie unuia am greşit şi ceea ce este rău înaintea ochilor tăi..[6]

Departe, a sunat iar clopoţelul. Măicuţele continuau psalmul. Favoritul şi soaţa lui nu vedeau ce se făcea în altar şi nimeni nu vedea ce făceau ei. Voinţele lor luptau din răsputeri contra ispitei, şi de aceea erau încordaţi şi distanţi, deşi trupurile li s-ar fi unit oricând. Soţia a zis: „Sărută-mă". Soţul a sărutat-o, iar zidul voinţelor s-a năruit pe loc. Bărbatul a simţit plăcerea răspândindu-i-se prin vene până în ascunzişurile trupului şi şi-a ascuns faţa în gâtul femeii. Ea nu s-a clintit, măicuţele n-au priceput oftatul ei lung şi fericit care a umplut totul, dar oficiantul i-a privit, zâmbind uşurat. „Aiii!"

Călugăriţele au cântat *Benedictas*, uşa s-a deschis şi a ieşit Favoritul. Apoi s-a deschis pentru soţia lui. Purta văluri,

---

6 *Psalmul 51*, versul 6, care continuă astfel: „ ...aceea am făcut. Aşa încât tu eşti drept întru cuvintele tale şi nepărtinitor în hotărârile tale". (N. tr.)

dar sughiţa. A îngenuncheat alături, iar el a bătut-o iubitor pe braţ. „N-are nicio însemnătate”. Liturghia a continuat. Măicuţele au cântat iar şi, după binecuvântarea preotului, s-au retras ordonat. S-a dus şi oficiantul. Au rămas singuri în cor şi în biserică.

— Totul s-a sfârşit. Să mergem.

— Oare am păcătuit? a întrebat ea.

— Doar Domnul ştie.

Au început să coboare scara în spirală.

— Ţine-te cu o mână de draperie şi pune-mi-o pe cealaltă pe umăr.

Au ajuns jos. Doamna s-a rezemat de perete.

— Aşteaptă să mă liniştesc.

Continua să plângă, dar era fericită.

10

S-au dus în uşa bisericii. Archebuzierii din suită, slujitorii pedeştri s-au aşezat în ordine. Printre ei aşteptau doi bărbaţi nemaivăzuţi până acum, plini de colbul drumurilor, cu penele de la pălării tuflite. Primul s-a apropiat şi i-a întins Favoritului un plic plin de peceţi, dar rupt.

— Veşti din Flandra, stăpâne.

S-a apropiat apoi al doilea, cu plicul mai puţin stricat.

— Veşti de la Cádiz.

Favoritul nu ştia pe care să-l rupă primul, căci nu bănuia care din veşti avea să fie mai teribilă. A mulţumit solilor şi a deschis plicul de la Cádiz: îl vesteau că flota

ajunsese teafără în golf, chiar dacă patru fregate din escortă erau la ananghie şi continuau să lupte cu englezii. „Cu atât mai bine!” În al doilea răvaş îi spuneau că oştile spaniole repurtaseră o mare victorie asupra rebelilor protestanţi. „Mulţumescu-ţi, Doamne!”, a ieşit padre Villaescusa; Favoritul i-a întins amândouă răvaşele, iar el le-a citit.

— E cum nu se poate mai firesc, Excelenţă. Toată după-amiaza de ieri, norodul a străbătut în procesiune uliţele oraşului, cerând mila Domnului.

— Uită-te la date, padre. Victoria e de mai bine de o săptămână, iar flota a ajuns la Cádiz alaltăieri, chiar în ziua când Regele s-a dus la ştoarfe.

Capucinul a înălţat, orgolios, capul.

— În mintea Domnului, Excelenţă, timpul nu este. Ne-a dăruit victoria din Flandra şi ne-a ajutat flota să ajungă la Cádiz, deoarece cunoştea dinainte rugile şi sacrificiile neamului nostru. Îi mulţumesc Domnului şi laud gândul bun al celui care a alcătuit procesiunile. Acum, Excelenţă, ar fi potrivit să celebrăm victoria cu un autodafe satisfăcător. Optzeci ori nouăzeci de eretici arşi pe rug ar fi o bună dovadă de recunoştinţă faţă de Atotputernicul.

— Dar Domnia Ta ştii, padre, că pentru asemenea petrecere ne trebuie avizul Consiliului Castiliei[7]?

— E! Două duzini de nobili cu câte o bunică ori străbunică evreică! Nu-s nicicând demni de încredere. Cereţi părerea unei duzini de clerici de neam nespurcat şi veţi vedea că-s de acord cu mine.

---

7 Organism central al administraţiei de stat din Castilia (de la sfârşitul secolului al XV-lea şi până în 1834), derivat din Consiliul Regal fondat de Ferdinand al III-lea cel Sfânt, pe care regii catolici l-au reformat (1480) cu acest nume. (N. tr.)

Favoritul a dat să-i răspundă, dar în poarta mănăstirii s-au ivit Maiestăţile Lor, ţinându-se strâns de braţ şi cu chipurile surâzătoare. Toţi au priceput ce se întâmplase. Înainte de a se duce la ei, pentru a-i saluta supus, Favoritul i-a spus monahului:

— Domnia Ta înţelegi ce se petrece?

Iar acesta a răspuns:

— Da, Excelenţă. Procesiuni, flagelări, sacrificii: toate au avut în inima Domnului mai multă trecere decât purtările păcătoase ale acestei perechi.

Între timp, Favoritul se apropiase de Maiestăţile Lor cu pălăria scoasă, şi punea un genunchi în pământ.

— Ridică-te, conte, şi acoperă-te.

— Acoperă-te? a repetat Favoritul, ca prin vis.

— Da. Vreau să fii primul care să profite de fericirea mea. Ceea ce nu mă împiedică să te întreb ce faci aici.

Favoritul a scos răvaşele de la piept.

— Sire, aş dori să citiţi aceste foi înaintea tuturor.

Regele le-a citit stăpânit şi atent.

— Ia te uită! a exclamat. În sfârşit, am să-i pot dărui o rochie nouă Reginei. S-a întors spre ea: Ştii, am repurtat o victorie în Flandra, iar flota din Indii a ajuns cu bine la Cádiz.

— Fie numele Domnului lăudat, i-a răspuns Regina şi, fără să ţină seama de cei de faţă, l-a sărutat pe Rege pe obraz.

Soaţa Favoritului s-a înfiorat. Ce i-ar mai fi plăcut să-şi sărute şi ea soţul în public, în uşa bisericii! Dar n-a îndrăznit, deşi a făcut doi paşi înainte şi le-a făcut o reverenţă Maiestăţilor Lor. Când Regele i-a poruncit să se ridice, a îndrăznit să spună:

— Vă mulţumesc, seniore, pentru favorul făcut soţului meu.

— Şi-i voi mai face şi altele, dacă lucrurile vor merge ca până acum.

Padre Villaescusa se foia în spate: căuta prilejul să se bage în vorbă şi l-a găsit, după ce Regele îi spuse Favoritului că veşti atât de bune trebuiau sărbătorite cu mari petreceri populare: tauri şi focuri de artificii, că astea plăceau cel mai mult.

— Şi un bun autodafe, Maiestate, nu vi se pare cea mai potrivită cale de a mulţumi lui Dumnezeu?

— Carnea arsă duhneşte, padre, şi nu ştiu cum se face, dar vântul duce duhoarea tot spre *alcázar.* Nu-s adeptul autodafeurilor.

Capucinul s-a întors în locul unde stătuse până atunci, dar a început să urzească planuri cum să participe şi el la petrecerea care se pregătea şi, de era cu putinţă, cum să le-o strice.

Favoritul s-a întors lângă Rege.

— Sire, nu văd nicăieri caleaşca regală. V-o ofer pe a mea pentru a vă întoarce la palat.

— Şi tu? Te duci pe jos acasă?

— De ce nu, Maiestate? Nu stau departe de aici şi, din când în când, e bine ca norodul să-i vadă lângă el pe cei ce-l conduc.

11

Cetele din atriul bisericii San Felipe încă nu se risipiseră, când a sosit în goana mare un cavaler necunoscut.

„Veşti, veşti!” a ţipat; iar capa îi zbura în urmă ca aripile de înger. S-au strâns cu toţii în jurul lui, şi cineva l-a sfătuit să se liniştească şi, dacă era cu putinţă, să bea ceva, fiindcă era cu limba scoasă ca un câine însetat. De undeva s-a ivit un urcior, iar bărbatul a băut direct din el, pe săturate.

— Ei bine, ce-i, ia să vedem!

— Nici nu ştiu cu ce să încep. Dar i-am văzut pe Maiestăţile Lor ieşind din mănăstirea San Plácido şi păreau fericiţi şi satisfăcuţi, tocmai când soseau veşti din Flandra, unde am câştigat bătălia, şi de la Cádiz, unde a sosit flota, cu toată încărcătura ei de aur şi argint.

— Şi Maiestăţile Lor arătau ca nişte păcătoşi?

— V-am spus de-acum că păreau fericiţi.

— Carevasăzică, a zis altul, stareţa de la San Plácidole-a fost codoaşă.

— Mie, a spus un bărbat matur, cu accent catalan, mi se pare important că, deşi Regele şi Regina au păcătuit, am câştigat bătălia şi aurul a sosit. Că aurul e important. Ştiu că bancherii genovezi îi ziseseră Favoritului că n-aveau să ne mai dea niciun dublon în plus. Asta era partea proastă. Cum să trăiască ţara fără dublonii genovezilor?

— Dar trebuie să le înapoiem avansurile şi rămânem din nou pe sponci.

— De cum îşi iau datoria înapoi cu vârf şi îndesat, ne împrumută iar.

— Şi aşa toată viaţa, nu? O să trăim din datorii şi cu spaima că, dacă Regele şi Regina păcătuiesc, nu vine flota.

— Dacă veştile-s adevărate, tocmai am văzut că una n-are nimic de-a face cu alta.

— Vedem noi ce-au să zică mâine popii.

— Popii pot spune ce le vine. Fapt e însă că aurul e aici.

— Şi că Regele şi Regina păreau fericiţi, dacă nu greşeşte cavalerul.

— Cum să mint? Nu mi-a povestit nimeni, i-am văzut chiar eu, şi nu de departe. Arătau ca doi însurăţei.

— Dar Favoritul ce naiba căuta la acel ceas în mănăstirea San Plácido?

— Despre el n-am izbutit să aflu nimic. Dar cel mai probabil e că se dusese acolo să-i dea Regelui veştile cele bune.

— Atunci, ştia unde era Regele.

— Asta e treaba lui. Regele se poate duce încotro vrea şi poate face ce are chef, dar ministrul trebuie să ştie. Doar de-aia are turnători.

A intervenit un cavaler cruciat:

— Ei bine, domnilor. Fapt e că Maiestăţile Lor sunt fericite, că am câştigat în Flandra şi că flota din Indii a ajuns la liman. Să ne fie într-un ceas bun. Acum vom avea petreceri spre bucuria norodului, iar Coroana îşi va plăti datoriile.

Un cavaler mohorât, cu ochelari şi nas mare stătuse până atunci tăcut şi atent la ce se vorbea. Şi a spus.

— Cavaleri, mă uimeşte frivolitatea cu care trataţi istoria. Am câştigat bătălia, dar câte altele nu ne rămân de pierdut? Flota din acest an a ajuns la Cádiz, dar va ajunge şi cea de anul viitor? E adevărat că Regele şi Regina-s fericiţi, dar cât o să-i ţină? Nu va trece mult şi vom avea rezoane să fim trişti şi, atunci, în mintea noastră se va ivi iar întrebarea pe care nimeni nu îndrăzneşte s-o pună: de ce nu ne ajută Domnul, dacă apărăm credinţa adevărată? Eu încerc să înţeleg lumea, nu izbutesc şi mă agăţ de singurul cui înroşit

în foc: sunt păcate, nu ştim care, pentru care Atotputernicul ne pedepseşte. Or fi ale Regelui, ori ale întregului neam? Ori poate că Domnul are alt popor ales. Eu m-ara născut sub domnia marelui Filip al II-lea. Atunci, regele era rege, neamul neam, iar timpurile timpuri.

Vocea lui era de bas, uşor solemna, dar tonul lui mai curând funebru. Şi le-a tăiat tuturor cheful Fără să se privească şi fără să-l privească, oamenii s-au risipit, căci sosise ora mesei Cineva a zis că era o cobe.

Amănunte răzleţe şi omisiuni

1

Marfisa n-a trebuit să aştepte prea mult. Mai întâi a sosit iezuitul, fără bagaj şi fără zor; apoi contele de la Peña Andrada, cu Lucrecia la braţ, care mergea mândră şi încântată, ca o regină. Nici nu s-au adunat bine, că a şi sosit caleaşca, cu surugiul îmbrăcat în negru şi două cufere la spate. Marfisa şi-a dat seama că erau ale ei.

— Şi cum le-aţi scos, dacă locuinţa mi-e pecetluită?

— Doar uşa de la intrare; nu şi cea dinspre ogradă. Pe acolo am intrat şi am ieşit, i-a răspuns contele. Aici ai totul, atât hainele şi podoabele, cât şi economiile ascunse.

— Mai bine de două sute de ducaţi!

— Mai precis, două sute douăzeci şi şapte.

Marfisa părea că răsuflă uşurată.

— Cu atât mai bine.

Contele a zorit-o să urce în caleaşcă. Ea s-a aşezat lângă el, iar Lucrecia lângă iezuit.

— Nu m-ar stingheri să aflu încotro mergem.

— La Roma, i-a răspuns contele. E locul cel mai sigur.

Au ieşit prin Puerta de Alcalá, poarta din piaţa unde începe drumul spre acest oraş, unde li s-au controlat actele, iar contele a stat de vorbă cu paznicul şi l-a mituit. Au ieşit pe poartă, iar caleaşca a gonit atât de iute, că Lucrecia a adormit de frică, iar Marfisa n-a întârziat să facă aşijderea.

— Au adormit, a zis iezuitul.

— Le-am adormit, a răspuns contele.

— Plecăm, deci?

— E vremea.

La un semn al contelui, caleaşca a stat pe loc. De cum s-a deschis portiera, au coborât. Iezuitul nu zărise caii legaţi la spatele ei.

Contele i-a văzut privirea.

— N-au năravuri. Poţi să-l iei pe oricare din ei.

Iezuitul s-a urcat pe cel de lângă el, care era negru; contele s-a apropiat de cel roib şi l-a bătut cu palma pe crupă.

— Plecăm, aşadar?

— Dinspre partea mea…

— Până unde avem acelaşi drum?

— Eu mă duc la Londra prin Paris.

— Eu la Roma prin Barcelona.

— Atunci, cam până pe la Zaragoza.

Au dat pinteni cailor şi au plecat. Caleaşca s-a pus în

mişcare şi i-a urmat, dar de la distanţa.

La deşteptare, Marfisa şi Lucrecia s-au trezit singure.

— Unde s-or fi dus? Că nici n-am simţit când s-au dat jos.

— În iad, nu? Îmi păruse mie că era prea din cale-afară să vină cu noi.

— Păi, n-a mai rămas decât surugiul.

Surugiul îmbrăcat în negru plesnea mecanic cu biciul lung în caii negri: o lovitură de la dreapta la stânga, alta de la stânga la dreapta, cruciş; caleaşca îşi urma calea fără poticneli, de parcă drumul era de sticlă.

— Să ştii că nu înţeleg ceva.

— Păi, ai noroc dacă înţelegi, totuşi, altceva, fiindcă eu nu pricep nimic.

— Ce-o să se aleagă de noi?

— Uite ce-i, fato, asta Dumnezeu hotărăşte. Mama mi-a zis că, dacă-mi răscrăcărez picioarele, pot s-ajung la capătul lumii. Iar Roma trebuie să fie ceva mai încoace.

Lucrecia s-a gândit o clipă; apoi a spus cu glas stins, deşi convinsă:

— La Roma-s multe curve.

— Păi, una în plus nici nu mai contează.

Cât privea concurenţa, la gândul nurilor şi îndemânării ei, a zâmbit; oare n-avea să valoreze la Roma tot cât la Curte?

— Ce mai, a spus Lucrecia, mi-e tot mai foame.

— Vezi ce-i în coşul de lângă tine. Miroase a bucate.

Lucrecia a scotocit în coş, unde erau de toate, chiar şi vin.

— Şi o să ne ajungă pentru toată călătoria?

— Ce ştim noi câtva dura? O să vedem când se sfârşeşte.

Au început să mănânce. Apoi, Lucreţia a aţipit, înainte de a-i urma pilda, Marfisa s-a gândit că la Roma erau mulţi filfizoni din cei care îţi oferă plăceri la pat. Chiar dacă erau clerici ori episcopi. Lucrecia s-a deşteptat.

— Îmi vine să mă piş.

— Păi, saltă perna pe care-ţi stă curul. Trebuie să fie o gaură dedesubt.

Şi chiar avea. Iar, între timp, caii goneau, fără poticneli ori salturi.

2

Treaba e că vântul a trecut pe nepusă masă şi s-a dus, deşi a lăsat în urma lui frigul. În locul lui a venit ceaţa, mai întâi în smocuri, ici şi colo; apoi s-a abătut peste oraş şi l-a luat în stăpânire, deasă, neagră şi cenuşie, invadând totul ca o oaste: uliţe, pieţe, treceri. S-a strecurat prin surpături şi a întunecat odăile. Cei mai vechi prin partea locului nu-şi aminteau să mai fi văzut asemenea ceaţă, căci părea să intre în nări şi să golească glagoriile. A durat destule ceasuri şi s-a dus cum a venit, deşi a luat cu ea multe amintiri. Când vântul s-a întors, a găsit oraşul de parcă nimic nu s-ar fi petrecut, cu oamenii plini de ei, veseli că se anunţau focuri de artificii în cinstea victoriei de care nu-i păsa nimănui, deşi, fiindcă pe drumurile Andaluziei veneau de-acum catârii de povară, încărcaţi cu aur şi argint, se făcea ceva mai mult caz de ea, căci fiecare nădăjduia să ia parte, după puteri. Padre Rivadesella ar fi vorbit despre toate cu diavolul, dar, în acea

dupa-amiază, diavolul n-a venit.

3

Căpitanul zbirilor din Sfânta i-a cerut o audienţă urgentă Marelui Inchizitor. Acesta l-a primit încă somnoros, ca după o siestă pe care avea de gând s-o prelungească.

— S-a întâmplat ceva grav?

— Iezuitul ăla, Excelenţă. Pe drumul spre Toledo nici nu-l cunosc, nici nu ştiu nimic despre el. Spun că poate-i un impostor.

— Cine? Care iezuit?

— Padre Almeida.

Marele Inchizitor a căscat cu ifos.

— O fi vreun monah mai sărit. Mai curând aşa ceva. Trimite-ţi oamenii pe la toate porţile, dar nu cred să dea cineva de el. S-o fi dus undeva, dar unde?

Căpitanul zbirilor a încuviinţat şi s-a retras. Marele Inchizitor s-a întors în fotoliu, s-a potrivit între perne şi, înainte de a închide ochii, a zâmbit, fiindcă în minte i s-a făcut lumină, ca printre nori. „Sper să plece spre La Coruña. E mai logic". Dar, înainte de a adormi, s-a gândit: „Cine trebuie să se ducă spre La Coruña şi de ce?"

4

Favoritul terminase de scris, cu propria-i mână, un răvaş care spunea: „E.S. Ambasadorul Spaniei la Sfântul Scaun. Dragă prietene, pe căile obişnuite va sosi la Roma, ca sol al Regelui şi trimis special, un călugăr capucin, fray

Gaspar de Villaescusa, bărbat luminat şi preacitit, pe care trebuie să-l primiţi cu cea mai mare stimă şi să-l găzduiţi după cum merită. Aduce un plic care nu trebuie să ajungă niciodată la Curia Vaticanului: Domnia Ta vei şti cum să pui mâna pe el. În ceea ce-l priveşte pe Sfinţia Sa, nu avem trebuinţă de el aici pentru multă vreme şi când, în sfârşit, se va întoarce, ar fi de dorit ca austeritatea să i se fi călit la mese bune şi în pat aşijderea. Trebuie să se întoarcă, bunăoară, încredinţat că e mai bine să se culce cu evreicele decât să le ardă. În vederea tuturor acestora, domnule Ambasador, mă încred în luminile Domniei Tale. Şi îţi rămân pe mai departe prieten". Răvaşul era semnat cu numele şi titlul.

L-a recitit, împăturit şi pecetluit peste tot, apoi a sunat din clopoţel. A intrat un funcţionar din cancelaria sa.

— Căutaţi curierul cel mai iute şi trimiteţi acest răvaş la Roma, prin Valencia, unde vă vor pune la dispoziţie o galeră care va trece marea cea mare cât mai repede cu putinţă. Să fie tratat ca un sol regal şi retribuit anticipat. Să vină să ia răvaşul.

Când curierul a venit să primească porunci ori instrucţiuni, Favoritul a trimis după padre Villaescusa. Capucinul a sosit neîntârziat.

— Padre, aşa cum stau lucrurile, cred că ar fi mai bine să faci chiar domnia ta acea călătorie la Roma despre care ne-am sfătuit. Am să-ţi pun la dispoziţie o caleaşca bună şi un guard călare, pentru că drumurile de munte nu-s nicicând sigure. Poţi face voiajul în şapte sau opt zile.

— Şi când să plec?

— Pregătirile-s lungi, padre. Zorindu-le, totul va fi gata

în trei sau patru zile. Propunerea trebuie să fie însoţită de un mesaj al Regelui, iar Domnia Ta ştii că în aceste zile Maiestatea Sa e foarte binedispus, aşa că nu iese din apartamentele Reginei. Du-te la mănăstirea Domniei Tale şi aranjează demersurile cu ordinul din care faci parte, dar nu zăbovi mai mult decât îţi e de trebuinţă. Vei face călătoria în calitate de sol regesc extraordinar, iar diurna va fi copioasă, fiindcă, mulţumită lui Dumnezeu şi rugăciunilor Domniei Tale, cuierele Regelui nu-s deloc goale.

Capucinul a părut mulţumit, s-a retras cu plecăciuni şi a promis că se va zori.

— Nu uitaţi, totuşi, sfaturile mele, Excelenţă. Ce nu s-a putut face când ne-am propus va fi cu putinţă după încercări potrivite. Castitate în căsnicie, Excelenţă, sunt ultimele mele vorbe.

— Soţia mea şi cu mine îţi mulţumim, padre, în castitate stau toate nădejdile noastre.

Capucinul a ieşit, iar Favoritul a dat poruncă să i se pregătească voiajul: peste Pirinei şi prin sudul Franţei, pe drumul cel mai comod.

A cerut învoire să intre căpitanul de gardă, cu o foaie în mână.

— Nu-l găsesc, Excelenţă. Pe Uliţa Sfântului Bernardino nu-i niciun palat şi nimeni nu-l cunoaşte pe conte.

— Care conte? a întrebat Favoritul.

— De la Peña Andrada.

— Bine. Lasă foaia aici şi retrage-te.

Căpitanul a ieşit, iar Favoritul a citit mandatul de arestare a unui conte de care nici nu-şi amintea. L-a chemat pe şeful cancelariei şi i-a întins foaia.

— Domnia Ta îţi aminteşti de acest bărbat?

— Numele lui nu-mi sună cunoscut.

— Caută în registru, să vedem.

Conţopistul a ieşit şi s-a întors imediat.

— Nu-i nimeni cu asemenea titlu.

Favoritul a ridicat din umeri.

— Te poţi retrage.

Apoi s-a întrebat: „Cum de-am putut semna foaia asta?”

Adevărul e că un soi de nor negru se pusese pe ultimele întâmplări, chiar dacă nu pe toate.

5

Odăile erau pline de croitori, cameriste, cameriere, doamne de onoare şi stăpână peste toate teritoriile era camerista principală, ducesa unui ducat încurcat şi sterp: cu multe bătăi de cap şi cam invidioasă, fiindcă nimeni n-avea să-i ofere nicicând o rochie aidoma celei pe care o pregăteau pentru Regină: roz cu argintiu, cu danteluri franţuzeşti la gât, la mâneci şi la unele cusături din talie. Regina stătea în mijloc, cuminte ca un manechin, gata să-i lase să-i ia măsuri şi să-i probeze câte toate. Judecând după stofă, după îndemânarea croitorilor şi croitoreselor, ca şi după cât de greu era de lucrat, nu exista în toată Europa regină care să poată purta o rochie mai splendidă, şi toţi se chiteau cine să fie pictorul care s-o nemurească astfel îmbrăcată. Îl întrebaseră pe Rege, dar el nu se hotărâse. Deşi, din uşorul unei ferestre, privea tot acel du-te-vino, asculta voci şi primea privirile tandre pe care, din cuminţenia ei de manechin ostenit, i le arunca Regina. Regele părea destul de

distrat şi uneori privirea i-o lua razna peste dumbrăvile de goruni din depărtare, până în zare: privirile-i pierdute căutau ceva. În visările lui de azi, Regelui i se năzărea o măicuţă care fugea, iar de sub fustele învolburate îi zărea pantofii cu catarame şi ciorapii coloraţi. Pentru rezoane pe care nu zăbovise să şi le lămurească, de câteva ceasuri, icoana ei îl obseda, şi i-ar fi plăcut să ştie cine era şi cum arăta la chip. Păstra, e adevărat, amintirea vocii, chiar dacă nu a spuselor ei: vocea îi amintea nu ştia ce şi nici de când. Într-o pauză, Regina s-a apropiat de el surâzătoare.

— Trebuie să facem o vizită la mănăstirea San Plácido, să-i mulţumim stareţei pentru favorul făcut şi să-i vorbim de ornicul de care au nevoie.

Regelui i s-a părut de minune, dar nu-şi putea lămuri rezonul vizitei.

6

Pe clericul cu nas coroiat şi chip morocănos îl întovărăşiseră până acasă o jumătate de duzină de credincioşi, oameni serioşi, care îi lăudau stihurile şi îl apărau în bisericuţe şi cenacluri, când vulgul îl acuza că scria poeme obscure şi elitiste: „Fătălăii poşircii spaniole”, îi botezase maestrul.

Şi-au luat rămas-bun de la el în uşă, a intrat singur, a întrebat ce gustare putea lua, şi i-au oferit ciocolată într-o stacană care începea să se crape. A băut-o îngândurat şi a intrat în odaia de lucru. Masa era plină cu hârtii în dezordine, câteva flori căzute, câteva pene şi un pumnal. Clericul năsos şi morocănos căruia i se spunea don Luis s-a

aşezat ostenit, a închis ochii şi a stat aşa o vreme, răzbit. Apoi a scociorât printre hârtii şi a dat de una pe care scrisese niscaiva stihuri: o strofă care începea aşa: „Cu Marfisa în ogradă… ”. Le-a citit. Nu-şi amintea nici cum, nici când le scrisese, nici de cine pomeneau, nici măcar pricina. Dar i-a dat prin minte cum să continue şi să termine acea *décima*: a luat pana, a ţinut-o o clipă în aer, apoi a început să scrie. Nu-i mai păsa cine îl provocase, nici când. Odată încheiat, a citit poemul: la Curte erau mulţi cavaleri cărora îl putea dedica. I-a pus în frunte un soi de titlu:

UNUI CAVALER
CARE,
ZĂCÂND ALĂTURI DE-O DOAMNĂ,
NU I-A PUTUT ÎMPLINI DORINŢELE

Cu Marfisa în ogradă erai atât de dezarmat, că scutu-i, deşi crăpat, nu ţi s-a înfipt în spada.

Aşa a putut să vadă că nici sus nu era bine, şi tu n-ai plâns de ruşine nici patru lacrimi măcar, ca să nu-l uzi în zadar şi să-l umpli de rugină.

Cuprins

Capitolul 1 …3

Capitolul 2 ...27
Capitolul 3... 48
Capitolul 4... 86
Amănunte răzleţe şi omisiuni...109